

ארי קלט (מזרח חדש)
 עמוד יומי בלתי מסלתי בשפה ההוגרית
 העורכת: ד"ר ג. מרטון
 העורך האחראי: ד"ר ש. מרטון
 מס' 1: מורה חדש בע"מ, ת"א, רח' הנגב 10

XLII. RVFOLYAM
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mizrach Chádás Ltd. Tel-Aviv,
 Hanegev 11. - POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסר העורך הראשון: ד"ר א. מרטון
 Dr. MARTON ERNŐ 97

Amerika állítólag már holnap megkezdi az atomrobbantásokat

A kísérleti sorozatban két élesre töltött rakétát is fognak kilóni — Negyvenezer ember tüntetett Londonban az atomkísérletek felújítása ellen

Washington. (UPI, Reuter, IFP). — Az egyik new yorki rádió és televízió állomás azt jelentette tegnap, hogy az Egyesült Államok már holnap, szerdán megkezdi újabb atomrobbantási kísérleteit az atomszférában. A végső előkészületek már befejeződtek a Csendes-óceáni Karácsony szigeteken, amelyek körül Amerika veszélyes zónát létesített. A hírről szerint Amerika nem fog tiz megatonnánál nagyobb hidrogénbomba robbantani és ebben nem követi a Szovjetuniót, amely 50 megatonnát is felülmúló

atombomba robbantásával fejezte be múlt őszi kísérleteit. A New York Daily News című lap is megerősítette tegnap, hogy az atomkísérletek 48 órán belül megkezdődnek. Megbízható források szerint ennek a kísérletnek a keretében atomkuppall ellátott két rakétát is ki fognak lőni. Az egyik egy Minuteman típusu interkontinentális ballisztikus rakéta lesz, amely több mint tízezer kilométer befutásra képes, a másik pedig egy Polaris típusu rakéta, amelyet atomhajtásu ten-

geralattjáróról a víz színe alatt fognak kilóni maximális 2.220 kilométer távolságra. Ez lesz az első alkalom, mikor az Egyesült Államok élesre töltött atomlővedékkel fog kísérletezni. London. (IFP, Reuter.) — A rendes évi atomellenes felvonulás tegnap este nagyszabású tüntetéssel ért véget a londoni Trafalgar téren, ahol 40 ezer főnyi tömeg tiltakozott az atomrobbantások ellen. A tüntetést egy jobboldali csoport meg akarta zavarni és a két tábor között rövid ideig tartó csetepaté is kitört. A tüntetők négy napon keresztül meneteltek 80 kilométeres utvonalon Londonig. Ebből az alkalomból lord Bertrand Russel angol filozófus, aki az atombomba-elleni társadalmi mozgalom élén áll, tegnap táviratot küldött John Ken négy amerikai elnökhöz, akik felszólított arra, hogy mondjon le az atomrobbantási kísérletsorozatról. Genfben, háromnapos husvéti szünet után, ma folytatja tanácskozását a lezáró bizottság. Fennáll annak a veszélye, hogy a Szovjetunió kivonul a konferencia atombizottságából, amely a robbantások betil-

tásának kérdéséről tárgyal. Valerian Zorin szovjet delegátus — min, emlékeztet — bejelentette, hogy a Szovjetunió erre a lépésre fogja részanni magát, ha az Egyesült Államok megkezdí atomkísérleteit a Karácsony-szigeteken.

Dobrynin szovjet nagykövet ismét tárgyalta Dean Rusk külügyminiszterrel

Lehetőséget látnak a berlini kérdés megoldására irányuló tárgyalásokra

Washington. (IFP, Reuter, UPI). — Dean Rusk amerikai külügyminiszter és Anatolij Dobrynin szovjet nagykövet tegnap este megtartották második találkozásukat a berlini kérdéssről szóló jelenlegi tárgyalás-sorozat keretében. A találkozás a szovjet nagykövet kezdeményezésére jött létre. Mértékadó amerikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a megbeszélésen olyan új gondolatok merülhetnek fel, amelyek alapját fogják képezni a berlini probléma megoldására vonatkozó tárgyalásoknak.

got javasol. Ebből három nyugati, három kommunista és három semleges, akikhez csatlakozna a két Németország és a két Berlin egy-egy megbízottja. Ugyanakkor az amerikaiak állítolag a következő három további javaslatot fogják előterjeszteni, amelyeket az oroszok talán szívesen fognak fogadni: 1. Megemtmadási szerződés megkötése a NATO és a varsói szövetség tagállamai között és ugyanakkor a két Németország jelenlegi határainak megerősítése. 2. Megegyezés az atomhatalmak között arról, hogy tilos atomfegyvert más államnak átadni. 3. A nyugat és kelet-német vegyes bizottságok bővítése.

Amerika javaslata a Berlinbe irányuló közlekedés nemzetközi felügyeletre vonatkozik. A múlt héten kiszivárgott hírek szerint Amerika 13 tagu bizottsá-

Ben Bella nem ígért százezer katonát „Palesztina felszabadítására”

Az ideiglenes algériai kormány tájékoztatásügyi minisztere cáfolja az Izrael ellenes kairói nyilatkozat híreit és a belső ellentétekről szóló híreket

Tunisz. (IFP). — Mohammed Jazid, az ideiglenes algériai kormány tájékoztatásügyi minisztere, tegnap sajtófogadáson megcáfolta a kairói hírügynökség jelentését, amely szerint Mohammed Ben-Bella százezer algériai katona kiküldését ígerte volna a Palesztinát felszabadító arab hadsereg kiegészítésére.

A tájékoztatásügyi miniszter tiltakozását fejezte ki amiatt, hogy egyes lapok az FLN kormányában támadt állítólagos ellentétekről cikkeznek: „Nem akarom megismételni mindazt, amit egy bizonyos sajtóban, vagy egy bizonyos rádiószolgálatban állítanak, mellékesen azonban meg kell jegyezni, hogy egész elméleteket építenek egy

nyilatkozatra, amelyet Mohammed Ben Bellának tulajdonítanak, de amelyet ő sohasem tett meg. Arra a nyilatkozatra gondolok, amelyben százezer algériai katona kiküldéséről volt szó a Közelkeletre és Afrikába.” A szöveg a továbbiakban erőlyesen kikelt a folyton megismétlődő híresztelések ellen, amelyek szerint ellentétek merültek volna fel az FLN vezetői körében az egyezményről és a francia kormánnyal való együttműködéssel kapcsolatban. Ilyen ellentétek csak azoknak a fantáziájában léteznek, akik azokat kitálaták. Végezetül a miniszter hangsúlyozta, hogy az ideiglenes kormány tagjai kollektív módon viselik a felelősséget a forradalom vezetéseért és a teljes egyetértés uralkodik közöttük.

VON HORN TÁBORNOK a külügyminisztériumban

Valószínűleg a Biztonsági Tanács kinereti határozatainak megvalósítását szorgalmazta

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A Biztonsági Tanács legutóbbi Izrael elmarasztaló határozata óta először tett tegnap látogatást Karl Von Horn tábornok, az UNO megfigyelőkar parancsnoka Jeruzsálemben a külügyminisztériumban. Von Horn tábornok saját maga kérte a kapcsolatot újbóli felvételét és tegnap Mose Hárél osztályfőnökkel, a fegyverszüneti egyezménynek osztályának vezetőjével találkozott.

zettel kapcsolatosan különböző javaslatokat terjesztett be, e javaslatok megvalósítását szorgalmazta a külügyminisztériumban tett látogatásakor. Újabb találkozás kitűzéséről egyelőre nincs hír, de lehetségesnek tartják, hogy a külügyminisztérium vezetősége tanulmányozni fogja a Von Horn által előterjesztett problémákat.

Az UNO megfigyelőkar parancsnokának látogatása val kapcsolatosan a külügyminisztérium nem adott ki hivatalos közleményt és a szöveg is elzárkózott a találkozás érdemi részének ismertetésétől. Jeruzsálemben azonban valószínűnek tartják, hogy Von Horn tábornok „aki — min, emlékeztet — a Biztonsági Tanácshoz a kinereti öve-

TOVÁBBI FELMELEGEDES

A meteorológiai intézet tegnap esti jelentése szerint mára további fellemelegedés várható. Az ország belső részeiben száraz, csám szinos lesz az időjárás. A maximális hőmérséklet Jeruzsálemben 27, Tel-Avivban 28, Haifán 26 Celsius fók lesz.

Eskol kabinetkérdést csinál a drágasági pótlék leépítéséből

A Mápáj gazdasági bizottságának ötórás ülésén a hisztadruti képviselők ismét sikra szálltak a júliusi teljes drágasági pótlék mellett — A munkásfrakciók mind ellene vannak az új infláció-ellenes tervnek

Tel Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A hisztadruti fórumokat tegnap változatlanul a kincstár új gazdaságpolitikai terve és a drágasági pótlék kérdése foglalkoztatta. Aháron Becker főtitkár, valamint Jeruchám Meschel, a szakszervezeti központ főtitkára hosszú tanácskozásokat folytattak a Mápájhoz tartozó szakszervezeti titkárokkal és a különböző pártok vezetőivel. Becker, aki szabadságon van, magánmegbeszéléseket folytatott a szakszervezeti vezetőkkel, azzal a céllal, hogy egységes frontot alakítsanak ki a Hisztadrutban a

júliusban esedékes drágasági pótlék maradéktalan kifizetése érdekében. A hisztadruti vezetők helyzetét az komplikálja, hogy a két baloldali párt, a Mápám és az Achdut Háavodá a drágasági pótlék elszámolásának időpontját előbbre akarja hozni és ennek érdekében újabb széleskörű akciót készítenek indítani. MIERT ELŐSZOR A GYAROSOKKAL TARGYALTAK? A Mápám vezetősége elhatározta, hogy a Hisztadrut nagytanácsának összehívását fogja követelni a drágasági pótlék ügyében. A párt lapja, az Al Hámis-már tegnap rendkívül éles formában támadta a kormány gazdaságpolitika tervezetét. A Mápám ülésén kifogás tárgyává tették, hogy a gazdasági miniszterek először a gyáriparosok szövetségével tanácskoztak a stabilizáció érdekében, holott a Mápám szerint február 9-ike után, amikor megígérték, hogy nem emelik fel az árakat, nem tartották azt be és az árak jelentős mértékben emelkedtek. A Mápám munkásellenesnek bélyegezte ezt a politikát.

laszubból kiderült, hogy a Hisztadrut véleményét nem kérték ki. 8-10 PONTTAL MAGASABB LESZ A DRÁGASÁGI INDEX Tegnap közölték azt a pénzügyminisztériumból, hogy júliusban valószínűleg 8-10 pontos indexdifferenciát kell majd elszámolni, ami újabb 135 millió fonttal terheli majd a nemzetgazdaságot. Ennek negyed-részt a kormány kell folyósítsa a saját kasszájából. A pénzügyminisztérium szerint, ha a teljes drágasági pótlékokat fogják kifizetni az alkalmazottaknak, az infláció elkerülhetetlen lesz. Ezzel kapcsolatban Lévi (Folytatás a 16-ik oldalon)

Drága szeretett apánk

DEITEL MOSE

é hó 18-án itthagyt bennünket.

A gyászoló Deitel család
 Askelon.

הוא נשמתו צוריה בצורר החיים

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk

mag. pharm. Jozséf Bérci 71

Haifa (Rózsahegy, CSR)

52 éves korában itthagyt bennünket. Temetése ma, kedden, április 24-én 12 órakor a haifai Rabbam kórházból indul a khaját-beachi temetőbe.

Külön autóbussz indul 11.30 órakor a Jeruzsálem utca 14. alatti lakásáról.

A GYASZOLO CSALAD

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy drága férjem, apánk, testvérem

Jiszráél Bivas

TEMESVAR

hirtelen itthagyt bennünket. Április 22-én helyeztük örök nyugalomra Temesváron.

Gyászolják: felesége, Terézia Bivas, Temesvár; fia, Chájim Bivas, családjával és Alexander Bivas, Tel-Aviv; testvére, Marletta (Bivas) Ezra, férjével, Naharia.

Csütörtök hajnalban kell megérkeznie a Holdra a Ranger 4 műszerűllékének

Tegnap este kilőtték az amerikai holdrakétát

Cape Canaveral. (Reuter, UPI, IFP). — Tegnap este Amerika egy újabb Holdrakétát lőtt ki, amelynek az a feladata, hogy televíziós fényképfelvételeket készítsen a holdról és elektronikus készülékeket bocsásson le a Föld bolygóján. A kilövése került 328 kilós Ranger-4 rakétának 6 óra alatt kell megtennie több mint 367 ezer kilométeres utját a Hold felé, ahová csütörtökön hajnalban kell elérkeznie. A fényké-

pezést a Holdtól 24 kilométernyi távolságról kezdené meg és 40 percen keresztül 10 másodpercenként továbbítaná a megfigyelő állomásra. Mielőtt a Ranger-4 beütöknék a Holdba és elpusztul, 150 kiló súlyú felkét fog kiengedni magából, amely leereszkedik majd a Holdra és készülnék fontos információkat fognak közölni a Hold rengéseiről, a meteor hullásokról, valamint a Hold hőmérsékletéről. Amerikában egyébként további fontos űrutatási események lesznek ezen a héten, amelyet az „űrkutatók hétének” neveztek el. Számos tudományos konferencia is nyílik, amelyeknek egyikén megjelenik és felszólal Germán Titov szovjet űrkutató, valamint John Glenn amerikai kollegája.

● Az algériai belső rendfenntartó haderő, amely 30 ezer főből áll, tegnap állásokat foglalt el Algir, Oran Constantine és Bone városokban és a csapatoknak utasításuk van, hogy minden előzetes figyelmeztetés nélkül löjjenek az OAS terroristáira.

Libanoni sajtó egyöntetű véleménye:

Dr. Johnson közelkeleti tárgyalásai kudarcra vannak ítélve

A kommunista párt lapja „a Palesztina elleni imperialista-cionista cselekvés egyik részének mondja dr. Johnson körútját — Miről tárgyal Ahmed Sukeiri Ammanban?

Beirut. (IFF) — A libanoni sajtó tegnapi vezércikkében jóformán egyöntetűleg azt írja, hogy dr. Joseph Johnson, a Palesztina Békéltető Bizottság kiállítójának közelkeleti tárgyalásai kudarcra vannak ítélve. Az „El Samasz” című liberális lap, amely Camil Chamouna egykori ellenpártjához áll közel, arról panaszkodik, hogy az arabok gyengesége okozza Izrael hajózatlan magatartását a palesztinai magatartását a palesztinai menekültek jogainak kérdésében. Izrael jól tudja, hogy az arab táborban viszályok dúlnak és ezért nem tudnak egységes erővel fellépni vele szemben — folytatja a lap. Ennek a helyzetnek a főokát az „El Samasz” abban keresi, hogy Egyiptomot továbbra is a gyűlölet és az uraimi vágy vezérli a többi arab államokkal szembeni magatartásában.

A jobboldali El Sziasza viszont azt írja dr. Johnson látogatásával kapcsolatban, hogy a palesztinai kérdés sohasem képezheti a tárgyalás tárgyát. „Már kétségtelenül kiderült, hogy Palesztina kérdésében nem lehet megegyezés jönni. Ezért tehát csakis egy megoldás van hátra: Izrael likvidálása.”

A libanoni kommunista párt lapja természetesen „a Palesztina elleni imperialista-cionista cselekvés” részének tekinti dr. Johnson körútját és Moszkva nevében arra inti az arab kormányokat, hogy erélyesen utasítsák el Johnson javaslatait.

A független El Chejat az egyetlen lap, amely azt írja, hogy az araboknak nem szabad a végtelékig negatív álláspontot helyezkedniük. „Haladnunk kell, össze kell gyűjtenünk erőnket, fokozni kell tevékenységünket az UNO-ban, nehogy hivének csalódnak bennünk és merev magatartásunkban.”

Amman. (IM). — Dr. Joseph Johnson látogatása alkalmából Jordánia miniszterelnöke kijelentette, hogy a kormány ragaszkodik az Arab Liga határozatahoz és a Liga riádi konferenciáján létrejött megegyezéshez. „Jordánia nem változtatja meg álláspontját a palesztinai kérdéssel kapcsolatos, amely egy és oszthatatlan.”

Az arab távirati hálózatok adták ki a közleményeket dr. Johnson kijelentése, hogy a palesztinai menekültek kérdését reméli. „Ha nem állna fenn ez a remény, nem vállalnánk volna el a küldetést” — mondta a Békéltető Bizottság kiállítóját.

New York. (STA). — Az arab vezetők valószínűleg kivétel nélkül azzal fogják vádolni dr. Johnsont és Amerikát, hogy küldetése révén Izrael javára akarják megoldani a palesztinai problémát teljes egészében York Times beírta tudósítója. Az arab vezetők arra az álláspontot helyezkednek, hogy a palesztinai problémát teljes egészében kell kezelni az UNO határozatai értelmében és nem lehet külön kezelést alá venni a menekültek kérdését, amint ezt dr. Johnson kísérli meg. A szélsőséges arab körök ennél is tovább mennek és azt követelik, hogy Izraelt semmisítsék meg, „a cionistákat pedig keressék a tengerbe.” A hivatalos politika azonban: az UNO határozataihoz való ragaszkodás.

Amman. (Reuter). — Ahmed Sukeiri, Szaúdita

UNO delegációjának vezetője tegnap sajtófogadást tartott Ammanban, ahová a jordániai kormány meghívására háromnapos hivatalos látogatásra érkezett. Sukeiri kijelentette, hogy a palesztinai kérdéssel tárgyal az ammani kormányval. „Izraelnek azt a kísérletét, hogy elvezesse a Jordán vizét, az arabok agressziójának fogják fel. Ha szükség lesz rá, az Arab Liga védelmi tanácsának

Több mint 50 ezer ember tekintette meg már a haifai virágkiállítást

Tízezer dollár jutalom az alaszka macskaszekréti fehér színű változatának kitermelésére

Haifa. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Négy pénztár előtt tolong a tömeg reggeltől-estig, hogy megvásárolja a haifai nemzetközi virágkiállítást. Amelyet tegnap estig több mint 50 ezer látogató tekintett meg. A látogatók között voltak Vera Weizmann asszony, az első államelnök özvegye, J. Almozi tárcanélküli miniszter, számos Kneszet-képviselő és a Haifán horgonyzó luxushajók elegáns turistacsapata.

Négy hörcsögöt fogtak a Felső-Gálilban

Cfát. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A maga nemében egyedülálló módon és az országban ritkaságszámba menő négy hörcsögöt fogtak a Felső-Gálilban. A cfái járási egészségügyi hivatal két dolgozója, aki hivatalos úton volt Ráchánia cserkeszfaluban, útközben észrevettek három hörcsögműködőt, mire üldözőbe vették majd egy fahordóban elvették őket. A közben kölykei keresésére indult anyahörcsögöt ugyanígy sikerült elfogni.

A Margalit-ügy ellenére Franciaországban emelkedett a Gyűjtőakció bevétele

Eljáhu Szászoni postaiügyi miniszter visszaérkezett külföldi útjáról

Tegnap tért haza Franciaországból Eljáhu Szászoni postaiügyi miniszter, aki az Egyesült Gyűjtőakció küldetésében járt ott.

„A Margalit-ügy miatt az a veszély fenyegetett, hogy az idén a Gyűjtőakció bevételei csökkenni fognak Franciaországban, de az akció vezetőinek dicsegetésére ez nem maradtak eredmény nélkül. A bevételek nemcsak, hogy nem csökkentek, de 40 százalékkal felülmúlják a tavalyit, — mondotta megérkezése után a miniszter. — A francia zsidóság viszonylag keve-

RABINOVITS VOLT MUNKACSI FŐRABBI LE AKAR TELEPEDNI AZ ORSZAGBAN

Lehetséges, hogy Chedera nemrég elárvult rabbiszékét fogja elfoglalni

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Baruch Rabinovits volt munkacsi főrabbi, aki jelenleg egyik sao-paolói zsidó közösség főrabbija a napokban Izraelbe érkezett és azt az óhaját juttatta kifejezésre, hogy ismét az országban akar letelepedni. Rabinovits a második világháborút követően Tel-Avivban lakott, amikor meghívták az egyik sao-paolói hitközség élére.

Baruch Rabinovits rabbi, aki a pészachi ünnepet az országban töltötte, Jeruzsálemben látogatást tett Wahrhaftig vallásügyi miniszternél és izraeli letele-

katonai lépéseket kell tennie ennek a támadásnak a megfékezésére. Ha az arabok egységesek lesznek, könnyen legyőzhetik Izraelt. Ez az egyetlen lehetőség, mert az araboknak nincs reményük az UNO-ban.”

Az ammani lapok tegnap Szaud király nyilatkozatát közölték, amelyben minden erőfeszítést megígér a palesztinai arabok jogainak visszaszerzésére.

Egy amerikai virágtermelő cég nagymennyiségű szekfűmágot küldött a kiállításnak és tízezer dollár jutalmat ajánlott fel annak az izraeli kertésznek, akinek sikerül kitermelnie az úgynevezett „alaszka macskaszekréti” fehér színű változatát.

A kiállítás művész elrendezését, mint az előző években, az idén is Bálint Ferenc városi építész tervezte.

res fehér, fekete, barna, sárga színű állatkákat behozták Cfátra, a két vadász reptélt előtt állott, miután nem tudták megállapítani, hogy melyik rágcsáló csoporthoz tartoznak. A cfái egészségügyi hivatal azonnal összehívta a cfai biológiai intézetet, ahonnan a pontos leírás után megállapították, hogy hörcsögököl van szó, ami ezen a vidéken ritkaságszámba megy. Tegnap a hörcsögöket különleges ketrecben szállították a haifai biológiai múzeumba.

sebet adakozik a gyűjtőakcióra, mint más nyugat-európai államok zsidósága, ez azonban nem végleges állapot és javítható. Hozzá kell fűznöm, hogy Izrael és Franciaország mély erkölcsi alapokon nyugvó őszinte barátsága megteszi a magáét minden területen.”

Szászon, aid hazatértem Olaszországba is ellátogatott, a repülőterem Sitr rendőrségi miniszter, Ben Menachem postavezér-igazgató és a postaiügyi minisztérium magasrangú tisztviselői vártak.

pedési szándékairól is tárgyalt vele. A vallásügyi minisztérium köréből származó hírek szerint lehetséges, hogy Rabinovits a nemrégiben elárvult chederai rabbiszékét fogja elfoglalni. Ugyancsak felvetődött Rabinovits elhelyezkedésével kapcsolatban Cholon város neve is. Itt ugyan jelenleg is több rabbi működik, de az egész városra kiterjedő hatáskörű főrabbi tisztség még megszervezés előtt áll. Ebben a vonatkozásban állítólag nehézséget jelent, hogy a choloni főrabbi állásra jelenleg Cholonban működő rabbik is igényt tartanak.

HIREK

AZ UJ KELET ELŐFIZETÉSI DJJA HAVONTA 5.80 FORT Tel-Aviv, POB 831. Fiókkiadóhivatalok: HAIFA: Schapira-u. 13. Tel. 2453 JERUZSÁLEM: Javec-u. 7. - Tel. 26046.

— Kihallgatások az államelnöknél. Jicchák Ben-Cvi államelnök tegnap fogadta S. B. Jesájút, a jeruzsálemi körzet közigazgatási főnökét. Ugyancsak tegnap jelent meg kihallgatáson az államelnöknél dr. P. Schlesinger, a Sääré Cedek kórház igazgatófőorvosa és M. Neumann a bét-semesi közszégi tanács elnöke.

* Siessen! Hogy még olcsón vehessen. Egyötvenért szótárt, verseket, regényeket. „Hadash”. Hajarkon ötvenkilenc.

— Az államelnök hitvese az új olék második szederén. Jeruzsálemből jelentik: Kirját Hájovélban, Jeruzsálem peremvárosában 400 új olék látott vendégül a Hiszladrut vasárnap este úgynevezett „második szeder” ünnepség keretében. Az estélyen Mordecháj Zar városi tanácsos, a Hiszladrut klatasztályának főnöke köszöntötte az olékat, akik között nagyszámban voltak magyarajkuak is. Az est díszvendége Ráchel Janait-Ben Cvi asszony, az államelnök hitvese volt, aki a legrégibb jeruzsálemi telepek nevében köszöntötte Jeruzsálemleg újabb lakóit. Az olék hitvese felszólalásában kifejtette, hogy az illetékes hatóságoknak fokozniuk kell olék Jeruzsálemben irányítását.

— A Liberális Párt megalakulásának évfordulója. A Liberális Párt vezetősége tegnap este díszülést tartott abból az alkalomból, hogy a Klacionista és a Progresszív pártok egy évvel ezelőtt Liberális Párt név alatt egyesültek. A központi beszédeket Jozsef Szapir és Mose Kol képviselő mondották, akik megelégedésüket fejezték ki a két párt egyesülésének sikere felett.

— Zsidó tábornokok a brazilai hadseregben. Rio de Janeiroból jelentik: A brazilai hadvezetőség a legutóbbi két hét alatt két zsidó tábornokot nevezett ki. Eddig nem volt ilyen magasrangú zsidó tiszt a brazil hadseregben. Tegnap emelték tábornoki rangra Aharon Ben-Smuél ezredest, aki tevékeny részt vesz a szefárd-zsidó hitközség életében, felesége pedig az egyik helyi zsidó iskola tanítóje. Két héttel ezelőtt Rafael Cipin zsidó ezredest neveztek ki tábornokká.

— Sorozatos betörések Dimonán. Vasárnap este négy betörés történt Dimonában. Ismeretlen tettesek behatoltak az imaházba. De semmi sem vittek el onnan. Betörők jártak Abrahám Muálám asztalosüzemében, ahonnan kisebbösszege készpénzt vittek el, valamint Meir Katorza asztalosüzemében és Dov Mendel lakatosműhelyében. A műhelyekből különböző szerzőmokat loptak, amelyek értékét még nem állapították meg. A betörők mindent ugyanazzal a módszerrel, a záruk feltörése, vagy az ablakok bezúzása útján jutottak a helyiségekbe.

— Tejpasztörizáló üzem Jotvatán. Az Éjlát szomszédságában lévő Jotvatán tegnap tejpasztörizáló üzem kezdte meg működését, amely megfelelő mennyiségű pasztörizált tejjel képes ellátni Éjlátot és ezáltal feleslegessé válik, hogy az ország északi részéből kelljen tejet szállítani a városba. A pasztörizáló üzem a legmodernebb felszereléssel van ellátva és naponta 1400 liter tej forgalomba hozatalára alkalmas. Jotvatának tehenészeté van 80 tehén, valamint baromfi-gazdasága, amely tojással látja el Éjlátot. A pasztörizáló üzem felállítására negy-

— Hat új fémot fedeztek fel. Ottawából jelentik: Kanadai tudósok hat új fémot fedeztek fel, amelyekről az Ottawában most megnyíló bányászati és metallurgiai kongresszuson fognak beszámolni. Az egyik új fémot Mexikóban, a másikat Brit-Columbiában, további négyet pedig Kanadában fedeztek fel négy évvel ezelőtt összeszedett földminták alapján.

— Löwinger Scheichet Irma részére (Zürichből) levél van a kiadóban.

— Francia tudósok az izraeli orvosszövetség tanulmányi napjain. Jeruzsálem tudósítónk jelenti: Francia és izraeli orvosok részvételével május első napjaiban tanulmányi napokat rendeznek Jeruzsálemben. Az orvosszövetség kezdeményezésére tartott ilyen szerű tanulmánynapok sorában ez már a negyedik. Ezalkalommal endokrinológiai kérdéseket állanak majd az előadások középpontjában. A francia-izraeli tapasztalatcserét szolgáló tanulmányi napokon három párizsi és egy strassbourgi tudós, valamint 25 izraeli kutató orvos vesz részt.

— Négytagú küldöttség utazott az Interparlamentáris Unió római ülésére. Tegnap reggel négytagú Kneszet-küldöttség indult Rómába, hogy Izraelt képviselje az Interparlamentáris Unió ülésén. A delegáció, amelynek tagjai Dávid Hákhóhn (Mápáj), dr. Jochánán Bader (Chérut), Mose Karmel (Achdut Há-ávodá) és Jizhár Hárari (Liberális), 7 napig lesz az olasz fővárosban. Izrael fennállása óta tagja az Uniónak, amelyhez összesen 60 állam tartozik. Az ülés napirendjén leszerelési problémák szerepelnek.

Chug Joczéj Hungária Moádon Dáti Leumi Jeruzsálem Agrippas-u. 8. (Éden mozival szemben).

Tudatjuk mindazokkal, akik hitközségeik ázkáróját Jeruzsálemben kívánják megtartani, hogy a város központjában, 120 ülőhellyel, újonnan berendezett moádonunk rendelkezésükre áll. Előzetes igénybejelentés a fenti címen.

* Kellemtelen meglepetés érte újságírójainkat? — „Elfogyott” — mondotta Önének, amikor a HAIFA SZEMLETT kérte? Biztosítási példányát előfizetéssel. Évi díj: 4.80. Megrendelhető: Haifa, Hamáapilim 5. Társadalmi és kritikai folyóirat. Az első szám cikkei: Jehosua Ben Jicchák, dr. Buk Miklós, dr. Buk Mirjám, B. L., Cvia Cágit, Felleg Gvörög, Gálos Edit, Halasz Klára, dr. Heller Imre, A. K., M. K., dr. Kerész Andor, dr. Kőrösy Ferenc, László Ernő Lóránt Klári, Róssel Mordecháj, Székely István, Szekulesz Olga, dr. Szilágyi László, Vámos Leó, dr. Weiss Ferdinánd, dr. Vitányi László. Szerkeszti: Dr. Arje Kad-dar.

NYIREGYHAZA és SZABOLCS megyéből

származók figyelmébe! Mártírjaink nevének megörökítése a Cion-hegyen lévő emlékművünkön, folyamatosan van. Többen nem küldték be mártírjaik névsorát, de külföldi rokonaikat és barátait sem értesítették a bejegyzés folyamatáról és feltételeiről.

Egyetlen név sem maradhat ki! Kegyeleti akciónk kivitelezéséért mindannyian felelősek vagyunk.

AZKARANKAT június 17-én, vasárnap fogjuk megtartani Jeruzsálemben.

Az emlékmű bizottság címe Tel-Avivban: Bleich Lajos, POB. 2361; Cfátton: Blau Jehuda, Málbén-otthon igazgató; — Haifán: Salzer Józsefné; Jeruzsálemben: Grünwald Dávid (Coca), Tálbie, Bét Löbel és Gervai Sándor, POB. 141.

— Tejpasztörizáló üzem Jotvatán. Az Éjlát szomszédságában lévő Jotvatán tegnap tejpasztörizáló üzem kezdte meg működését, amely megfelelő mennyiségű pasztörizált tejjel képes ellátni Éjlátot és ezáltal feleslegessé válik, hogy az ország északi részéből kelljen tejet szállítani a városba. A pasztörizáló üzem a legmodernebb felszereléssel van ellátva és naponta 1400 liter tej forgalomba hozatalára alkalmas. Jotvatának tehenészeté van 80 tehén, valamint baromfi-gazdasága, amely tojással látja el Éjlátot. A pasztörizáló üzem felállítására negy-

Aradi találkozó április 29-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartjuk ORSZÁGOS TALÁLKOZÓNKAT Haifán, a Hápoél Há-mizrachi nagytermében, (Hechaluc-u. 59.), amelyen szívesen látjuk az Aradról elszármazottakat — a külföldieket is. A VEZETŐSÉG

— Billy Rose két szobrot vásárolt egy cftai művésztől. Tudósítónk jelenti: Billy Rose, az ismert amerikai műgyűjtő, aki vagyont érő műgyűjteményét Jeruzsálemben ajándékozta, a cftai művésznegyed meglátogatása közben Mátánja Ábrahámson szobrász galériájában 2250 fontért két szobrot vásárolt. Ezenkívül megkérte a cftai művészt, hogy a Jeruzsálemben felállítandó három monumentális emlékműhöz nyújtson be pályázatot.

Június 11-én indul az első csoportos utazás Magyarországra Jelenkezés: május 10-ig bezárólag. TOVÁBBI TÁRSAS KIRANDULÁSOK egész nyáron Európa összes államaiba és Ciprusba

CITOUR utazás iroda Tel-Aviv, Brenner-u. 2. Telefon: 67959. Magyarul beszélünk

— A katonai autó elütött egy beduint. A Dimoná-beér-sévi úton egy katonai autó elütötte Mohammed Husszein Szalem 36 éves beduint, aki váratlanul átment az úton. A sebesültet a Kupát Cholimbán résztesítették kezelésben.

* Legjobb könyvtár? Allenby. Legnagyobb választék szakkönyvben és szépirodalomban? Allenby. Legjobb kiszolgálás? Allenby könyvtár, Tel-Aviv, Allenby 11.

— Hat új fémot fedeztek fel. Ottawából jelentik: Kanadai tudósok hat új fémot fedeztek fel, amelyekről az Ottawában most megnyíló bányászati és metallurgiai kongresszuson fognak beszámolni. Az egyik új fémot Mexikóban, a másikat Brit-Columbiában, további négyet pedig Kanadában fedeztek fel négy évvel ezelőtt összeszedett földminták alapján.

— Löwinger Scheichet Irma részére (Zürichből) levél van a kiadóban.

— Francia tudósok az izraeli orvosszövetség tanulmányi napjain. Jeruzsálem tudósítónk jelenti: Francia és izraeli orvosok részvételével május első napjaiban tanulmányi napokat rendeznek Jeruzsálemben. Az orvosszövetség kezdeményezésére tartott ilyen szerű tanulmánynapok sorában ez már a negyedik. Ezalkalommal endokrinológiai kérdéseket állanak majd az előadások középpontjában. A francia-izraeli tapasztalatcserét szolgáló tanulmányi napokon három párizsi és egy strassbourgi tudós, valamint 25 izraeli kutató orvos vesz részt.

Egy ember az utcáról...

(Péntek déli egyórás helyszínelés.)
 Háchmá anja (arameus), ez a nyomorúság, betűszere: a szegénység kenyere — olvassuk a Hágadában... a pászka-nyári, sajnos, szó szerint veszik az irodalmi hagyományhűséget és két irányban is szolgálnak: a megszerzettség fardalmával, tehát mennyiségileg és nagy részük minőségileg is. Így lett a nyomorúság kenyereből a keserűség kenyere. Elkészítette az ország népet, hogy csak korlátozottan lehetett kapni, sőt, most, miattal beszélgetünk, még mindig nincs, ha van, nem tudni, hol van. Már nemcsak a háziasszonyok, a család felöltött, vagy felöltött tagjai is keresztül-kasul járnak a város, minden élelmiszerüzletben könyörögnek egy sort, hogy üres kézzel továbbálljanak.
 A történet itt tulajdonképpen a kérdésre senki nem tud válaszolni. Egyedül a pászka-nyári tudnak, ha akarnának. Ők azonban hallgatnak, vagy — mint ahogyan olvassuk — Jeruzsálemben a Jehudagyár a rendőrséget többször is hívta, hogy a vevőket (vevőket?) megfektessék. Elképezelhetjük, mit kellett szenvedniük, ha a pántik-szerű rohamban sebesülések is történtek, s végül „nagyobb rendőrszolgát kellett a nyugalm helyreállítására kivézényelni.”
 És lön nyugalom, de nem lön pászka.
 Hogy valami nincs rendben, ünnep előtt három nappal, magam is tapasztaltam, mert a fűszeres, ahol vásárolni szoktam, egy csomagot, szemérmérték szerint, kettévágott és félsomag pászkat adott. Mert — mint mondotta — azt akarja, hogy mindenkinek jusson. Hiába faggattam, mi esoda manóver ez megint, csak azzal a bizonyos jellegzetes hazai mozdulattal fejezte ki, hogy nincs sejtésem se róla.
 Látnom, szerkesztő úr is tájékozatlan. Az élelmiszerüzletek azt állítják, hogy a gyárak elegendő lisztet kaptak az állami raktárakból, de míg tavaly pészach előtt hetekkel megkezdtek az eladást, idén alattomosan csak két-három napra akarták koncentrálni az üzletek ellátását, ami fizikai-legal lehetetlennek bizonyult. Egy másik „szakértő” szerint a gyárak évek óta kartellben voltak, a kormány most feloszlatta a kartell, azért van minden. A kartell ugyanis felosztotta a piacot, így minden gyárnak megvolt a területe, amelyet ő látott el, míg most a rendszertelen elosztás, késői szállítással tetőzve, anarchikus állapotokat okozott.
 Ahogy a mi zsidóinkat ismerjük, alighanem kartell-fajdalomban kell keresni a fogyasztók e legújabb szenvedéseinek okát. Az ármegállapítás is ide tartozik. Ha igaz, hogy a gyárak két-három nap alatt akarták ellátni az egész országot pászka-nyárral, azért csinálták, mert be akarták bizonyítani, milyen felfordulást okoz, ha nincs rájuk bízva az elosztás. Az első jogos kérdés, hogyan tudták a gyárosok egyöntetűen csak az utolsó napokban megkezdni az üzletek ellátását, ha megszünt a kartell? Ebben ugyanis meg kellett állapodniuk, ami önmagában véve is a kartell fogalmába esik. Ha így igaz, ha tehát mesterségesen hajszoltak ezer meg ezer, közöttük sok vallásos család a kétségbeesésbe, ha szárdékosan idézték elő az üzletek pászka-nyárral, az órákig tartó hasztalan várakozást és a türelmetlenség nem helyesíthető, de érthető kilengéseit, ha tudatosan hajszolták a közönséget üzletiról-üzletre órákon

és kilométereken át, akkor... tudja mit, szerkesztő úr? — akkor néhány órára szeretnék élelmiszeri diktátor lenni, tudom Istenem, megint-tanítanom a gyárak urait kesztyűbe dudálni...
 Azt is mondják, hogy a mesterséges pászka-nyárral drágítani akarnak. Igaz, több kereskedő is akadt, aki idejében megszagolta az áruhíányt, eldugta, ami még volt és a „pult alól” két fontjával árusított egy-egy csomagot. Ez a tünet azonban nem volt általános, mert ilyesmire csak a kereskedők alja vetemedik.
 Akárhogy is van, elvárja az ország, hogy az illetékes hatóságok példás szigorúsággal járjanak el, ha csakugyan bűnös kezek idézték elő azt a képtelen helyzetet, hogy Izraelben, a zsidók országában, nem lehet pászkat kapni.
 A „Háárec” mai számából arról a meglepő dologról értesülünk, hogy már tavaly is úgynevezett polgári bizottságok szerveztek, ki-vizsgálni, miért volt néhány helyen rossz az elosztás. Most azt mondja a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium, hogy a bizottság javaslatait végrehajtották, így „nincs logikus oka a pászka-nyárral”. Minden esetben, megnyugtató, hogy — bár a hiány itt van (milyen remek paradoxon!) — szóval, nincs pászka, de legalább logika-ellenesen nincs. A múlt évi bizottság szerint a hiányt „a gyártás lelassítása okozta”... a gyárak amerikaizták, hogy kiereszkolják az áremelést. Ugy látszik, a múlt évi drágítási akció főpróbája volt. A minisztérium igéri, hogy az idén is megszervezik a polgári bizottságot. A múlt évi bizottság tapasztalatai nyomán, gyanúperrel élünk, hogy a gyárak most is mes terségesen lelassították a gyártást, mert nincsenek megelégedve a még januárban megállapított árakkal.
 A Mááriv szerint, mint-hogy feloszlatták a kartell, mindegyik gyár a könnyen elérhető negyedeknek szállított, s így jöttek létre elképzelt területek. A hiányt tehát az elosztás szervezetlensége okozta. Ennek ellenére mond, amit Lefkovits úrtól, Jád Elijáhu a Mordecháj utca 17. számú üzlet tulajdonosától ezeltől egy órával hallottam. A pászka-nyárról beszélgetve, monddta, hogy a Cáfónál is jártak nála kétségbeesett emberek, de neki nincs egy gramm pászka se. Képzelve el, szerkesztő úr, a város északi részéből Jád Elijáhuig is elkalandoznak a pászka-vadászok. A Cáfón pedig a könnyen elérhető, jómódú családok kerülete.
 Ha kétségtelenül beigazoldódik az amerikaizás, vonják meg a bűnösöktől a pászkasütés concessióját, vagy ami hatásában azonos, ne adjanak nekik lisztet.
 És ha már itt tartunk, bevallom önnek, szerkesztő úr, hogy egész évben, kivétel nélkül, minden nap mácsosos kávét reggelizek. (Az Új Kelet nyomán két-három nap alatt akarták eladni az egész országot pászka-nyárral, azért csinálták, mert be akarták bizonyítani, milyen felfordulást okoz, ha nincs rájuk bízva az elosztás. Az első jogos kérdés, hogyan tudták a gyárosok egyöntetűen csak az utolsó napokban megkezdni az üzletek ellátását, ha megszünt a kartell? Ebben ugyanis meg kellett állapodniuk, ami önmagában véve is a kartell fogalmába esik. Ha így igaz, ha tehát mesterségesen hajszoltak ezer meg ezer, közöttük sok vallásos család a kétségbeesésbe, ha szárdékosan idézték elő az üzletek pászka-nyárral, az órákig tartó hasztalan várakozást és a türelmetlenség nem helyesíthető, de érthető kilengéseit, ha tudatosan hajszolták a közönséget üzletiről-üzletre órákon

Olék, jorédok, hazatérők

Az olék

Richter mérnök új olék, Argentínából alijázott és mert előneve Lorando, nem nehéz kitalálni, hogy ott is született.
 Apját dr. Hugó Richtert hívják. A „Hugó” név viszont arra utal, hogy bölcsője valahol Ausztriában ringott.
 Valóban ott is született és a bécsi egyetemen szerzett orvosi diplomát.
 Még 1933-ban vándorolt Argentínába. Jó volt hozzá a sors. Óriási prakszist és óriási vagyont szerzett. Ott ül most is Buenos Airesben, káprázatos praksziszának és káprázatos vagyonának dombjain.
 A fia, Lorando viszont itt van. Ahogy ő mondja — hazaérkezett. Most mult 28 éves. Egy vagy két hét múlva végzi az ulpánt, azután mint vegyész mérnök fog dolgozni a „Tnuva” valamelyik falusi tejfeldolgozó üzemében.
 Felvillanyozott nagyon a vele való találkozás. Örülök mindig, ha olyan új olék hoz össze a sors, akit nem kergettek és mégis ideérkezett. Aki nem ijedségből szaladt el otthonából, hanem valóban szabad akaratából jött ide. Aki nem feldúlt világából, darabokra tört családból, elvesztett multból és kilátástalan jövőből indult útnak, hanem rendezett familiából, rendezett körülményekből, úgynevezett szilárd házból kerekedett fel Izrael felé.
 Nem is titkoltam mennyire örülök a találkozásnak. — Ön biztosancionista volt Buenos Airesben? — kérdeztem. — Valamelyik ifjúsági szervezetben nevelkedett. Nemde?
 Lorando Richter tagadólag rázta a fejét.
 — En — felelte — nem voltamcionista. Az apám igen. Már bécsi egyetemi hallgató korában aktívcionista volt, ma is az.
 — Mikor megkérdeztem tőle — folytatta a fiatal mérnök — hogy van az, hogy ugyan Argentínában születtem, ott is nétem fel, mégis állandóan falat érzek magam és az „argentinok” között? Hol köből van ez a fal, hol kökálából, hol pedig csak laza köből. De mégiscsak fal... Apám okosan válaszolt.
 „A zsidók — mondotta — mindenütt otthon vannak és mindenütt idegenek. Mindig és mindenütt aszsimilálódnak és mégis hű maradnak speciális lényükhöz. Könnyen jönnek ide és könnyen mennek innen. Mert mégiscsak nem argentinok, hanem akarva nem akarva zsidók. Csoda ez, ha idegeneknek érzik a gazdanepek őket? Majd, ha lesz idő és türelmed, fiam, elmélyülni Spinoza írásaiban, rá fogsz jönni arra, hogy már ő is nemzetnek tartotta a zsidóságot és azt követelte, saját hazájuk kell, hogy legyen. Látdot hát, hogy Spinoza már Herzl előttcionista volt...”
 „Ha ez így van apám — kérdeztem tőle — miért

A joréd

Joréd nemcsak az, aki Izraelből elvándorol, hanem „Cionnak az a foglya” is — az az „aszir cion” akit Cion kivált a rabságból, így hát elindulhat útnak. De nem Izraelbe, hanem — mondjuk — az Egyesült Államokba érkezik.
 Pészach előestéjén megérkezett New Yorkból Luddra rabbi Eliezer Zuszja Portugál...
 Nem azért jött Izraelbe, hogy „itt letelepedjék” csak azért, hogy „lakják itt...”
 Nem is hosszú ideig perze. Erev pészachtól, Lág báomerig.
 Pontosanban 40 napig. Aztán visszatér oca, ahonnan jött, Amerikába.
 A hűdi repülőterén úgy fogadták, mint egy fejedelmet.
 Tisztelettel köszöntötték a rabbit nemcsak vallások, hanem laikusok óriási tömegei is.
 Járt is ez a rabbinak a multért...
 De a jelenért?
 Az első világháború előtt rabbi Portugál Sculen község rabbiája volt. A háború Csernowitzba sodorta, azután Bukarestbe...
 Ott nagy lett a tekintélye és méltán. Nagy érdemeket szerzett a transznisztriai árvák megmentése terén.
 Mikor most Luddra érkezett a rabbi, eléje állt egy fiatal izraeli vámtiszt.
 — Nem emlékszik rám? — kérdezte — En vagyok Jankele, az apátlan-nyátlan transznisztriai árva gyerek, akit a rabbi mentett meg az éhhaláltól.
 Ugy tisztelték rabbi Portugált községében, mint egy szentet. Igazi cádik volt a szó szoros értelmében. Tudott nagy áldozatokat hozni a zsidó közösségért.
 Kétszer ült börtönben gértor zsidó tevékenységért. Egyszer 1947-ben hat hónapig, másodszer 1948-ban.
 Akkor megmozdult mindenki, akinek keze-lába, képessége volt, rabbi Portugál kiszabadításáért.
 Cion is kinyújtotta kezét foglyának kiváltásáért.
 Hogy lehullottak előtte a börtön falai, rabbi Portugál, aki akkor már betöltötte 75-ik évét, mindjárt útnak indult — Amerikába. Csak aki a sziveket vízgálja, tudja, hogy miért?

A visszatérő

De nemcsak olék vannak, nemcsak jorédok, vannak visszatérők is...
 Sőt vannak z visszatérők között lázadók.
 Nem olyanok, akik a kormány, a társadalmi rend ellen keltek forradalomra, hanem olyanok, akik feleségük ellen ázadtak fel.
 Mint például Aháron Roy a természettudományok doktora.
 Hét évvel ezelőtt utazott feleségével együtt Haifáról az Egyesült Államokba továbbképzésre.
 Amerikában két fiuk született.
 Mikor Aháron Roynak nem volt már mit tanulnia Amerikában, elkezdte mondani feleségének: — Gyerünk haza, gyerünk haza.
 Mire az asszony egy ok-távval mélyebben.
 — Még egy kicsit, még egy kicsit.
 Egyszer a nagyobbik fiú, a hét éves Ián, azt mondta a szülőknek: — Mikor barátaim vannak nálam, ne beszéljétek velem héberül. Amerikában vagyunk, én itt születtem, amerikai vagyok.
 Akkor betelt a mérték.
 Vette az apa a két gyereket és kilépett velük a házból minden csomag nélkül.
 Hagytott az asztalon egy oéduját: „Kirándulni mentem a gyerekekkel. Holnapután itthon leszünk. Lehet, hogy még ma este felhívlak telefonon.”
 Elmúlt az este, a ma, a holnap, a holnapután: se telefon, se férj, se gyerek.
 Harmadnap jött egy távirat — Natánjáról. Ez volt a szövege: — Hazaérkeztem a gyerekekkel, gyere te is, csatlakozz hozzánk.
 A feleség — Ruth — nyomban szaladt. Nem Natánjáig, csak egy newyorki ügyvédig.
 Am a férj izraeli állampolgár, a feleség is, a gyerekek is, jogérvényesen perelni tehát Izraelben kell. Így került az ügy a natanjai bíró elé.
 Azt mondta a bírónak az asszony ügyvédje: — Nem patriotizmusból hagyta ott a férj az asszonyt, hanem családi viszályból. Nem akar vele élni tovább, el kell tehát marasztalni. Kötelezni kell a férjet a gyermekek visszazadására. Különben is megdöbbenő, hogy egy férj ilyet mondjon: „Ha választanom kell a feleségem és házám között, hazámát választom.”
 — Még mindig nemesebb — állapította meg a bíró — mintha egy asszony ezt mondjára.
 „Ha választanom kell a férjem és Amerika között, Amerikát választom.”
 — Kérem — mondta az asszony ügyvédje — a feleség nem akar végleg

Amerikában maradni, csak augusztusig.
 Így rövid időre, mielőtt kell hát Amerikába visszaküldeni a gyerekeket? — kérdezte a bíró.
 Az asszony ügyvédje azt kérte a bíróságtól, kötelezze a férjet, küldjön oda-vissza szóló repülőjegyet az asszonynak, hogy idejöhessen és magával vihesse a gyerekeket.
 De a bíró ítélet csak egyirányú repülőjegyet küldése kötelezte a férjet — New-Yorktól — Luddig...
 — Jöjjön haza az asszony — így szól az ítélet — idehaza majd ketten együtt megbeszéljük az ügyet.
 Ime, egy csokor és benne három szál virág, életünk gajátságos virágok kertjéből: olék, joréd és hozór: aki jön, aki megy és aki hazatér...
 A halpénz
 Aki a legcsekélyebb állattani ismeretekkel is rendelkezik, tisztában van azzal, hogy az emberen kívül a hal az egyetlen állatfajta, amelynek pénze van. Azzal a különbséggel, hogy míg a legtöbb embernek az irás szavaival élve, arca verejtékével kell megkeresnie ezt az annyira óhajtott és gyűlölt csereszkezt, addig a halnak nem kell érte dolgozania, mivel készen kopja és az embertől eltérőleg sohasem jögy ki belőle.
 Egyszóval arról a bizonyos halpénzről lesz szó az alábbiakban, na meg egyes emberekről, akiknek a halpénz is jó, hogy pénzt csúnduljanak belőle.
 Nem tudom, máshol mi a szokás, de itt Natánján, eddig bement az ember a halához, kiválasztotta az illető halat, a halasember kisérdte a vizből, fejbévágta, megtisztította, becsomagolta, zsebre, illetve kasszába vágta a pénzt, todrábat mondott és a következő csú törtökön, ahogy mondani szokás, megismétlődött az egész eljárás de capo al fine.
 Ezen a héten a Tisztelt Fogyasztóközönséget meglepetés várta. A halasember ugyanis, míg a halat a kiszemelt áldozat felett lebegtette, a következő kérdést szegte a Nagyérdemű Vásárlónak: — Tisztítva óhajta a halat, az adon hanichbád, avagy élve?
 — Má pítom? — riadt fel a Nagyérdemű Vásárló — csak nem gondolja, hogy kis viartárlóban cíplem magammal a halat?
 — Mert meg is tisztíthatjuk, — folytatta zavartalanul a halas — ám ebben az esetben különként 20 piászterrel többet fizet az ádon.
 És kajánul vigyorogva egy nemrég kifüggesztett táblára mutatott, amelyen a Halásusok Szövetsége megmagyarázza a Tisztelt Fogyasztó közönségnek, hogy eme helyen pedig „élő hal lesz árulva és az esetleges tisztításért különként 20 piászter fizetnek.”
 Tetszik érteni? Csodálkoznék, ha nem, mert egyszerű én kérem, mint a fontleértékelés!
 A drága, jó halasbácsiék szeretik az ó drága, jó vásárlóközönségüket és nem viszi rá őket, az a drága, jó lelkiük, hogy a hal árát emeljék.
 A halpénz tisztogatást viszont igen.
 És még mondják, hogy nincsenek leleményes emberek Izraelben!
 Laer József
 1962 IV 24 Új Kelet 3

Tito és Moszkva barátságának kanyargós útjai

Irta: Vágó Béla

Mihelyt megszületett — a háború utáni három év folyamán — a népi demokráciás rendszer, Keleten a szocialista államok „monolit” tömbjéről, Nyugaton viszont gleischahtolt csatlós-országokról kezdtek beszélni, melyeknek Gauleterei szabályszerűen moszkovita tisztviselők lettek volna.

A valóságban mindkét állítás téves volt. Moszkvának már kezdettől fogva komoly gondokat okozott az önálló, „szájatos” utakat hirdető, önfelújító kommunista vezérek szakadárpolitikája.

Még a „társutasok” virágkorát élte a tervszerűen kiegészítő szovjet birodalom, amikor már sok fejtorést okozott a Kremben Dimitrov bolgár kommunista önkormányzatának, Gomulka híveinek nacionalizmusa, vagy például Patrascanu szovjetellenes román csoportja. A legliberálisabb éveit élte az „új” demokráciák világa, amikor Patrascanu már veszélyhelyre küldte Sztálin, s a kisebbségek elleni elmozdítások másutt is elkezdődtek.

Sztálin halála után az örökösök legsürgősebb feladatai egyikének tekintették a titoizmus elleni eszlelen keresztet adó beszűntetését. Csak hogy ez nem ment könnyen. Berija makkacsul ellenezte az „ön-gől” bevallást, Molotov pedig úgy vélekedett, hogy Titonak nem lehet megbocsátani elhajlását, s ha a sztálini hadjáratot be is kell szüntetni, barátkozásról szó sem lehet.

Chruscsev volt az, aki a politbüroban belül ellenezte — Titovval kapcsolatban is — a félmegoldásokat. 1955-ben Bulgariával együtt Canosát járt — Belgrádban. Bátor-ságról tett tanulságot, amikor a kommunista ortodoxia szenvedélyes ellenzé- se ellenére, megkövette Titot, s kimondta a mindenki által ismert tükört: a Tito-ellenes vádak alapjaianok, hazugak voltak. Az erkölcsi bátorságot kissé beárnyékolta az a tény, hogy Chruscsev Berija és társaira hárította a felelőssé- get, fél évvel később azon- ban nyíltan a porondra lé- pett, s drámai Sztálin-elleni leleplezései során nem ha- gyott kétséget afelől, hogy

1947-ben még csak a leg- magasabb pártfórumok és MVD szervek vezetői tud- ták, hogy haj van az ön- hitt partizánvezérekkel, és 1948 elején aztán elkerül- hetetlenné vált a nyílt szak- itás.

A belgrádi kommunisták lázadása nem csak azért okozott pánikot Moszkva- ban, mert belső ellenzék- nem gyengítette Tito győ- zelmét, hanem mindenek- előlt azért, mert Trockij likvidálása óta a világkom- munizmus legveszedelme- sebb eretnekmozgalmát in- dította útján. A nemzeti kommunizmus „métélyét” terjesztette, amely kivétel nélkül valamennyi európai kommunista párt életét fel- bolygatta.

Sem Sztálin, sem pedig Tito nem volt hajlandó kompromisszumokra, s így került sor a Kominform 1948 júliusi kiátkozó hatá- rozatára, majd pedig olyan arányú propaganda-hadjá- ratra, amely kis állam ellen még sohasem folyt.

Hatalmas apparátussal dült éveken át az ideológiai küzdelem a titoizmus ellen a gazdasági blokádnak kataszt- rófális következményekkel járt Jugoszlávia névze, az Alduna mentén pedig mo- torizált hadosztályok dik- tálják a felőrlő idegháborút. Sztálin személyes ügyének, presztizs kérdésnek tekin- tette Tito megsemmisítését, s azzal a fanatizmussal küz- dött ellene — a nyugati ideológiai ellenfeleket is má- sodrendű ellenségnek tekint- ve — amellyel csak az or- todox megszállottak hada- koztak mindenkor saját eretnükkel. A szociáldemokrácia például külső el- lenzék volt, tehát kevésbé veszélyes. Tito azonban bent volt minden komun- ista sejtben, pusztán léte pedig permanens kihívás volt a szovjet-nagyorosz im- perializmus felé.

A titoista kirakatperek pattanásig feszült légköré- ben a Kominform arra ala- csonyodott le, hogy hatá- rozatot fogadjon el a „ti- toista gyilkosok fasiszta bandája” ellen. Sokszázezer példányban terjesztett fal- ragaszok és rópiratok a vér- től csepegő bárdú Titot ábr- ázolták, a nyugati impe- rialisták láncoskutyáját, a fasiszta bérnyilkost...

Sok százezer példányban terjesztették 15—20 nyel- ven Malcev „dokumentációs” művét, amely azt bizonyít- totta, hogy Tito már a há- ború éveiben is Hitler, il- letve Churchill szoldjában állt, s Walter (ez volt ál- titólág Tito álneve a Gesta- poban) a délkelet-európai front legveszedelmesebb, legtöbb kárt okozó szabo- tőre volt.

Sztálin halála után az örökösök legsürgősebb fel- adatai egyikének tekint- tük a titoizmus elleni eszle- len keresztet adó beszűnt- etését. Csak hogy ez nem ment könnyen. Berija makkacsul ellenezte az „ön- gől” bevallást, Molotov pe- dig úgy vélekedett, hogy Titonak nem lehet megboc- sátani elhajlását, s ha a sztálini hadjáratot be is kell szüntetni, barátkozásról szó sem lehet.

Chruscsev volt az, aki a politbüroban belül ellenezte — Titovval kapcsolatban is — a félmegoldásokat. 1955-ben Bulgariával együtt Canosát járt — Belgrádban. Bátor- ságról tett tanulságot, amikor a kommunista ortodoxia szenvedélyes ellenzé- se ellenére, megkövette Titot, s kimondta a mindenki által ismert tükört: a Tito- ellenes vádak alapjaianok, hazugak voltak. Az erkölcsi bátorságot kissé beárnyékolta az a tény, hogy Chruscsev Berija és társaira hárította a felelőssé- get, fél évvel később azon- ban nyíltan a porondra lé- pett, s drámai Sztálin-elleni leleplezései során nem ha- gyott kétséget afelől, hogy

1947-ben még csak a leg- magasabb pártfórumok és MVD szervek vezetői tud- ták, hogy haj van az ön- hitt partizánvezérekkel, és 1948 elején aztán elkerül- hetetlenné vált a nyílt szak- itás.

A belgrádi kommunisták lázadása nem csak azért okozott pánikot Moszkva- ban, mert belső ellenzék- nem gyengítette Tito győ- zelmét, hanem mindenek- előlt azért, mert Trockij likvidálása óta a világkom- munizmus legveszedelme- sebb eretnekmozgalmát in- dította útján. A nemzeti kommunizmus „métélyét” terjesztette, amely kivétel nélkül valamennyi európai kommunista párt életét fel- bolygatta.

Sem Sztálin, sem pedig Tito nem volt hajlandó kompromisszumokra, s így került sor a Kominform 1948 júliusi kiátkozó hatá- rozatára, majd pedig olyan arányú propaganda-hadjá- ratra, amely kis állam ellen még sohasem folyt.

Hatalmas apparátussal dült éveken át az ideológiai küzdelem a titoizmus ellen a gazdasági blokádnak kataszt- rófális következményekkel járt Jugoszlávia névze, az Alduna mentén pedig mo- torizált hadosztályok dik- tálják a felőrlő idegháborút. Sztálin személyes ügyének, presztizs kérdésnek tekin- tette Tito megsemmisítését, s azzal a fanatizmussal küz- dött ellene — a nyugati ideológiai ellenfeleket is má- sodrendű ellenségnek tekint- ve — amellyel csak az or- todox megszállottak hada- koztak mindenkor saját eretnükkel. A szociáldemokrácia például külső el- lenzék volt, tehát kevésbé veszélyes. Tito azonban bent volt minden komun- ista sejtben, pusztán léte pedig permanens kihívás volt a szovjet-nagyorosz im- perializmus felé.

szála, hogy aztán a XXII. kongresszus a kínaiak nyo- mására ismét élesen szem- beforduljon a belgrádi re- vizionistákkal.

E kacskaringós úton né- hány nappal ezelőtt követ- kezett be újabb fordulat. Gromiko belgrádi útja a legjelentősebb kapcsolat- felvételt Moszkva és Bel- grád között 1955 óta. A lá- togatás közös záróközle- ménye arról tudósít, hogy világpolitikai kérdésekben teljes a nézetazonosság a Szovjetunió és Jugoszlávia között. Nincs szó azonban a vitás elméleti kérdésekről, amelyek változatlanul szakadékok képeznek a hi- valatos kommunista világ és Tito Jugoszláviaja kö- zött.

A nemzetközi helyzet mai fázisában Chruscsev- nek szüksége van Jugo- szlávra, melyre fontos szerep vár a jövőben is a semlegesek befolyásolása terén. E cél érdekében Ni- kita Chruscsev békül, ga- zsulál és „fátyalt borít a multra”. Ugyanakkor Tito is leadta a maga obulusát, nemcsak külpolitikai té- ren. Valószínű, hogy Dzsiz- lász újbóli letartóztatása a Sztálint leleplező írás- kiadásának megakadályo- zása ebbe a keretbe tarto- zik bele.

Ideológiai kompromisz- sumra azonban még nem kerülhet sor. A Kelet teo- retikusai még mindig za- varban vannak, ha Jugo- szlávja beskatulyázásáról van szó. Kommunista ál- lam, de nem is, Nyugat- barát, de antiimperialista is — s az ellentmondás- párok felsorolását még folytatni lehetne.

Egy biztos: ha más sze- lek kezdenek fujdogálni, ha a semlegesekre kevésbé lesz ráutalva Chruscsev, mint ma, s emellett még Peking nyomása is növe- kedni fog, akkor Tito ismét revizionista elhajló lesz, a világkommunizmus íg- nyének elsőszámú eláruló- ja. A szovjet-jugoszláv kö- zeledeésnek minapi jeleit éppen ezért hiba lenne túl- értékeln.

Montevideotól - Santiago de Chileig

A chilei labdarúgó világbajnokság elé

Pontosan 32 évvel ezelőtt rendezték Uruguay főváro- sában, Montevideóban az első labdarúgó világbajnoksá- got, amelyen először szere- peltek már nívatalos lab- darúgók. Az olimpiákon ugyanis csak amatőrök játszhattak és így egyre értékteletlenebbé váltak az olimpiai labdarúgó küzdel- mek, mert a nagy labda- rugó nemzetek nem küld- hettek el legjobbjait, lé- vén náluk profizionizmus. Így 1928-ban Amszterdam- ban elhatározták a négy- évenként megrendezendő labdarúgó világbajnoksá- got a világ legjobb csapa- tainak részvételével.

URUGUAY AZ ELSŐ VILÁGBAJNOK

Az első labdarúgó vilá- gbajnokságot a kétszeres olimpiai bajnok Uruguay rendezte 1930-ban Monte- videóban, az ország függet- lenné válásának 100-ik év- fordulója tiszteletére. Monte- videóban 120 ezer nézőt befogadó nagystadion várta a világbajnokságot, az eu- rópai országok azonban cserbenhagyták Uruguayt, nem vállalták a nagy költ- ségeket és mindössze Fran- ciaország, Románia, Jugoszlávia és Belgium vállalko- zott az akkor még „nagy útra”.

Románia szépen kezdett, legyőzte Perut 3:1-re, de az

tán a kétszeres olimpiai bajnok Uruguay ellen: mér- közésen Steiner II. a te- mesvári válogatott lábát törte és az „uruk” könnyen verték 4:0-ra a 10 emberrel játszó román csapatot. Csak a jugoszlávoknak sikerült bejutni a négyes döntőbe, melyben 6:1-re ki- kaptak Uruguytól, míg a másik oldalon Argentina szintén 6:1-re verte az USA csapatát. Döntő: Uruguay—Argentina 4:2. Az „uruk” két olimpiai győzelmükre világbajnoksággal tették fel a koronát.

1962: CHILE

Azóta nagyot változott a helyzet. Most a legjobb eu- rópaiak indulnak harcra a délamerikai labdarúgó tí- tárok ellen. Két világrész nagy labdarúgó csatájának igérkezik a „minden idők legnagyobb labdarúgó vi- lágbajnoksága”. Soha még ilyen erős mezőny nem szü- zött össze. Egy szükre- szabott újságcikk keretében szinte képtelenség összefo- lalni a világbajnoksággal kapcsolatos eseményeket, az előkészületekről érkező hí- reket, mert a világsajtó hasábotok és oldalakat szent- el ennek a nagy labdarúgó viaskodásnak, amelyen két világrész legjobbjai harcol- nak a büszke világbajnoki címért.

ARGENTINA — A NAGY KERDŐJEL

Sokan kérdik, hogy a 32 év előtti döntőtől eltekintve Argentína miért nem tudott sohasem eredményesen szere- pelni. Sportszakértők és statisztikusok kiszámítot- ták, hogy fél emberöltő alatt Ar- gentína pontosan 102 vi- lágklasszist exportált kül- földre.

102 argentin játékosat adtak el drága pénzén és az ar- gentinok segítségével nyert Olaszország két világbaj- nokságot, az argentinok ve- zényletével aratta fényes kupagyőzelmét a világhírű Real Madrid együttese. Mexikó és Kolumbia lab- darúgó életét argentinok lendítették fel. Az argen- tinok most megváltoztatták üzleti politikájukat és meg- próbálják a világbajnoksá- ra hazacsalogatni legjob- bjaikat. Dominguez, a Real Madrid kapusa már vissza- zott Argentínába, viszont Olaszországban élő „orun- dik” nem mennek és most is az azzurik csapatát pró- bálják világbajnoki címre emelni.

Sokat írtak már és még többet írnak majd a chilei világbajnokságról, melynek rajta rohamosan közele- dik. A sportbarátok tizmil- lioi szerte a világon erről beszélnek, a lapok boncol- gatják az esélyeket és a-

Héber könyvnyomtatás Kolozsvárott

Irta: Gervai Sándor

Joszf Kohén évek óta lelkiismerettel feldolgozott tanulmányokban mutatja be a héber olvasónak a ma- gyar kultúr-körben megje- lent héber nyelvű munká- kat.

Erdélyi származású lé- vén, most kedves kötele- ségének érezte összegyűj- tenni a Kolozsvárott megje- lent héber könyvekre, kiad- ványokra vonatkozó adato- kat.

Az előszóban megismer- teti a héber olvasót Kolozs- vár zsidósága történetével.

Kolozsvárott 1848-ig nem telepedhettek le zsidók. XV- századokon keresztül a környező folvakban éltek. A kereskedelmi cikkek mel- lett, ők szállították a köny- veket is. Péchi Simon, a szombatosok felekezetének megalapítója tőlük vásá- rolt héber könyveket. A hé- ber nyelv szempontjából, a rabbi közül, a legnagyobb érdemű Mose Smuel Glas- ner szerezte azzal, hogy nagy tekintélyt latba ve- tette a „Tarbut” héber kö- zépiszola megalapítása és megszilárdítása érdekében.

A „Kirját Széfer” kiadá- sában megjelent tanulmány, nemcsak külpolitikai té- ren. Valószínű, hogy Dzsiz- lász újbóli letartóztatása a Sztálint leleplező írás- kiadásának megakadályo- zása ebbe a keretbe tarto- zik bele.

Ideológiai kompromisz- sumra azonban még nem kerülhet sor. A Kelet teo- retikusai még mindig za- varban vannak, ha Jugo- szlávja beskatulyázásáról van szó. Kommunista ál- lam, de nem is, Nyugat- barát, de antiimperialista is — s az ellentmondás- párok felsorolását még folytatni lehetne.

Egy biztos: ha más sze- lek kezdenek fujdogálni, ha a semlegesekre kevésbé lesz ráutalva Chruscsev, mint ma, s emellett még Peking nyomása is növe- kedni fog, akkor Tito ismét revizionista elhajló lesz, a világkommunizmus íg- nyének elsőszámú eláruló- ja. A szovjet-jugoszláv kö- zeledeésnek minapi jeleit éppen ezért hiba lenne túl- értékeln.

Az első labdarúgó vilá- gbajnokságot a kétszeres olimpiai bajnok Uruguay rendezte 1930-ban Monte- videóban, az ország függet- lenné válásának 100-ik év- fordulója tiszteletére. Monte- videóban 120 ezer nézőt befogadó nagystadion várta a világbajnokságot, az eu- rópai országok azonban cserbenhagyták Uruguayt, nem vállalták a nagy költ- ségeket és mindössze Fran- ciaország, Románia, Jugoszlávia és Belgium vállalko- zott az akkor még „nagy útra”.

Románia szépen kezdett, legyőzte Perut 3:1-re, de az

hogy az ötletet esetleg más szemfüles emberek ugyan- csak gyümölcsöztetik a sa- ját javukra, ezért minden héten más fedelt nyomtatt és más és más rabbitól közöltek az olvasók bizal- mást megnyerő ajánlást.

J. Joszef Kohén nem sa- jánlta a fáradságot és ösz- szeállította az utókor ré- szére a nyomdai dolgozók névsorát. Ime a nevek: Gé- pések, szerelők: Jákob Cvi Salamon, Jákob Dávid, Ab- rahám Jehuda Hákoen Schwarcz. Szedők: Mená- chem Mendel Szaksz, Jeho- sua ben Simon Zeev Weisz, Mordecháj Farkas, Ezekiel Sraga Spitz, Jiszráel Meir Grünspan, Eijzik Dov Hers Hálévi, Smuel Hákoen Herskovits, Jochiel Spitz, Mose Lender, Abraham Jic- chák Friedmann, Dov Szeg- gall, Abraham Cvi Kreiten- berger, Benjámin Meir Jic- chák Deitel, Alexander Naftali Friedmann és tes- tvére, Mose Chájim Fried- man, Gerson Teltser.

Abraham Kaufmann má- ramarosszigeti nyomdatu- lajdonos Kolozsvárott fió- kot akart nyitni, de a ro- máni hatóságok nem adtak neki engedélyt erre. A „Fra- ternitas” nyomdával tár- sult, ahol két héber köny- vet jelentetett meg.

Az András László veze- tés alatt álló nyomdának a latin mellett héber betűi is voltak. Megrendelésre naptárakat, lakodalmi meg- hívókat és nyugtakönyve- ket készítettek héberül.

Kilencven héber könyv jelent meg Kolozsváron. Eb- ből harminchárom művet Ó- Románia, Bessarabia, Bu- kovina zsidói rendelték meg. Ez azt bizonyítja, hogy mind az ár olcsósága, mind a kivitelezés jó mi- nősége miatt, a kolozsvári héber könyvnyomtatásnak becsülte volt Corvin Má- tyás városának határain túl is.

A nyomtatott héber szó tükörözött vissza a Jicchák Ben-Cion Weinstein szer- kesztésében megjelenő „Kol Mővaszer” című hetilapban a hitközségi alkalmazzottk harcait a rabbiakkal.

A héber kiadványok, az olvasók érdeklődési körének megfelelően vallási kérdé- sekkel foglalkoztak legin- kább.

A modern szellemű héber könyv, ilyen lelkiüti írók hiánya miatt nem került a héber nyomdába.

A viszonylag gyakori ura- lom-változások nem ked- veztek a kolozsvári héber könyvnyomtatásnak. Román és magyar natóságok öt- letszerűen, szeszélyesen ad- tak és vontak vissza enge- délyeket.

A zsidó tömegek sem vol- tak egységesek ebben a kérdésben. A cionizmus el- érte az érzelmi forradalmat nemzeti irányban, de nem a héber, hanem a magyar nyelvű sajtó segítségével. A héber olvasó megterem- tette, a héber iskola felada- ta lett volna. Ezt a küldé- tését azonban már nem tel- jesíthette — olyan okok miatt, amelyek nem tőle függtek. De ami megvaló- sítható volt, szintén öreg- bitette a héber kultúr- történet művelői előtt a ma- gyar-zsidóság jóhírét.

J. Joszef Kohén érdeme, hogy felfedezte az általános héber könyvnyomtatás tör- ténete részére a kolozsvári fejezetet is.

Es ha majd jönnek az unokák, az izraeli héber iskolák neveltje és kérdé- seket tesznek fel az apák- nak héber műtükre vonat- kozólag, rámutathatnak ar- ra, hogy az asszimiláció fénykorában is volt a héber gondolatnak nyomdája és olvasója a magyar-zsidóság körében.

Ebben áll J. Joszef Ko- hén munkásságának fontos- sága és az értéke.

Heller Mose

1962 IV 24 Uj Kelet 8

Apróságok a nagyvilágból

BONBON-ADÓ BRITANNIABAN

Az angolok fejenként több édességet fogyasztanak (éca két és egy negyed kilót hetenként), mint a világ bármely más nemzete. Az eredmény, hogy többet is fáj a foguk, mint bárki másnak — ami azonban nem csökkenti a cukorfogyasztást, csupán a kormányoknak okoz állandó fejfájást, minthogy a legtöbb angol az állami társadalombiztosító költségre kezelteti fájós fogait. S bár az angol kincstár adót vet ki minden más fényűzésre a dancingoktól a temetésig — a kormány sohasem merte megadóztatni az édességeket, amelyhez talán még a teánál is jobban ragaszkodnak a torkos angolok.

A múlt héten Selwyn Lloyd pénzügyminiszter, aki sohasem volt nevezetesen politikai merész ember, 15 százalékos fogyasztási adót csapott hozzá a cukorkákhoz, fagyialtathoz és a „gazoz”-hoz. A britek, akiket fogélességük mélyéig megrendített az új „bonbon-adó” haragosan tiltakoztak, mondván, hogy az új adó első sorban a gyermekeket sújtja — noha a valóságban az édesség fogyasztásának nincsen korhatára Britanniában. A kormány körülbelül évi 40 millió fontsterlinget fog beszélni a bonbon-adóból, ami klasszikus költségvetési egység, mivel hogy a kormány most pontosan 40 millió fontsterlinget fizet ki évente a fogorvosoknak a kár megpreparálására.

A PÁPA A „DOLCE VITA” ELLEN

Az Olaszország és a Vatikán között 1929-ben kötött konkordátum előírja Rómában „szent jellegének a tiszteletbentartását.” De XXIII. János pápa legnagyobb bánatára a római felső tízezer és sokan mások sokkal inkább tartják tiszteletben saját törvényeiket, a Dolce Vita, az édes élet törvényét. Alig múlik el nap, hogy a lapok ne jelentenek valami újabb erkölcsi botrányt. A múlt héten a pápa az Örök Város világi vezetőihez apellált, hogy veszenek véget „az erkölcsatlenségnek, amely, mint azt jelentik Nekünk, éppúgy burjánzik Rómában, mint a világ más városában.”

A pápa felhívását a római katolikus egyház közeledő ökumenikus (világegyházra vonatkozó — a szerk.) tanácsa teszi aktuálisan sürgőssé, amelyre mintegy 2300 lelkész és teológus ösztönlik majd Rómába, s közülük soknak ez lesz az első látogatása a városban. Négyezeröttszáz szavas levelében János pápa serkenti a rómaiakat: „Imádkozzatok, hogy elűzhessétek a testi vágyat... nagyjaitok fel a világi pompa és a gazdagság utáni sóvárgással... Mi szeretjük Rómát Szent Városnak nevezni. Isten őrizze, hogy a fajtalanság városává váljék.”

Aznap, amikor közhírré tették a pápa üzenetét, a római rendőrség letartóztatott 35 gimnazista lányt, akik iskolán kívüli tevékenységeiket egy bordélyházban fejtették ki.

JÖVEDELMI ADÓ MONACOBAN?

1869 óta, mikoris az első ruletté-kerék megperdiüt Monte Carloban, a monacoi hercegség polgárai mentesek voltak a jövedelmi adó kellemtelen kötelezettségétől. De a második világháború után, amikor a súlyos anyagi gondokkal küzdő Franciaországnak sürgős bevételei forrásokra volt szüksége és engedélyezte területén a nagyban házárjátékokat, a monte-carlo-i kaszinó bevételét egyre jobban apadtak. III. Rainier herceg úgy oldotta meg a problémát, hogy csábító körleveleket meszelt a nagy külföldi magántársaságoknak: helyezték át székhelyüket

az adómentes monacoi paradicsomba. A társaságok kapva-kaptak az ajánlaton: 1959 óta a monacoi üzleti tranzakciók megduplázódtak és az ott székelő részvénytársaságok száma 542-re szökött fel. Évi forgalmuk több mint 200 millió dollár.

Franciaország nem nézi jó szemmel ezt a prosperitást, elsősorban, mert a Monacóban székelő társaságok javarésze a francia adóhivatalt játssza ki. Monaco függetlensége a valóságban a francia tolerancián alapul. Az 1951-ben megkötött jószomszedsági egyezmény értelmében, Monaco francia villanyt, francia pénzt, francia vasutat és francia telefontársaságot használ, áruikként vámmentesen küldi Franciaországba. A francia üzletemberek kiengesztelésére, akik tiltakoztak az egyre növekedő vámmentes áru behozatal ellen, Franciaország azt ajánlotta, hogy Rainier módosítsa Monaco adókváltságait. A javaslatot Rainier méltatlankodva utasította vissza, mondván, hogy a jövedelmi adó bevezetése „a monacoi nép szabadságának elvesztését jelentené”.

De Charles de Gaulle nem az az ember, akivel ki lehet kukoricázni. A múlt héten Franciaország jegyzőket nyújtott át Rainiernek és közölte, hogy véget vet kiváltságos gazdasági kapcsolatainak Monacoval az esetben, ha a zsebben hordozható hercegség nem járul hozzá az adórevízióhoz.

Összeállította: sz. i.

Ávrámele nem felejtette el szülei csókját

Beszélgés egy kislíával, akinek szülei az agadiri földrengésnél elpusztultak

Jicchák Niemcowitz

többi hetven fiú ott pusztult Chájim Albaz rabbiyal, a jesiva vezetőjével együtt, akinek arra a hétre volt kitűzve az esküvéje.

AVRAMELE NEM TALALJA MEG A SZÜLŐI HAZÁT

Ávrámele és kis barátai a meredeken épült városban felfelé kezdtek szaladni. Kereste a szülei házat, de azt nem tudta megtalálni. Halott volt a város, minden elpusztult. A kislíu reggelig kóborolt a romok között, amíg egyszer csak ott találta magát a hétmeletes ház romjainál. Három napon keresztül ő maga is segített a romok eltakarításánál, hogy megtalálja szüleit. Egész idő alatt imádkozott, hogy családtagjai előkerüljenek. Isten azonban nem hallgatta meg ezt az imát: három nap után négy összezúzott holttest feküdt előtte. Felismerte bennük apja, anyja és két öccse földi maradványait. Sirva borult rájuk, de felkelni nem tudott, mert elájult és amikor agához tért, egy zsidó asszony karjai között találta magát. Még aznap kikisér-

te a temetőbe szüleit és kisöccseit és sirva mondott kadist utánuk. Magányosan és összetörve ment a zsidó asszonnyal. Egyedül maradt. Nemcsak szülei és öccsei, hanem összes többi hozzátartozói is elpusztultak a szerencsétlenségben.

A zsidók mentőbizottsága, amelynek élén M. Pol-

lak, az ORT casablancal intézetének igazgatója állt, Casablancába vitte át Ávrámelet, ahol szintén a chábád jesivában tanult még egy évig. A szent könyvekben keresett vigasztalást, de éjszakánként nem tudott aludni, szüleinek és kisöccseinek emléke minduntalan felriasztotta.

KFAR CHABAD JESIVAJÁBAN

Egy évvel ezelőtt az Alijáját Hanoár keretében Ávrámele is alijázott. Néhány hetet az intézmény gyűjtőtáborában, Rámát Hádászában töltött és onnan Kfár Chábádba küldték, itt is a chábádi chászidok jesivájában tanult. Ott találkozott vele, amint az internátus még néhány utcát gyermekével együtt a nyomdász mesterséget oktatták. Félnapig dolgoznak, fél napig a Talmudot bujják.

Leültünk a gyepre. Ávrámele fekete és mély szemét megsértette a földrengés után keletkezett tűzvész füstje és testén is nyoma maradt a borzalmas katasztrófának.

AVRAMELE MESEL A SZÜLEIRŐL

— Csodálatos anyám volt — meséli nekem. — Nagyon-nagyon szép volt és csak 37 évet élt. Olyan szépen gondoskodott rólam mindig. Abának szállodája volt Agadirban és azt akarta, hogy rabbi legyek. Mindnyáján alijjazni szeretnünk volna. Az öcsém is szép gyerekek voltak. Eljánu már iskolába járt, nagyon szépen tudott énekelni és péntek este mindig ő kezdte énekelni a szombati dalokat.

— Mindennap elmondok öt zsoltárt az emlékükre és az emléknapon, ádár hó 22-én egész nap böjtölök és a templomban ülök. Tanulok és sirok, mert nagyon vágyodom utánuk. Még képek sem maradtak sem Imáról, sem Abáról, sem pedig öcsémről. Kár, hogy nem vagyok festő, mert megfesteném őket emlékezetből, milyen jó volna, ha olykor rájuk nézhetnék. Még a sírukhoz sem mehetek el sirni, mert Agadirban maradtak a temetőben...

Ávrámele szeretné Izráelbe hozni szüleinek és testvéreinek a holttestét, hogy közel lehessen hozzájuk. Jó Ávrámenek, hogy ő olyan nagyon hisz az Isten-

ben és kiöntheti a szívét előtte napról-napra, éjszaka rál-éjszakára. Néhány héttel ezelőtt szép levelet írt a ljubavicsi rabbinak New Yorkba, feltárta előtte gyászát, tanácsot és utmutatást kérve tőle, hogyan irányítsa magányosan az életét és most várja a szent rebe választást.

A chábádi jesivában egy szobában lakik két fiúval, az egyikkel együtt tanult Casablancában, a másik egy jemeni kislíu, akik vigasztalják és biztatják nehéz perceiben és gyakran segítenek neki, hogy uralkodni tudjon bánatán.

— Rabbi akarok lenni Izráelben, ahogyan megboldogult apám szeretete volna. De mesterséget is kell tanulnom, hogy ne legyek másoknak a terhére és a magam munkájából megéhessek. Jól érzem magam Kfár Chábádban, nem hiányzik semmi, mindenki jó hozzám, csak nagyon vágyom Abá, Imá és testvéreim után, — mondja és megindulnak a könnyek a szeméből.

JÓ MUNKAS LESZ BELOLE

Avrahám Corfáti, aki a nyomdában a munkavezető, nem gőzi magasztalni Ávrámelet. Tehetséges tanonc, ügyes, gyors felfogású és koncentrálni tudja magát. Elsőrendű szakember lesz belőle.

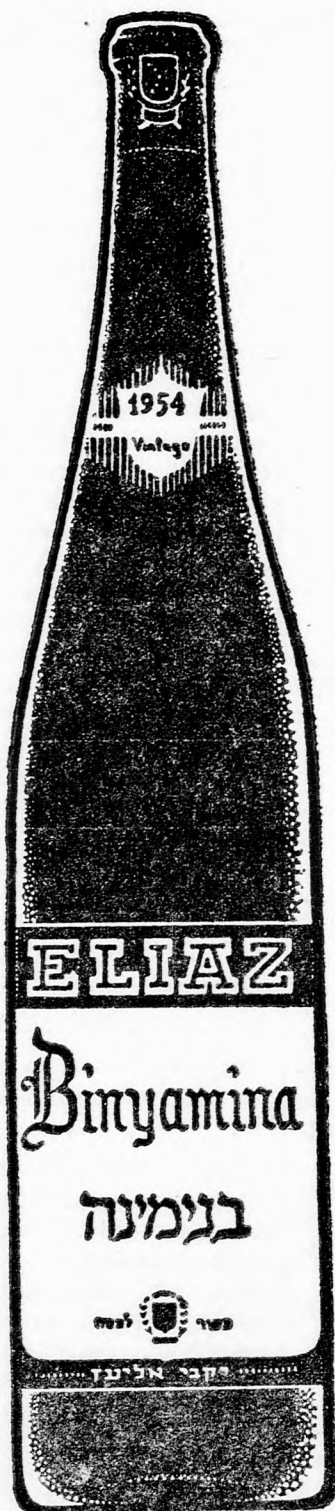
A melamed, Dov Teichmann azt meséli, hogy sosem hagyja figyelmen kívül Ávrámele fájó problémáit. Nemrégiben az imádkozás előtt, a chászidizmusról tartott előadást, közben Ávrámele keserűen sirni kezdett. A melamed azonnal megértette, hogy mi zajlik le benne, majd a kislíu a szobájába szaladt, hogy kislírja magát. Tanítója utána ment, hogy megvizsgálja.

— Itt van már pészách, — mondta Ávrámele, — az internátusban mindenki elutazik a rokonaihoz, vagy szüleihez, csak nekem nincs hova menni. Jól érzem magam itt, de miért nincsenek nekem rokonaim, sem az országban, sem a nagyvilágban. Miért ért engem ez a sors, hiszen soha nem tettem semmit Isten és a vallás ellen?

IMA ÉS ABA CSOKJA AZ ARCOMON FÜGG

Aznap különösen pezsgő élet folyt Kfár Chábádban. A smire-mácesz sütése javában folyt, a templom sokszáz gyermekkel volt tele, akik vallásos és világi iskolákból jöttek az ország minden részéből, hogy meghallgassák a chábádi rabbi beszédeit és végignézzék a smire-mácesz sütését. Mindezek után pedig a kislíakok énekelve szálltak fel a teherautókra és elbucsztak vendéglátóiktól. Chábádi dalokat énekeltek, amelyeket most tanulnak. Ajándékot is vittek magukkal: smire-máceszt, egy kis üveg bort és egy Hágádát. A jesiva tanulói is szétszórtak. En is elbucsztam Ávrámeletől és kezetszorítottam vele. Az volt az érzésem, mintha meg akart volna ölelni és hogy remegő ajkai a következőt akarják mondani: „Talán örökbefogadnál engem, befogadsz a családbamba, mert olyan nagyon akarom, hogy családom legyem”. De nem azt mondta a bücsünál, hanem így szólt: „Imá és Abá csókja, mint ha még mindig az arcomon volna és amikor mosakszom, mindig arra gondolok, hogy vigyázzom kell, nehogy a csókjaikat lemossam magamról!”

Lehajította kis fejét és elindult szobájába, miközben két kezét arcára szorította és a könnyek csorogtak ujjai közül.

Még
két hétig...

Egy palack
jó bor
ajándékba

annak, aki csatlakozik
a »ZAHAV«-akcióhoz

NYEREMÉNY 40.000 IL
JÖVEDELEM évi 6 százalékos
ELETBIZTOSÍTÁS baleset ellen

Az első 10.— font betét után minden takarékoskodó egy palack Benjamin-bort kap az ELIAZ pincészetből, amely az első díjat kapta a Sheraton szállóban tartott versenyen.

PALESTINE BRITISH BANK LTD.

Jeruzsálem: Jaffa-u. 45 • Kikár Málché Jiszráél • Tel-Aviv: Sd. Rothschild 20.
Allenby 29. • Jaffa: Sdérót Jerusálajim 3. • Haifa: Bét Hákránót
Natanja: Herzl-utca 4.

Bár csak szefárd nő lehetnék

— sóhajta Rosenwasser Chájá, aki már hat éve nem tud elválni elmebeteg férjétől.
A csak áskénázokra vonatkozó rabbinikus törvény értelmében a férj nem kényszeríthető válásra

— Ezennel nyomatékosan felkérem a sajtó jelenlévő képviselőit, hangsúlyozzák, hogy húgom, Rosenwasser Chájá, apánk tudta és beleegyezése nélkül jelent meg ezen a találkozón. Apánk vállalás ember és könnyen megtörténhet, hogy az önök által írt cikkek nyomán — kiközösítik a templomból.

Ezekkel a szavakkal nyitotta meg Goren-Granovics Jakov, Rosenwasser Chájá bátyja drámai beszámolóját, amelynek központjában 26 éves, kétyggyermekes húgának immár hat éven át tartó szenvedései álltak.

Gevert Bernheim, az izraeli feminista mozgalom egyik legvitatottabb tagjának, a „Békéért és Szeretetéért Küzdő Asszony-szövetség” elnöknőjének szalónjában ülünk. A szoba egyik sarkában egy hírtelenző, nem kimondottan szép, koránál idősebbnek látszó asszony ül, aki néman figyelni bátyja szavait és alánk arcán a szenvedés szemmel láthatóan mély nyomokat hagyott.

— Mindketten válások nevelésben részesültünk és apánk a mai napig strámlit, anyánk pedig parókát visel, — kezdi elbeszélését Goren. — Húgom a „Bét Jakov” vallásos leányiskolában nevelkedett és annak rendje és módja szerint már 17 éves korában szüleink „siduch” iránt kezdtek érdeklődni. Több közvetítő részvételével egyhamar el is intézték a dolgot és Chájá húgom még 16 éves kora előtt egy nála négy évvel idősebb haifai jesivabócher felesége lett, anélkül, hogy jövendőbeli férjét előzőleg úgyszólván ismerté volna.

HÁROMSZOR NAPONTA — ÜTLEGEK

A férj családjának követelésére a fiatal házaspár Haifán telepedett le, miután a férj apjának mikvájában segített és ezzel kereste meg minden napi kenyerét. — Minden a legnagyobb rendben lett volna — folytatja Goren — de néhány héttel az esküvő után már kiderült, hogy újdonsült sógorom, Rosenwasser Meir, súlyos elmebeteg és a multban már többször volt orvosi kezelés alatt. Nem tudom pontosan, hogy hívják ezt a betegséget, de váltakozóan apatiában és dühkitőrészekben nyilvánul meg.

Rosenwasserné, született Granovics Chájá némán viselte sorát és amikor nagyrítán megátogatta Tel-Avivban élő szüleit, egy szót sem szólt nekik. Nagy erőfeszítések árán mosolyt csal szomorú arcára. Akkor sem szólt egy szót sem, amikor már naponta háromszor, reggeli, ebéd és vacsora helyett elmebeteg férje ütlegelte.

A szülői szem azonban sok mindent észrevesz, amit mások nem látnak meg. Chájá lassan, de állandóan fogyott, szeméi körül barázdák jelentek meg és egyre sápadtabb volt. Közben teherbe esett, de a helyzet ekkor sem javult. Végül, sirva, mindent elmondott szüleinek.

Természetes, hogy ilyen körülmények között nem engedték vissza férjéhez. Chájá Tel-Avivban maradt szüleinél és ott szülte meg kislányát is. A szülés után, még vagy másfél évig maradt szüleinél, míg a férj közben állandóan közvetítőket küldgetett és föl-fölött légt.

★ Irta: Kardos Jozsef ★

„SALAMONI” ITELET

Chájá végül engedett a nyomásnak és visszatért férjéhez. Néhány héten belül újra állapotos lett, de a helyzet semmivel sem változott és a verések továbbra is állandóan napirenden voltak. Végül az asszony szülei is belátták, hogy minden igyekezzel hiábavaló és röviddel a második szülés előtt lányukat véglegesen magukhoz vették. Néhány héttel később Chájá második leánygyermekének adott életet. Előzőleg azonban megfedkezett arról, hogy a verések alkalmával sikoltozson, vagy kitárja az ablakokat — és ez okozta kálváriáját.

Mert ezután hosszú rabbinikus bírósági procedúra következett. Chájá való keresetet nyújtott be a haifai rabbinátushoz, itt azonban rájött arra, hogy a halálhá értelmében a férj nem kötelezhető válásra. Az elmebeteg Rosenwasser csökönyösen megtagadta a válólevelet. Eljárását a következő című szavakkal indokolta meg:

— Hozzám már senki sem fog jönni, így azt akarom, hogy legalább te se menj soha férjhez!

Hosszas pereskedés után a haifai rabbinátus Klopesz, Sáár-Jásuv és Atija rabbi aláírásával 1960 október 31-én úgy döntött, hogy a férj nem kötelezhető válásra, viszont az asszony sem kötelezhető arra, hogy együtt éljen a férjével. Ugyanakkor havi 80 font tartásdíjat ítelt meg a két kislány számára, akik természetesen anyjuknál maradtak. Ezzel a „salamoni” döntéssel a rabbinátus örökös egyedülletre ítélte a fiatal asszonyt. Itéletét az 1573-ban meghalt Rámá (Rabbi Mose Iszerles) 77-ik döntésére alapítja, amely szerint „nem kötelezhető a férfi válóleveli adására vagy az asszony együttélése”. Az itélet ugyanakkor annak a reménynek ad kifejezést, hogy a két fél békés megegyezésre jut és megállapítja, hogy „ebben az ügyben a rabbinikus bíróság előtt több tárgyalás nem lesz.”

EREDMENY: 8 FONT ÉS 91 AGORA

Rosenwasser ekkor eladta a kettőjük közös tulajdonát képező lakást és mindmáig ebből fizeti a havi 80 fontot, amely két gyermek eltartására amugyis kevés. A család fellegbezzést nyújtott be a jeruzsálemi legfelsőbb rabbinikus bírósághoz, amely 1961 elején tárgyalta az ügyet. Jakov Hádász, Jozsef Eljásiv és Becálél Zolti rabbi aláírásával a legfelsőbb rabbinikus bíróság elutasítja az asszony fellebbezését és helybenhagyja a haifai rabbi itéletét. A döntés megállapítja, hogy nem lehet a férjével együtt élni, de válásra sem lehet kényszeríteni, minthogy nem verte a feleségét tanuk jelenlétében és nem magtalan. Az itélet ezzel jogerőre emelkedett.

Chájá családja ekkor a veszett fejsze nyelét próbálta menteni és kérvényt nyújtott be a haifai rabbinátushoz, hogy az újabb drágasági hullámra való tekintettel emeljék fel a gyermektartást.

Hónapokig tartó huzavona és tárgyalások után a haifai rabbinátus a havi tartásdíjat 80 fontról —

88 font és 91 agorára emelte!

Közben kiderült, hogy a szefárd rabbinikus bíróság hasonló esetekben homlokegyenest ellenkező álláspontot foglalnak el, mint hogy a szefárdok szemében Rámában a mérvadó és szerinte hasonló esetben a férj kényszeríthető a válásra.

Néhány hónappal ezelőtt a család elkeseredésében a Mázriv egyik munkatársához fordult és a cikk nyomán a tiltakozólevelek egész özöne árasztotta el a szerkesztőséget. Az ügy kényelmetlen helyzetbe hozta a vallásügyi minisztériumot, amelynek akkori jogtanácsosa, Bászuk ügyvéd, szemrehányó hangon fordult Dov Katz rabbihoz, a rabbinikus bíróságok elnökéhez.

Katz rabbi jóformán kiadta az ügyvédet:

— Majd ha maga lesz rabbinikus bíró, úgy ítélkezhet, ahogyan akar. Közben azonban nem szólhat bele a mi bírakodásunkba!

PLONCEK RABBI KÖZVETIT

A vallásügyi minisztérium ekkor a Nemzeti Választási Párt hivatalosán, a „Hácofé”-n keresztül próbált magyarázkodni, amely 1962 januárjában azt írta, hogy a haifai rabbinikus bíróság még nem döntött a Rosenwasser ügyben.

Amikor ezzel a valótlan közléssel kapcsolatban Lebanonhoz, a haifai rabbinátus titkárához fordultak, az a lapudósító „téves értelmezésével” magyarázta az ügyet és annak a véleményének adott kifejezést, hogy mennyel kevesebbet cikkeznek az újról, annál jobb...

Közben az ügy a Knesszet elé került. Rut Hektin és Emma Talmi képviselőnk interpellációval fordultak a vallásügyi miniszterhez, amelyet Eszter Rázziel-Náor Chéruv-párti képviselőnk erőlyes közbenjárása követte. A képviselőnk és Wahrhaftig vallásügyi miniszter megbeszélése nyomán Dov Katz rabbi Ploncek haifai rabbi bizta meg, hogy az ügyben közvetítsen.

A közvetítés nyomán Ploncek rabbi Rosenwasser Chájá Jakov nevű bátyjával ez év március 5-én egy előre elkészített váiai egyezményt íratott alá. Az aláírás Jeruzsálem egyik legvallásosabb szállodájában, a Malon Bábád-ban történt meg. A „megegyezés” szerint az asszony családjá igazolja, hogy a két leánygyermek mindekor eltartási költségére végleges kielégítésére ötezer fontot vett át a férjtől — ténylegesen azonban a pénzt nem kapják meg. Ugyanakkor az asszony családja 18 ezer fontról szóló váltót helyez letébe a férjnél, arra az esetre, ha a leánygyermek netalan apjakkal szemben valamikor mégis követelésekkel lépne fel.

Kapitalista kávé

A kávé számos afrikai és délamerikai államnak főterménye. Brazília, Etiópia, Columbia, Salvador és Guatemala exportjelmének mintegy 70 százaléka kávéból ered és Angolának, Kenyának, Ugandának és Costa Ricának ugyan csak egyik legfontosabb árucikke. Ezek az államok tehát rendkívül mértékben vannak érdekelve azokban a tárgyalásokban, amelyek egy új nemzetközi kávéegyezmény megkötésére irányulnak a termelő és a fogyasztó államok között. Eszerint, a fogyasztó államok — mint ahogy az Egyesült Államok már meg is tette — kötelezettséget vállalhatnak, hogy az Egyezmény keretén kívül nem vásárolnak kávést íly módon hozzájárulnak a kávéárak stabilizálásához a világgiaconok. A kávéárak olyan katasztrófális útemben zuhanáltak, hogy a kávé ma pontosan a felbő kezű, mint 1954-ben, és tekin-

ser Chájá Jakov nevű bátyjával ez év március 5-én egy előre elkészített váiai egyezményt íratott alá. Az aláírás Jeruzsálem egyik legvallásosabb szállodájában, a Malon Bábád-ban történt meg. A „megegyezés” szerint az asszony családjá igazolja, hogy a két leánygyermek mindekor eltartási költségére végleges kielégítésére ötezer fontot vett át a férjtől — ténylegesen azonban a pénzt nem kapják meg. Ugyanakkor az asszony családja 18 ezer fontról szóló váltót helyez letébe a férjnél, arra az esetre, ha a leánygyermek netalan apjakkal szemben valamikor mégis követelésekkel lépne fel.

CSAK A KÖZVELEMENY

— Reszkető kézzel, könynyekkel küzdöve írtam alá a zsarolásnak ezt a kézfelfogható dokumentumát — mondja Goren, — de már mindenre hajlandók voltunk, csak hogy húgom visszakapja szabadságát. Azt reméltük, hogy Ploncek rabbi ígérete nyomán Rosenwasser most már hajlandó lesz válólevelet adni.

Két nappal később újra érintkezésbe léptem a rabbi-val, — folytatja Goren, — ekkor azonban kiderült, hogy még egy „kis formalitásra” van szükség: a már aláírt megegyezésen és a váltókon kívül, további biztosíték fejében be kell táblázni apám házát a telekkönyvi hivatalnál. Apám erre is hajlandó lett volna, nekem azonban elfogyott a türelmem. Ez volt az a bizonyos számal, amely eltörte a teve hátgerincét és közöltem, hogy erre már nem vagyunk hajlandók!

Mint hogy a rabbinikus bíróságok az ügyet már másodfokon is letárgyalták, a világi bíróságok pedig az érvényben lévő törvényes rendelkezések értelmében nem foglalkozhatnak az ügygel, az önhíháján kivüli „águsá” Rosenwasserné és családja előtt csak egy út áll: a közvélemény felrázása és nyomás a vallási hatóságokra, hogy változtassák meg merev álláspontjukat és kényszerítsék a csökönyös férjet, hogy legalább a betáblázásról mondjon le...

Itt Kfár-Szabá...!

Az Új Kelet kiküldött munkatársától. — Ezer olé családot várunk Kfár Szabára — mondja Mordecháj Szurkisz, a városá előléptetett Kfár Szabá első polgármestere — ezer olécsalád számára építünk lakásokat.

Kfár Szabá ényverte ugyan a városi státust, ám nem lehet azt állítani, hogy az új város minden egyes lakója számára kivétel nélkül osztatlan örömet okozott ez a fordulat. Van olyan, aki elvi okokból ellenezte a városá való előléptést. Ezek közé tartozik többek közt Jozsef Judelevics földműves, a város egyik legreggibb lakója, aki mind a közigazgatási bizottság előtt, mind baráti körben hangoztatta, hogy Kfár Szabá tipikus agrártelepülés, a városá nyilvánítás rossz hatással lesz a kibucszemélyektől amúgy is messze került ifjuságra és a település pedig elveszti földművelői jellegét.

Sokan vannak azonban, akik öns egyéni érdekből elleneztek a városá nyilvánítást és mindent elkövettek, hogy ez ne történjék meg.

Dr. Fenyő Slomo, ügyvéd, a kfár szabái magyar jisuv egyik vezető személyisége elmondta nekünk, hogy Kfár Szabá, bár városi státust kapott a bizonyos mértékű iparosodási folyamatot is lehet észlelni, nem vetette le agrárjellegét. Rengeteg baromfi-nyésztő és tehénistálló van, mégpedig igen sok a város kellős közepén. Ezeknek tulajdonosai attól félnek, hogy városrendészeti illetve közegészségügyi szempontokra hivatkozva a városi tanács kitélepíti őket a város központjából, mivel erre a városi státus jogalapot nyújt.

AZ ÉPÍTKEZÉSEKRE IS BEFOLYÁST GYAKOROL

A városi státus. A fennálló szabályrendeleték értelmében Kfár Szabán eddig legfeljebb három emeletes házakat lehetett építeni s ezekre is csak a legkritikább esetben került sor. A városi státus elnyerésével megváltozott a helyzet: mi sem állja útját akár felhőkarcolók építésének is. S ugyálszik, vállalkozó is van rá. Így a nemrég meg szünt „Hácámár” üzemi telkeit vásárolta össze egy befőző, jobban mondva kfár-szabái tőkeérdekeltség, amely három, egyenként nyole emeletes társas házat épít, a házak földszintjét nagyméretű üzletek számára tartják fenn.

Elősegíti a helyi építkezési lendületet a telekárak rendkívül alacsony volta is, amely négyzetméterenként 10-15 font között ingadozik.

Ami az építkezési fronton a legfontosabb, hogy teljes lendülettel folyik az új lakások építése. Több, mint 300 lakás már kész, mint áll a Sikun Göulim negyedben, míg a további mintegy 700 lakáségyet most épít a Sikun Motzkin negyedben — s, amint

Csak udvariasan

A régi Budapestben, a Károly körúton volt egy zsidó vendéglős, aki híres volt goromba modoráról. Egy vidéki kereskedő kíváncsi volt a vendéglősre, elment tehát oda ebédelni, de legnagyobb meglepetésére a vendéglős a legudvariasabb formában — „kéremalással, parancsoljon” — beszélt vele. A végén a vendég meg is kérdezte a vendéglöstől, hol hagyta a híres gorombaságát?

— Na hallja, — felelte neki a vendéglős, — egy ilyen majompofájú csirkefogót, mint maga, még arra sem érdemesíték, hogy goromba legyen vele.

Szurkisz polgármester kijelentette, — a szükség esetén fokozni fogják a lakásépítés iramát.

AZ ÚJ VÁROSI TANÁCS

Mordecháj Szurkisz, a helyi tanács eddigi elnöke, nek polgármesterré való megválasztása mellett, megválasztotta a két alpolgármestert is. Jochák Antman gazdálkodó, a Nemzeti Választási Párt tagja, a Kfár szabái magyarajku jisuv Szlovenszktől több, mint két évtizede alijjzött népszerű személyisége. S. Markovics, a másik alpolgármester a Mápághoz tartozik, Romániából alijjzött, felesége magyar anyanyelvű.

A városi tanács első gyűlésén elhatározta, hogy szorgalmazni fogja a városi adók és illetékek befizetését. Ezért, akit áprilisban befizeti ezévi adóját 10, míg aki május folyamán fizeti be 7 százalékos fizetési kedvezményben részesül. Az intézkedés helyesnek bizonyult, mert az adópénztár forgalma az utóbbi hetekben megélikült.

A város vezetősége ugyanakkor elhatározta, hogy bár nem emeli a városi adókat és illetékeket, egyes városnegyedeket illetve utcákat magasabb adókulcs alapján adóztat meg. Így az eddigi B. osztály helyett, az A. osztály adókulcsa alapján adóznak ezidén a Lampert-sikun, a Sikun Vatikim és az új Egged-állomás környékén fekvő utcák lakói.

ÉPÜLET KELL A JARASBIROSAGNAK

A helyi járásbírósg problémája is foglalkoztatja a közvéleményt. A járásbírósg jogszereint 1950 februárjától létezik, Kfár Szabá járásbírósgá szék-hely. Ugyanakkor ténylegesen az a helyzet, hogy a „járásbírósg” az adóhivatal helyiségében húzódik meg. Petach Tikvárol helenként egyszer utazik le egy bíró, aki letárgyalja az ügyeket, illetőleg, ahány ügyet a szükre szabott időben le tud egyáltalán tárgyalni.

Amennyiben a város kárpótolná az adóhivatalt a jelenleg a járásbírósg által hetenként egyszer használt helyiségért és még két kisebb iktatószobá használandó helyiségért s ezenkívül bizonyos fenntartási költség hozzájárulást is meg szavazna, úgy végleg megoldódna ez a két éve húzó-dó kérdés. Tekintettel arra, hogy a járásbírósg elsősorban is a kfár-szabái polgárok ügyes bajos dolgaival foglalkozna, a város érdeke a probléma minél előbbi megoldása.

NEONFÉNYBEN RÁGYOG MAJD

Kfár Szabá főútoja, a Weizmann-út. A városi tanács elhatározta, hogy a függetlenség napig felszerelteti a neonvilágítást. A munkálatok gyors iramban folynak, az oszlopokat már el is helyezték, dolgoznak a szerelési munkálatokon is, úgy hogy a megállapított határidőre neonfény világítja meg az új város főútoját.

A város polgárai részint örülnek a neonfénynek, ami a tegnapi falu városodásának kétségtelen jele, másrészt azonban ellenzéki hangok is hallatszanak. Ezek szerint a neonfényvilágítás rá kátdött 30 ezer fontot sokkal jobban is felhasználhatta volna a városi tanács, különösen ebben a nehéz gazdasági helyzetben, amikor sok fontos kérdés megoldása késedelmet szenved pénzügyi okok miatt.

Laor Jozsef

Bár csak szefárd nő lehetnék

— sóhajtja Rosenwasser Chájá, aki már hat éve nem tud elválni elmebeteg férjétől.
A csak áskénázokra vonatkozó rabbinikus törvény értelmében a férj nem kényszeríthető válásra

Ezzel nyomatékosan felkérem a sajtó jelenlévő képviselőit, hangsúlyozzák, hogy húgom, Rosenwasser Chájá, apánk tudta és beleegyezése nélkül jelent meg egyezése nélkül jelent meg egyezése nélkül jelent meg...

Ezekkel a szavakkal nyitotta meg Goren-Granovics Jákó, Rosenwasser Chájá bátyja drámai beszámolóját, amelynek központjában 26 éves, kétgyermekes húgának immár hat éven át tartó szenvedései álltak.

Geveret Bernheim, az izraeli feminista mozgalom egyik legvitatottabb tagjának, a „Békéért és Szeretért” Küzdő Asszonyi Szövetség” elnöknőjének szalonjában ülünk. A szoba egyik sarkában egy hírtelenző, nem kimondottan szép, koránál idősebbnek látszó asszony ül, aki néman figyeli bátyja szavait és akinek arcán a szenvedés szemmel láthatóan mély nyomokat hagyott.

Mindketten vallásos nevelésben részesültünk és apánk a mai napig strajnikot, anyánk pedig parókat visel, — kezdi elbeszélését Goren. — Húgom, a „Bét Jákó” vallásos leányiskolában nevelkedett és annak rendje és módja szerint már 17 éves korában szüleit, Sár-Jásuv és Atija rabbi aláírásával 1960 október 31-én úgy döntött, hogy a férj nem kötelező válásra, viszont az asszony sem kötelező arra, hogy együtt éljen a férjével. Ugyanakkor havi 80 font tartásdíjat ítélt meg a két kislány számára, akik természetesen anyjuknál maradtak. Ezzel a „salamoni” döntéssel a rabbinikus bíróság egyetemesen elítélte a fiatal asszonyt. Itéletét az 1573-ban meghalt Rámá (Rabbi Mose Iszerles) 77-ik döntésére alapítja, amely szerint „nem kötelező a férfi válólevelét adására vagy az asszony együttélésére.” Az ítélet ugyanakkor annak a reménynek ad kifejezést, hogy a két fél békés megegyezésre jut és megállapítja, hogy „ebben az ügyben a rabbinikus bíróság előtt több tárgyalás nem lesz.”

HÁROMSZOR NAPONTA — ÜTEGEK

A férj családjának követelésére a fiatal házaspár Haifán telepedett le, mikután a férj apjának mikvájában segített és ezzel kereste meg minden-napi kenyerét. — Minden a legnagyobb rendben lett volna — folytatja Goren — de néhány héttel az esküvő után már kiderült, hogy ujdonsült sógorom, Rosenwasser Meir, súlyos elmebeteg és a multban már többször volt orvosi kezelés alatt. Nem tudom pontosan, hogy hívják ezt a betegséget, de váltakozóan apátiában és dühkitörésekben nyilvánul meg.

Rosenwasser né, született Granovics Chájá némán viselte sorsát és amikor nagyrítán meglátogatta Tel-Avivban élő szüleit, egy szót sem szólt nekik. Nagy erőfeszítések árán mosolyt csal szomorú arcára. Akkor sem szólt egy szót sem, amikor már naponta háromszor, reggeli, ebéd és vacsora helyett elmebeteg férje ütlegeit.

A szülői szem azonban sok mindent észrevesz, amit mások nem látnak meg. Chájá lassan, de állandóan fogyott, szeméi körül barázdák jelentek meg és egyre sápadtabb volt. Közben teherbe esett, de a helyzet ekkor sem javult. Végül, sirva, mindent elmondott szüleinek.

Természetes, hogy ilyen körülmények között nem engedték vissza férjéhez. Chájá Tel-Avivban maradt szüleinél és ott szülte meg kislányát is. A szülés után, még vagy másfél évig maradt szüleinél, míg a férj közben állandóan közvetítőket küldözgetett és rúttát ígért.

Irta: Kardos József

„SALAMONI” ÍTELET

Chájá végül engedett a nyomásnak és visszatért férjéhez. Néhány héten belül újra állapotos lett, de a helyzet semmit sem változott és a verések továbbra is állandóan napirenden voltak. Végül az asszony szülei is belátták, hogy minden igyekezett hiábavaló és röviddel a második szülés előtt lányukat véglegesen magukhoz vették. Néhány héttel később Chájá második leánygyermekének adott életet. Előzőleg azonban megfelekedezt arról, hogy a verések alkalmával sikoltozzon, vagy kitarja az ablakokat — és ez okozta kálváriáját.

Mert ezután hosszú rabbinikus bírósági procedúra következett. Chájá válókeresetét nyújtotta be a haifai rabbinátushoz, itt azonban rájött arra, hogy a háláchá értelmében a férj nem kötelező válásra. Az elmebeteg Rosenwasser csökönősen megtagadta a válólevelet. Eljárását a következő cinikus szavakkal indokolta meg:

— Hozzám már senki sem fog jönni, így azt akarom, hogy legalább te se menj soha férjhez!

Hosszas pereskedés után a haifai rabbinátus Klopesz, Sár-Jásuv és Atija rabbi aláírásával 1960 október 31-én úgy döntött, hogy a férj nem kötelező válásra, viszont az asszony sem kötelező arra, hogy együtt éljen a férjével. Ugyanakkor havi 80 font tartásdíjat ítélt meg a két kislány számára, akik természetesen anyjuknál maradtak. Ezzel a „salamoni” döntéssel a rabbinikus bíróság egyetemesen elítélte a fiatal asszonyt. Itéletét az 1573-ban meghalt Rámá (Rabbi Mose Iszerles) 77-ik döntésére alapítja, amely szerint „nem kötelező a férfi válólevelét adására vagy az asszony együttélésére.” Az ítélet ugyanakkor annak a reménynek ad kifejezést, hogy a két fél békés megegyezésre jut és megállapítja, hogy „ebben az ügyben a rabbinikus bíróság előtt több tárgyalás nem lesz.”

EREDMÉNY: 8 FONT ÉS 91 AGORA

Rosenwasser ekkor eladta a kettőjük közös tulajdonát képező lakást és mindmáig ebből fizeti a havi 80 fontot, amely két gyermek eltartására amugyis kevés. A család fellegbezt nyújtott be a jeruzsálemi legfelsőbb rabbinikus bírósághoz, amely 1961 elején tárgyalta az ügyet. Jákóv Hádász, József Eljásiv és Becalél Zoltán rabbi aláírásával a legfelsőbb rabbinikus bíróság elutasítja az asszony fellebbezését és helybenhagyja a haifai rabbi ítéletét. A döntés megállapítja, hogy nem lehet a férffel együtt élni, de válásra sem lehet kényszeríteni, minthogy nem verte a feleségét tanuk jelenlétében és nem magtalan. Az ítélet ezzel jogerőre emelkedett.

Chájá családja ekkor a veszett fejsze nyelét próbálta menteni és kérvényt nyújtott be a haifai rabbinátushoz, hogy az újabb drágasági hullámmá való tekintettel emeljék fel a gyermektartást.

Hónapokig tartó huzavona és tárgyalások után a haifai rabbinátus a havi tartásdíjat 80 fontról —

88 font és 91 agorára emelte!

Közben kiderült, hogy a szefárd rabbinikus bíróságok hasonló esetekben homlokegyenest ellenkező álláspontot foglalnak el, mint hogy a szefárdok szemében Rámában a mérvadó és szerinte hasonló esetben a férj kényszeríthető a válásra.

Néhány hónappal ezelőtt a család elkeseredésében a Mááriv egyik munkatársához fordult és a cikk nyomán a tiltakozólevelek egésze özőne árasztotta el a szerkesztőséget. Az ügy kényelmetlen helyzetbe hozta a vallásügyi minisztériumot, amelynek akkori jogtanácsosa, Bászuk ügyvéd, szemrehányó hangon fordult Dov Katz rabbihoz, a rabbinikus bíróságok elnökéhez.

Katz rabbi jóformán kiadta az ügyvédet:

— Majd ha maga lesz rabbinikus bíró, úgy ítélkezhet, ahogyan akar. Közben azonban nem szólhát bele a mi bíróságunkba!

PLONCSK RABBI KÖZVETÍT

A vallásügyi minisztérium ekkor a Nemzeti Vallásos Párt hivatalosán, a „Hácofé”-n keresztül próbálta megárazkodni, amely 1962 januárjában azt írta, hogy a haifai rabbinikus bíróság még nem döntött a Rosenwasser ügyben.

Amikor ezzel a válóleveli közléssel kapcsolatban Lebanonhoz, a haifai rabbinátus titkárához fordultak, az a lapudósító „téves értelmezésével” magyarázta az ügyet és annak a véleményének adott kifejezést, hogy mennél kevesebbet cikkezzenek az újról, annál jobb...

Közben az ügy a Kneszet elé került. Rut Hektin és Emma Talmi képviselők interpellációval fordultak a vallásügyi miniszterhez, amelyet Eszter Ráziel-Náor Chérut-párti képviselőnek erőlyes közbenjárása követte. A képviselőné Wáhrhaftig vallásügyi miniszter megbeszélése nyomán Dov Katz rabbi Ploncsk haifai rabbi biztatásával az ügyben közvetítsen.

A közvetítés nyomán Ploncsk rabbi Rosenwasser Chájá Jákóv nevű bátyjával az év március 5-én egy előre elkészített válsági egyezményt íratott alá. Az aláírás Jeruzsálem egyik legvallásosabb szállodájában, a Malon Bábád-ban történt meg. A „megegyezés” szerint az asszony családjára igazolja, hogy a két leány-gyermek minidenkori eltartási költségének végleges kielégítésére ötezer fontot vett át a férjtől — ténylegesen azonban a pénz nem kapják meg. Ugyanakkor az asszony családja 18 ezer fontról szóló váltót helyez letétre a férjnél, arra az esetre, ha a leánygyermek metálan apjukkal szemben valamikor mégis követelésekkel lépne fel.

ser Chájá Jákóv nevű bátyjával az év március 5-én egy előre elkészített válsági egyezményt íratott alá. Az aláírás Jeruzsálem egyik legvallásosabb szállodájában, a Malon Bábád-ban történt meg. A „megegyezés” szerint az asszony családjára igazolja, hogy a két leány-gyermek minidenkori eltartási költségének végleges kielégítésére ötezer fontot vett át a férjtől — ténylegesen azonban a pénz nem kapják meg. Ugyanakkor az asszony családja 18 ezer fontról szóló váltót helyez letétre a férjnél, arra az esetre, ha a leánygyermek metálan apjukkal szemben valamikor mégis követelésekkel lépne fel.

CSAK A KÖZVELEMÉNY

Reszkető kézzel, könyvekkel küzdöve írtam alá a zsarolásnak ezt a kézfelfogható dokumentumát — mondja Goren, — de már mindenre hajlandók voltunk, csak hogy húgom visszakapja szabadságát. Azt reméltük, hogy Ploncsk rabbi ígérete nyomán Rosenwasser most már hajlandó lesz válólevelet adni.

Két nappal később újra érintkezésbe léptem a rabbiával, — folytatja Goren, — ekkor azonban kiderült, hogy még egy „kis formalitásra” van szükség: a már alírt megegyezésen és a váltókon kívül, további biztosíték fejében be kell táblálni apám házát a telekkönyvi hivatalnál. Apám erre is hajlandó lett volna, nekem azonban elfogyott a türelmem. Ez volt az a bizonyos szalmaszál, amely eltörte a tevehátgerincet és közölte, hogy erre már nem vagyunk hajlandók!

Mint hogy a rabbinikus bíróságok az ügyet már másodfokon is letárgyalták, a világi bíróságok pedig az érvényben levő törvényes rendelkezések értelmében nem foglalkozhatnak az ügygel, az önhíbélyes közbenjárása követte. A képviselőné Wáhrhaftig vallásügyi miniszter megbeszélése nyomán Dov Katz rabbi Ploncsk haifai rabbi biztatásával az ügyben közvetítsen.

Itt Kfár-Szabá...!

Az Új Kelet kiküldött munkatársától. — Ezer olé családot várunk Kfár Szabára — mondja Mordecháj Szurkisz, a város elöléptetett Kfár Szabá első polgármestere — ezer olécsalád számára építünk lakásokat.

Kfár Szabá elnyerte ugyan a városi státust, ám nem lehet azt állítani, hogy az új város minden egyes lakója számára kivétel nélkül osztatlan örömet okozott ez a fordulat. Van olyan, aki elvi okokból ellenezte a városi státus elöléptetést. Ezek közé tartozik többek közt József Judelevics földműves, a város egyik legrégebb lakója, aki mind a közigazgatási bizottság előtt, mind baráti körben hangzottatta, hogy Kfár Szabá típusú agrártelepítés, a városi nyilvántartás rossz hatással lesz a kibucszemélyektől amúgy is messze került ifjúságra és a település pedig elveszti földművelői jellegét.

Sokan vannak azonban, akik öns egyéni érdekből elleneztek a városi nyilvántartás és mindent elkövettek, hogy ez ne történjék meg.

Dr. Fenyő Slomo, ügyvéd, a Kfár Szabá magyarisuv egyik vezető személyisége elmondta nekünk, hogy Kfár Szabá, bár városi státust kapott a bizonyos mértékű iparosodási folyamatot is lehet észlelni, nem vetette le agrárjellegét. Rengeteg baromfi-nyésztő és tehénistálló van, mégpedig igen sok a város kellős közepén. Ezeknek tulajdonosai attól félnek, hogy városrendészeti illetve közegészségügyi szempontokra hivatkozva a városi tanács kitélepti őket a város központjától, mivel erre a városi státus jogalapot nyújt.

AZ ÉPÍTKEZÉSEKRE IS BEFOLYÁST GYAKOROL

A városi státus. A fennálló szabályrendeletek értelmében Kfár Szabán eddig legfeljebb három emeletes házakat lehetett építeni s ezekre is csak a legutóbbi esetben került sor. A városi státus elnyerésével megváltozott a helyzet: mi sem állja útját akár felhőkarcolók építésének is. S ugyálszik, vállalkozó is van rá. Így a nemrég megszült „Hácámár” üzemi telkeit vásárolta össze egy belöldi, jobban mondva Kfár-Szabái tőkeérdekeltség, amely három, egyenként nyolc emeletes társasházat épít, a házak földszintjét nagyméretű üzletek számára tartják fenn.

Elősegíti a helyi építkezési lendületet a telekárak rendkívül alacsony volta is, amely négyzetméterenként 10-15 font között ingadozik.

Ami az építkezési fronton a legfontosabb, hogy teljes lendülettel folyik az olé lakások építése. Több, mint 300 lakás már kész, mint a Sikun Gólim negyedben, míg a további mintegy 700 lakásegységet most épít a Sikun Motzkin negyedben — s, amint

Csak udvariasan

A régi Budapest, a Károly körúton volt egy zsidó vendéglős, aki híres volt góromba modoráról. Egy vidéki kereskedő kíváncsi volt a vendéglősre, elment tehát oda ebédelni, de legnagyobb meglepetésére a vendéglős a legudvariasabb formában — „kéremelásson, parancsoljon” — beszélt vele. A végén a vendég meg is kérdezte a vendéglóstól, hol hagyta a híres górombaságát?

— Na hallja, — felelte neki a vendéglős, — egy ilyen majompofájú csirkefogót, mint maga, még arra sem érdemesíték, hogy góromba legyen vele.

Szurkisz polgármester kijelentette, — a szükség esetén fokozni fogják a lakásépítés iramát.

AZ ÚJ VÁROSI TANÁCS

Mordecháj Szurkisz, a helyi tanács eddigi elöléptetett polgármesterré való megválasztása mellett, megválasztotta a két alpolgármestert is. Jicchák Antanan gazdálkodó, a Nemzeti Vallásos Párt tagja, a Kfár Szabái magyarisuv jisiv Szlovenszkóból több, mint két évtizede alijázott népszerű személyisége. S. Markovics, a másik alpolgármester a Mápájhoz tartozik, Romániából alijázott, felesége magyar anyanyelvű.

A városi tanács első gyűlésén elhatározta, hogy szorgalmazni fogja a városi adók és illetékek befizetését. Ezért, aki áprilisban befizeti ezévi adóját 10, míg aki május folyamán fizeti be 7 százalékos fizetési kedvezményben részesül. Az intézkedés helyesnek bizonyult, mert az adópenztár forgalma az utóbbi hetekben megélelklült.

A város vezetősége ugyanakkor elhatározta, hogy bár nem emeli a városi adókat és illetékeket, egyes városnegyedeket illetve utcákat magasabb adókulcs alapján adóztatnak meg. Így az eddigi B. osztály helyett, az A. osztály adókulcsa alapján adóznak ezidén a Lampert-sikun, a Sikun Vatikim és az új Egged-állomás környékén fekvő utcák lakói.

EPULET KELL A JARASBIROSAGNAK

A helyi járásbírószág problémája is foglalkoztatja a közvéleményt. A járásbírószág jogszerint 1960 februárjától létezik, Kfár Szabái járásbírószág székhely. Ugyanakkor ténylegesen az a helyzet, hogy a „járásbírószág” az adóhivatal helyiségében húzódik meg. Petach Tikvárdi hetenként egyszer utazik is egy bírú, aki letárgyalja az ügyeket, illetőleg, ahány ügyet a szükre szabott időben le tud egyáltalán tárgyalni.

Amennyiben a város kárpótolná az adóhivatalt a jelenlegi járásbírószág által hetenként egyszer használt helyiségről és még két kisebb iktatónak használandó helyiségről s ezenkívül bizonyos fenntartási költség hozzájárulást is megszavazna, úgy végleg megoldódna ez a két éve húzódo kérdés. Tekintettel arra, hogy a járásbírószág elsősorban is a Kfár-Szabái polgárok ügyes bajos dolgaival foglalkozna, a város érdeke a probléma minél előbbi megoldása.

NEONFÉNYBEN RAGYOG MAJD

Kfár Szabá főútjára, a Weizmann-út. A városi tanács elhatározta, hogy a függetlenségi napig felszerelteti a neonvilágítást. A munkálatok gyors iramban folynak, az oszlopokat már el is helyezték, dolgoznak a szerelési munkálatokon is, úgy hogy a megállapított határidőre neonfény világítja meg az új város főútját.

A város polgárai részint örülnek a neonfénynek, ami a tegnapi falu városodásának keltségtelen jele, másrészt azonban ellenkezi hangok is hallatszanak. Ezek szerint a neonfényvilágításra kádott 30 ezer fontot sokkal jobban is felhasználhatta volna a városi tanács, különösen ebben a nehéz gazdasági helyzetben, amikor sok fontos kérdés megoldása fészfeltemt szenved pénzügyi okok miatt.

Laor József

„Régimódi ember vagyok, de modern művész...”

Villáminterjú Pártos Ödönrel, a tel-avivi Zeneakadémia igazgatójával

Pártos Ödön megkapta egyetemi tanári kinevezését. (Napihir a sajtóból) — Professzor ur kérem... — Tudja mit? Maradjunk csak a Pártos mellett, szakít felbe, — a professzor kicsit hivatalosan, s még szokatlanul hangzik nekem...

— Mióta muzsikál? — Nyolc éves korom óta. Vagyis negyvenhat éve. — A hegedű volt az első hangszer? — Nem, előbb zongoráztam. S érdekes, hogy azonnal „komponáltam” is, holott soha, senki nem mondta, mi-fán terem, hogyan kell csinálni, azt sem tudtam, hogyan írják a zenét. Még nem tudtam helyesírni sem, mikor már azzal gyötörtém anyámat — aki igen jól zongorázott, — hogy kottázza le nekem zsongóimat.

Hubay és Kodály — Kitaláltam, hogy később hegedülni? — Hubay Jenőtől.

„Küldje be a mamáját...” — Kitaláltam, hogy később zeneszerző? — Kodály Zoltántól. Mint minden tanítványát, engem is egy életre megígért Kodály, aki nagy zeneszerző, nagy tanár és mindenek fölött nagy ember. Nekem egyébként eredetileg szolfézs-tanár volt, de egyszer odaépett mellém, s azt mondta: — Kérem, küldje be a mamáját... — Mi történt? — Nagyon megijedtem, azt hittem, valami nagy baj van, talán el akarnak tanácsolni, s őszintén megmon-

Bartókunk igaza volt... — Igen nagy mértékben, annak ellenére, hogy több, mint két évtizede nem találkoztam egykori mestereimmel. A napokban hallgattam éppen a Hány János szívet a kimagaslóan tehetséges Kertész István tolmácsolásában, s — ki tudja hányadszor? — újra nagy élmény volt nekem, pedig a Hány nem is tartozik a legjelentősebb Kodály-művek sorába. Gyakran gon-

Tizenhárom szűk esztendő... Művészi és zeneszerzői diplomájával a zsebében tizenhárom éven át járta Európa zenei országait Pártos Ödön, amíg végre — Huberman meghívása alapján — 1938-ban végleges otthonra lélt Tel-Avivban. — Mivel töltött a tizenhárom évet? — Egy negatívum a legjellemzőbb ezekre az évekre. Alig komponáltam... Két éven át koncertmester voltam Luzernben, a városi zenekarban, évekig muzsikáltam különböző német városokban, sőt másfél évig a Szovjetunióban is éltem, mint hegedű- és zeneszerzés-tanár...

„Mindnyájunknak el kell menni...” — Budapest mikor járt utoljára? — 1938-ban. A tizenhárom éves utazgatásaim szünet-hónapjaiban mindig hazamentem, de muzsikabarátaim között nem voltam népszerű, mert rendíthetetlen meggyőződésemet hangoztattam, hogy nyakunkon a világhétség, szedjük a sátorfánkat, s menjünk ki merre lát...

— Milyen ember volt Hubay? — Máig sem ismertem meg nála rendesebb embert. Csak egyetlen, zsidó vonatkozású példa, 1923-ban iratkoztam be Hubay művész-

PARTOS ÖDÖN képzőjébe. Abban az évben vezették be a pesti Akadémián a numerus clausus-rendszerét. Tizenkét hely volt Hubay osztályában. Abban az évben tíz zsidó növendékét vett fel Hubay Jenő...

dom, sokáig nem is mertem szólni édesanyámnak... Végül mégis szótlan, édesanyám bement, s Kodály kifejtette, hogy szerinte felesleges egyébként foglalkoznom az Akadémián, mint zeneszerzéssel, mert kifejezetten komponista-alkatú muzikus vagyok. — Mikor szerezte diplomáját? — 1925-ben. Mint zeneszerző és hegedűművész kerülttem ki az Akadémiáról. — Manapság érez-e közzétséget Kodály művészetével?

dolok ebben a vonatkozásban Bartók Bélára, akinek Kodállal kapcsolatban is igaza volt... — Éspedig? — Bartók nem tartotta elég modernnek Kodályt, mégis megígérte, hogy eljön az idő, amikor Kodály Zoltán helyet foglal majd a legnagyobb zeneszerzők között. Én például máig sem tudok szabadulni Kodály lírájának ígézetétől.

Hogyan került oda? — Akadémiai társam és egykori jóbarátom, Szabó Ferenc, nem sokkal tanulmányaim befejezése után politikai emigráns lett a Szovjetunióban, s nagy szerepet vitt a zenei életben. Ő szervezte például a bakui Akadémiát s levélben kérdezte Hubaytól, kit ajánl oda tanárnak. Hubay engem ajánlott, így kerültem ki. — Szabó Ferencet találkozt-e később? — Azóta nem találkoztunk. Ma egyébként ő a budapesti Akadémia igazgatója...

el kell menni... — Kik voltak a barátai? — A kollégáktól szinte teljesen eltávolodtam, s inkább író-barátaim voltak. Legjobb barátom Kassák Lajos volt, meg Nagy Lajos. Mindennapos sakk-partnerem Karinthy Frigyes volt, a „Simplon” kávéházban. — Karinthy, 2-ik kiadás? — (Az interjú ezen a ponton hosszú percekre meg-

szakad, mert arról a megmagyarázhatatlan, de szinte döbbenetes mértékű fizikai hasonlatosságról beszélgetünk, amely Karinthyval összekötötte. Mint halom, három évtizeddel ezelőtt is elámultak az emberek ezen a hasonlatosságon, amelyre nincs semmi észszerű magyarázat; úgy gondolom, Karinthy volt az az egyetlen, aki ezt is természetesen vette. Az volt ugyanis az elmélete, hogy nem az a humorista, aki viccel, hanem akivel viccelnek. Dehogyan lepődött meg azon, hogy vele még a természet is viccel...)

Nemcsak olé, hanem brácsás...

Hogyan került Palesztinába? — Huberman két évig levelezett velem erről. Még Bakuba is kaptam tőle levelet. 1938-ban elfogadtam az ajánlatát, s azóta itt élek. Én egyébként nemcsak új hazát, de új hangszer is választottam, mikor itt letelepedtem. Az itteni zenekarnak ugyanis abban az időben nem hegedűs, hanem brácsás kellett. Vállaltam és azóta a mélyhegedű a fő-hangszerem.

— Meddig tartozott a zenekar kötelékébe? — Megszokás nélkül 1956-ig. De 1951-től már párhuzamosan direktor voltam a tel-avivi Akadémián is. — Hogyan alakult zeneszerzői pályája? — Komponistaként az országban bontakoztam ki. Igen sok izraeli és külföldi sikeres bemutatkozásom volt.

— Mi a művészi hitvallása? — Nem tudom megfogalmazni, mert minden művemben valami újat, valami mást akarok adni, s nem lenne helyes minden kompozíció után módosítani a hitvallást... — A bemutató hangverseny után rendszerint megelégedett a művével? — Soha. Talán csak a legutóbbi Vonósnégyesem után voltam kicsit elégedőbb... — Tervei? — Szeretnék néhány valóban jó művet komponálni... — Mi ennek a mérték-egysége? — Egyes zeneszerzők a publikum maradéktalan kiszolgálására törekednek, azt komponálják, aminek éppen „piaca” van, amit a legzélesebb közönség vitán felül elfogad; nos, én nem tartozom a zeneszerzők eme csoportjába. — Hanem?

Őszinte zeneszerző vagyok... — Szerintem az az igazi muzikus, aki önmagát komponálja a muzikába, s aki nemcsak divatos értelemben modern. — Hogy értsem ezt? — Nézze, én egy régimódi ember vagyok, de izig-vérig modern zeneszerző. Csak a modern muzsika érdekelt, korunk valóságának, ellentmondásainak, bizonyultságának zenei kifejezése. Gondolja csak el például, a mi korunk ember már építi az utat a Föld és a bolygók között, s közben próbálja megtalálni a saját utját is. Hát el tudja képzelni, hogy mindez ne befolyásolja napjaink őszinte zeneszerzőjét?

— Számos kortárs igazság alatt az egykor tilos élvezeteket érti, mint a rock'n'rollt, vagy cinikus versek

ZSENYA JEVTUSENKO, a „Bábi Jár” költője

(Reprinted by permission from TIME, The Weekly Newsmagazine, copyright TIME inc., 1962.)

Amióta Nikita Chruscsev ledöntötte Sztálin bálványát, a szovjet írók proklamálták „a szabadság irodalmát”, noha a gyakorlatban ezt még nem sikerült teljesen kivívniuk.

A Szovjetunió még mindig Spárta és nem Athén. Nem ismeri a szabadságot a nyugati értelemben, de az elégedetlenség olyan mértékben kapott hangra, aminőre még nem volt példa az ország történelmében. A legnagyobb szabadságot a költők élvezik.

A középkori idők óta, amikor az analfabéta paraszok elbűvölve hallgatták a vándorköltőket, az intellektuális Oroszország mindig inkább tisztelte a poetákat, mint a potentátokat. Közöttük — Puskintól, aki halálos ágyán „a szabadságot idézte a félelemkorában”, Paszternáig, aki élete kockázatásával ügyszólván nemzedékének egyetlen írója volt, aki neveltségessé merte tenni Sztálin igéit — voltak az igazságtalanságok legszenvedélyesebb ellenségei a Szovjetunióban. Evgenij Jevtusenko, a mai Oroszország leghíresebb és legtehetségesebb költője, az ő nyomdokait követi.

„Zsenya”, ahogy a jó megjelenésű, 28 éves Jevtusenktól becézik, ott kezdte, ahol oly sok orosz poeta bevezette — Sziberióban. A szőke, csaknem két méter magas költő ereiben ukrán, tatár és litván vér folyik, amelyet, mondja mosolyogva „sohasem kollektivizáltak”. Mely vonzereje abban a különleges tehetségében rejlik, amelylyel átérzi — és továbbítja — egy olyan nemzedék kétségeit és vágyait, amely elvesztette illúzióit, de kezd megtagadni hangját. Jevtusenko ennek a nemzedéknek a zászlóvivője, — egy bátor fiatalember, aki azonban nem ambicionálja a mártírságot.

ZAJTALAN VERS — Az elégedetlenség költői, mint amilyen Jevtusenko, a multban el voltak szigetelve az orosz társadalom hatalmas, elmaradott tömegeitől. Manapság ezek a költők messze eljutó körútjaik során és százezer példányszámban megjelenő verseskötetekiken keresztül, elérik az orosz történelem legzélesebb és legműveltebb publikumát. Az eredmény az orosz költészet figyelemreméltó újjászületése. Színházokban és diákotthonokban Fehéroroszországtól Középáziáig, zsu-folásiig terjed csaknem vallásos áhitattal hallgatják a költőket. Nyáriidőben, vasárnap éjszakánként a városi terek visszhangzanak Puskin, Lermontov és gyakran Zsenya Jevtusenko varázslatos ritmusaitól. A költészet népszerűségének egyik oka az u. n. „zajtalan versek”, ben rejlik, ahogy az orosz költők nevezik közlése alkalmatlan, túlságosan avantgardista vagy radikális műveiket, melyeket sokszorosítva és suba alatt terjesztenek az ifjúsági csoportok között. Bár ezeket a „földalatti” verseket a hivatalos sajtó élesen elítéli, egyetlen kiadó sem itélteke értük halálra.

Dióhéjban, az orosz írók az igazságot keresik. „Az igazság jó, de a boldogság még jobb”, írja Jevtusenko egyik versében, majd reménytelenül hozzáteszi: „De igazság nélkül nincs boldogság”.

Számos kortárs igazság alatt az egykor tilos élvezeteket érti, mint a rock'n'rollt, vagy cinikus versek

— Ruhájuk nem volt. táplálkozni valami zöldség felével táplálkoztak, s emellett még azt hitték, hogy a paradicsomban élnek, tehát oroszok voltak.

kitűzését az egyetemi aula hirdetőtáblájára. De a legtöbbjük szemében az igazság a szabadság egy bizonyos fokát jelenti, amely összeférhetetlen kommunizmussal. Nina, egy 21 éves elegáns moszkvai főiskolai hallgató úgy véli, az igazság „arra kötelezi az embert, hogy mindig hite és felfogása szerint cselekedjen”. Marusina nevé 21 éves kolleganője szerint viszont az igazság mindaz, ami ellentmond a pártvonalnak. Ezt mondja: „Nem hiszek az Istenben, de ellene vagyok a vallásellenességnek. Nem vagyok hajlandó atheista lenni, mert a propaganda azt parancsolja, hogy az legyen”.

A KÉTSÉG MAGVAI

Sok orosz nyíltan kételkedik abban, amit a Pravdában olvas, amely szó magga igazságot jelent. Jevtusenko azt állítja, hogy azért nincs igazság Oroszországban, mert „nincs hit, és a hit szeretetet jelent, és nincs szeretet.” Az ő generációja azzal a gyanuval lyosan kompromittálva van, hogy a propaganda még regeleg sötét titkot takar, amit előbb-utóbb fel kell majd fedni. Így ír Jevtusenko:

A beszédek mögött Sötét játék folyik. Beszélünk és beszélünk Olyan dolgokról, amikről tegnap hallgattunk. De amit mi magunk követünk el arról nem szöbünk.

A fiatalság könnyedebb, kellemesebb és bőségebb életre vágyik és megunta a chruscsevi állam bosszúságait. Lázadoznak minden ellen, ami „lelketlen, bürokrata és fület sértő” — mondja Victor Rozov, az orosz ifjúság kedvenc drámaírója. Kikéri magának a rezsim állandó zaklatásait és magánéletükbe való beavatkozását. A Komszomolszkaja Pravda ifjúsági lap egyik olvasója mérgesen kérdezi: „Miért kell, hogy a személyes boldogságra való törekvés konfliktusba kerüljön a közjával? Elvégre nem azért építjük a kommunizmust, hogy szőgeken aludjunk!” A lezárt országhatárok is nyomasztó hatással vannak az ifjúság kedélyére, amelyek egy másik nagy ellensége a mindent felörlő szovjet unalom. A kommunista élet szürkeségét ezernyi keserű vice átkozta. „Van-e élet a Marson”? — kérdezi valaki. Válasz: „Nem, ott sincs”.

BABI JAR

Jevtusenko eddigi legprovokatívabb költeménye egy megrendítő, szivszaggató kiáltás az antiszemizmus ellen, amely nemzedékének szemében szimbolizálja Chruscsev leggyászosabb örökségét a cárok és Sztálin félelmetes uralmát. A vers címe „Babi Jár”, a

Oroszok voltak...

Egy pesti vicc szerint Chruscsev felajánlotta a Nyugatnak a kiegyezést egy feltétel ellenében: Ha elismerik, hogy Ádám és Éva oroszok voltak.

Kennedy elnök, Macmillan és De Gaulle a fogas kérdést Ben Gurion elé utalták. Ben Gurion rövid töprengés után a Chruscsev-féle ajánlatot elfogadhatónak találta:

— Ruhájuk nem volt. táplálkozni valami zöldség felével táplálkoztak, s emellett még azt hitték, hogy a paradicsomban élnek, tehát oroszok voltak.

Kiev környéki szakadékok neve, ahol a náci 96.000 zsidót mészároltak le. Ebben a költeményében Jevtusenko antiszemita kortársait állítja pellengérré:

Ugy gyűlölnék engem, mint egy zsidót, S ez tess engem igazi oroszá.

„Konzervatív” kritikusok felháborodással fogadták a „Babi Jár”-t. Azt írták róla, hogy egy „köpet”, amelyet a fiatal orosz katonák emlékére céloztak, akik elesetek a második világháborúban. De a mai fiatal orosz generációnak más a véleménye. Októberben, a Majakovszky téren, több, mint 5000 főnyi tömeg követelte üvöltve a „Babi Jár”-t, amíg Jevtusenko elszavalta az 58 soros költeményt.

A hetvenkedő Zsenya Jevtusenko sokoldalú, férfias költő, kinek tréfásan gonoszkodó individualizmusában még ég valami a 19-ik századbeli Oroszország erkölcsi szenvedélyéből. Verse váltakozva idealista és tiszteletlen, gyengéd, hirtelen haragu és ingerlékeny. Ellenségei „pesszimiztának”, „formalistának”, „revizionistának” és minden más-istának cimkézik a listán, csak kommunista-nak nem. Pedig Zsenya az — és minden alkalma gondosan megragad, hogy kimutassa. Ugyanakkor egyes nyugati kritikusok az ellenkező vélelme csapnak át és abból a tényből, hogy Jevtusenko népszerűtlen a sztálinisták előtt, arra a következtetésre jutottak, hogy a rezsim ellensége és a Nyugat titkos szövetségese. A valóságban a helyzet az, hogy noha nem tagja a pártnak, kivételes mozgásgási területet biztosítanak neki, mert alapvető hűsége hazájához és a rezsimhez nem kétséges. „Életem és halálom a hazámé” írja. A visszaélésekkel bírálva az a célom, hogy megjavítsam és nem az, hogy elpusztítsam a társadalmat, — magyarázza. „A zászló szep-lőtlen, még akkor is ha egyik-másik zászlótartó megbotlik a sárban.” Jevtusenko és a többi irodalmi bögyöly egy lojalis ellenzékéhez hasonlít, amelynek a moszkvai és pekingi sztálinista hátvéd az ellensége, s amelyet a szovjet bürokrácia nem tekint rákfenének, csak egy kellemetlen náthának.

KÜLÖNÖS IDŐK — Senki sem tudhatja mivé fog fejlődni az orosz ifjúság, mire megérjük, sem azt, hogy miféle társadalmat fog örökölni. Jevtusenkoval egy olyan jövő elé néz, amelyben „az utókor égő szegénnyel fog visszaemlékezni ezekre a különös időkre, amidőn az egyszerű tisztviselget bátorságnak hívták.”

A tömegek, amelyek el-lepik a tereket, hogy meghallgassák a költő szavát, egy reményteljesebb jövő ígérését hozzák. A magas-rangu tisztviselők a nyilvánosság előtt vitatkoznak az alkotó művészek alapvető jogairól, s ez a vita a demokráciához legközelebb eső jelenség, amit valaha is látott a szovjet történelem. Az a tisztán csendű visszhang, amelyet az új „igazság irodalma” kiváltott a közvéleményből, arra enged következtetni, hogy a rezsim nem térhet többé vissza a terror uralmához büntetlenül. Mint azt egy régi orosz közmondás mondja: „Amit egy tolat leirtak, azt baltával sem lehet eltávolítani.”

nyá férij tek maj sokk lasz hall szél D per zsu kan sod lyen tozt evt A ün b Sín gon lett és E j os szo Me A em I kol len du ber is ha ág vo szí ru gö vel télt igé réb csí szá es ró EY tá ra ve ha ve Gy az du ke lev ha ta m tí ny lát de

Egy falat kenyér

Szombati Sándor noteszlapjai

EURÓPAI KÖRSÉTA

MILANO

A szálloda halljában összeakadok Guivel. Ujságíró, az egyik nagy liberális napilap utazó riportere. Valahányszor találkozom vele, mindig valahonnan jön, vagy valahova megy. Nem csodálkozom rajta, ha Izlandon botlanék bele, esetleg Koppenhágában, vagy Brüsszelben, ahol állítólag él.

- Honnan jössz?
- Nasszertól — mondja.
- Intervjút csináltál vele?

— Nem. Kairóban sétálgattam.

— Érdekes?

— Mulatságos. A szállodában brosurát nyomtak a kezembe. Izráel ellen izgatnak, képzelheted. Az állítják, hogy Eichmann zsidó...

ANTWERPEN

A kilencvenegy esztendő Camille Huysmans — májusban lesz 91! — itt ül az asztal végén. Mindig újságíróknak tekintette magát, tehát nem csoda, hogy a zsmnaliszták évi bankettjén esztendőről-esztendőre résztvesz.

Világcsoda ő. Kilenc évtizeddel a vállán, olyan étvágya van, mint a harminc éveseknek. És kávé is iszik, méregérs molkát. A szocialista mozgalom eme élő szobra még ma is aktív országgyűlési képviselő, nemrégiben még a Ház elnöke volt.

Hosszú évtizedekig volt Antwerpen polgármestere és ebben a minőségében összeharagított az anverszi zsidósággal. Ilymódon lett híve Izráelnek is.

„Az első cionisták közé tartozom...” — mondotta egyszerűen.

Most is szónokol, válaszol a hozzá intézett üdvözlő beszédre. Véletlenül lett újságíró, mondja. Katona akart lenni és „gyenge” test alkata miatt nem fogadták be a hadseregbe. Aztán bevallották, hogy féltek attól a politikai mérgeztől, amelyet a kaszányában elkövetett. Később hiába kérte tanári véglegesítését az ixelles gimnáziumban. Így lett újságíró.

A zsmnalisztus a „gyenge legényt” igen magasra emelte. Polgármester lett, képviselő, közoktatásiügyi miniszter, majd házelnök, miniszterelnök. Magasabbra már nem is vihette volna. A házelnök felett rangban csak a király áll. Ez az állás pedig állandóan be van töltve.

Semmi érdeme nincs abban, mondja most, hogy igen hosszú életű: családjában ez tradíció. Nem lehet megindultság nélkül hallgatni, amit ezután mond:

— Az én esetem nem valami különös. Teljesen normális. Elődeim érdemeiből profitálok... Hosszú életet éltem. Igyekeztem jól szolgálni. Nem mindig értettek meg. A jövő mindig jobban érdekelt, mint a múlt... Aztán elmosolyodott, a nagy komolyság után tréfára fogta a szót.

— Száz évig akarok élni, mivel a szerénység soha sem volt erős oldalam. De hát ezt az ügyet még megbeszéltem az elnök úrral...

Huysmans mellett ott ül a boldog büszkeségtől ragyogó felesége. Csekély ötvenöt esztendő választja el tőle.

Most pedig a kezét nyújtja...

A bácsi szeme sötét, fenyegetően villant. Keze körülbe szorult, majd lassan felengedett. Aztán elfordult és tovább ment.

A kinyújtott kéz enyhén megremegett, majd lehullott...

A két házastársat. Öt esztendővel ezelőtt keltek egybe. Persze országos szenzációt keltett az, hogy a közkeveltségnek örvendő Camille 85 esztendő korában nősül és még hozzá egy 30 esztendő gimnáziumi tanárnőt vesz el feleségül.

A parlament folyosóján ekkor megkérdezték tőle: — Elnök úr, miért nősült?

Huysmans sajnálkozva, szegyenkezve vont vállat: — Muszáj... — mondta és ravaszul nevetett.

HAMBURG

— Fel szabad-e hívnom figyelmét arra a tényre, hogy svájci vizuma lejárt? — kérdezi az amerikai repülőárság tisztviselője. Lóhalálban, illetve teljes gázzal a svájci konzulátusra hajtok.

— Hogyne, kérem, azonnal benyomjuk útlevelebe a vizumot — mondja igen udvariasan a tisztviselő. Kérem, tessék kiállítani ezt a kérdőívet...

Nagyt fujok és nekilátok a kérdőív kiállításának.

Az első pillanatban látom, hogy nem kevesebb, mint huszonkét kérdésre kell felelnem. Ezenkívül van négy rovat, amelyet a konzulátusi tisztviselőnek kell kitöltenie. Csak el nem késem repülőgépet, gondolom. És nekilátok. Most tűnik csak ki, hogy a 22 kérdésnek egész sor alkérdése is van. No jó.

1. Neve (Nyomatott betűkkel)...

2. Előnevei (Húzza alá azt, amelyiket használja)...

3. Születési dátuma s helye:

4. Családi állapot: nőtlen, nős, férjezett, elvált, özvegy, elváltotlan él (aláhúzni azt a szót, amely a válasz).

5. Nemzetisége...

6. Vallása:

Meghökölök és leteszem a tollat. 1939 óta, tehát amióta elhagytam Magyarországot (a németek rémuralmát kivéve), először fordul elő velem, hogy valaki vallásom után érdeklődik, illetve, hogy ez a kérdés akár velem, akár mással kapcsolatban szóba került.

Kivételül csak egyszer tapasztaltam. Két évvel ezelőtt Brüsszelben egy ismerősöm lábát törte és be kellett vinnem a kórházba. A felvételnél kérdezték a vallását.

— Nem köteles megmondani — magyarázta a kórházi gondnok.

— Akkor miért kérdezik?

— Tudnunk kell, hogy szükség esetén melyik vallás papját hívjuk a beteghez... — felelte.

— És aki azt írja, hogy ateista?

— Ahhoz nem hívunk papot... — mosolygott a gondnok.

Most, a hamburgi svájci konzulátusi tisztviselő zavartan mosolyog. „Régi kérdőívekről van szó”, hebegi. „Nem fontos kiállítani minden rovatot...” Gyönyörű.

LIEGE

Vallonia fővárosában nagy az izgalom, amióta megjelent az úgynevezett Sauvy jelentés. A francia tudós, akit a Vallon Nemzeti Mozgalom felkért arra, hogy tanulmányozza Vallonia néprajzi problémáit, jelentésében nem kevesebbet állít, mint azt, hogy ez a nagy kultúrájú, dolgos latin nép lassan, de biztosan előregszül, kihalt.

A riadalom olyan nagy, hogy egyszerre szóba kerülnek igazságok, amelyekről eddig mélyen hallgattak. A szocialista párt napilapja, a Peuple, például így kez-

di egyik legutóbbi vezető cikkét:

„1948 és 1960 között Belgiumnak sikerült átlagban 539-re korlátoznia azok számát, akiknek évente megadta az állampolgárságot... Mi nem adunk állampolgárságot, hanem eladjuk azt. És igen drágán vesztegetjük, mivel hogy az úgynevezett „kis állampolgárság” megvételéhez 18.000 belga frank, a nagyhöz a kétszerese szükséges. (Egy dollár egyenlő 50 belga frankkal. — A cikkirő megjegyzése.) Ezzel szemben az állampolgársági bizonyítványért az Egyesült Államokban csak 10 dollárt kell lefizetni, Nagy-Britanniában 20 fontot, Franciaországban 600 új frankot (egy dollár kb. öt új frank) és Hollandiában néhány száz forintot.”

Valóban, alig hiszem, hogy volna ország a világon, ahol olyan nem szívesen vettek volna fel új állampolgárokat, mint éppen Belgiumban.

A procedura, ha nem is volt megaláztatónak mondható, de mindenesetre olyan nehézkes, költséges és hosszantartó volt, hogy számtalan idegen lemondott a belga útlevele gondolatáról. Nem is szólva arról, hogy a 18.000 belga frank komoly összeg — ennyit kellett és kell még ma is lefizetni. Ezért, végső fokon olyan „kis állampolgárságot” adnak, amely nem ad jogot arra, hogy az országos politikai életben aktív, vagy passzív jogokkal résztvegyen a jövővény. Csak a „nagy állampolgárság” (ára: 36.000 frank) ad jogot arra, hogy a képviselő és szenátor-választásokon szavazzon a volt idegen. Ebből a „nagy állampolgárságból” pedig legfeljebb tizenkilencet adott ki a Királyság... évente!

Tudni kell azt is, hogy minden egyes állampolgársági kérvényt az ügyészség, amely a vizsgálatot lefolytatta a képviselőházba juttat, mivel minden egyes állampolgárságot, névszerint, előbb a képviselőháznak, aztán a felsőháznak kell megszavaznia...

Az eljárás úgy kezdődik, hogy az ügyészség egy napilapban hirdetés formájában közli: XY volt „állampolgár, apja neve... anyja neve... foglalkozása, születési helye és éve... lakhelye... stb. megkérte a belga állampolgárságot. Akinek kifogása van az illető személy ellen, az írja meg a Procureur du Roi-nak, a főállományésnek, aki a vizsgálatot folytatja.

A japán ipari invázió

TOKIO (OFNS). —

Japán, amely a második világháború előtt ugyyszólván kizárólag olcsó „dumpling” árukat termelt, manapság kitűnő minőségű fogyasztási cikkekkel hatol be a világpiacokra. És a japán munkások bére ma megközelíti az európai munkabérek színvonalát.

A japán tranzistor rádiók és hordozható televíziós készülékek óriási keresletnek örvendenek az amerikai és európai nagyáruházakban; japán személyautók egyre nagyobb számban kelnek el San Franciscótól Johannesburgig; a japán órák és karkötő órák erősen konkurrálnak a svájci óraparral és a japán fényképezőgépeknek óriási sikere van legfőbb konkurrensének, Nyugat-Németországnak háziplacán.

A fényképezőgép - ipar 1961-ben minden eddigi termelési rekordot megdöntött. A multévi össztermelést 2.4 millió egységre becsülik, ami 30 százalékos emelkedést jelent az 1960 évi produkcióval szemben. Az évi export 850.000 egységre rugott, 20 százalékkal többre, mint az előző évben.

GONDOLKODÓ GÉPEK

Az elmúlt években stagnáló fényképezőgép - ipar hirtelen előretörésének oka az u. n. elektromos szemü-lencsék (electric eye „EE”) bevezetésének köszönhető. Ezek a lencsék a szó szoros értelmében „gondolkodnak” a legnagyobb népszerűségnek a Canonet fényképezőgép örvend, amely kizárólag tökéletes képet vesz fel — különben egyszerűen nem működik. A Canonet iránt olyan óriási kereslet, hogy egy különleges üzemlet kellett építeni gyártására és a gépeket különleges bértel repülőgépek szállítják Európába.

Talán még ennél is meglepőbb a japán órapair előretörése. 1961-ben Japán nyolc és félmillió órát és kilencmillió karkötőórát produkált, ma a világ ötödik legnagyobb órapárt állama. A japán órák, amely valamikor nevetésgé tányra volt, ma olyan jó

A belgák most északkapnak és ez nagyon örvendétes dolog. Annál is inkább, mert azok az olasz és spanyol bányamunkások, akik Vallonia bányáiban dolgoznak, és akik nélkülözhetetlenek és pótolhatatlanok, könnyen elpályázhatnak a szomszédos országokba. — Például: Németországba. — Ahol nem kell tük esztendőig várniok, míg az állam polgárságért folyamodhatnak...

neve van, mint a japán fényképezőgépeknek. Óriási fejlődés mutatkozik az automobilgyártás terén is. Az 1961-es össztermelés először haladta meg az egymillió egységet.

A japán fogyasztási cikkek prosperitásának oka, az exporton kívül, annak a figyelemreméltó változásnak köszönhető, amely a japán életmódban a háború óta beállott. A háború előtt a japán belső piace ugyyszólván alig létezett.

Manapság a japán háztartásoknak mintegy 30 százaléka rendelkezik televíziós készülékkel és mosógéppel és a karkötő órák erősen konkurrálnak a svájci óraparral és a japán fényképezőgépeknek óriási sikere van legfőbb konkurrensének, Nyugat-Németországnak háziplacán.

TEXTIL ÉS TERYLENE

Még a gyománys japán textilipar is, amely a háború előtt az állam legfőbb exportárga volt, behódolt az új irányzatoknak. Japán ugyyszólván teljesen felhagyott az olcsó kartonáruk termelésével, főleg az új textil exportáló államok, mint Formóza és India epös konkurrenciája miatt és új textilágakat, mint a nylon és főleg a terylene, fejlesztett ki, amelyek bombaüzletnek bizonyultak. 1961-ben a vezető szintetikus textiláruccikk exportertéke mintegy 55 millió dollárt tett ki, 70 százalékkal többet, mint az előző évben.

Hogy lépést tartson a luxus fogyasztási cikkek iránt egyre jobban megnyilvánuló kereslettel, Japán folyton újabb és ötletesebb termékeket dob piacra. Stereofonikus gramofonokat, „walkie-talkie” rádiótelefonokat, szines televíziós készülékeket és elektronikus frizsidereket. Ezeknek az új fényűzési cikkeknek rendkívül erős támaszpontot nyújt az óriási hazai piac. A munkabérek körülbelül az olasz bérek színvonalán állnak, de Hayato Ikeda miniszterelnök azt igéri, hogy a munkabéreket 1970-ig meg fukja duplázni.

Természetesen Japán is rájött arra, amit Britannia is felfedezett a háború után — nevezetesen, hogy amikor a termelés nagyrészt a hazai piac veszi fel, a külkereskedelmi mérleg deficitet teradul. Japán külkereskedelmi mérlege 1961-ben körülbelül 800 millió dollár deficitet mutatott ki, s ez az oka annak, hogy az európai és amerikai piacok ezidén a jóminőségű japán fogyasztási cikkek fokozottabb mértékű ostromával számolnak.

INNEN -:- ONNAN

RIO DE JANEIRO: SZÖKEK ELŐNYBEN

Az a gonosztévő, aki hónapok óta rettegésben tartja a brazil néket, bebizonyította, hogy össze lehet kötni a kellemeset a hasznossal.

„Az Alarc” vagy „a pémteki szatir” néven ismert bűnöző ellen oddig harmincegy nő tett feljelentést, köztük az amerikai konzulátus egy magasrangú tisztviselőjének felesége. A rendőrség úgy véli, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb, de szegényből nem értesítik a rendőrséget.

A szatir, aki minden esetben pénteken követi el támadásait, álarcosan behatóan egy lakásba, ahol egy nő egyedül van. Miután megkötözte áldozatát, nyugodtan kirámolja az értéktárgyakat és fejnýtja a pénzeszközöket. Csak miután végzett az ügy üzleti részével, gondol az élvezetre: erőszakot vesz áldozatán. A rendőrségnek semmiféle támpontja sincs egyelőre a tettes kiletét illetően. Csak egyetlen különös ismertetőjele van: előnyben részesíti a szökeket. Szinte valamennyi áldozata csinos, szöke nő volt.

NEW YORK: A HAZASÁGKÖZVETÍTŐ GEP

Brie Riss, harminckét éves amerikai pszichológus, hosszú évek munkája után megvalósította a sadchenolási gépi módszerét és megnyitotta irodáját a legelőkelőbb városnegyedben.

Bárki előfizethet Rissnél, aki 18 éves elmult és még nincs 80 éves, természetesen, ha nem házasa. Az évi előfizetés 150 dollár. Ezért a pénzért az illető belekerül a cég dossziéiba, miután alapos vizsgálaton ment át, amelyek során a legkorszerűbb pszichológiail teszttek segítségével kutatják jellemét és egyéb tulajdonságait. Itt lép közbe a gép. Elektromos agyak és perfo-

rált kártyák útján az összes begyűjtött adatokat egy kartonlapra összesítik. Most már csak össze kell párosítani azokat, akiket a gép egymáshoz illőnek talál. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy a gép százötvenszer jobb eredményeket produkál, mint a véletlen: 600 közül egy váls, míg a többi esetekben négy közül egy.

A sajtónak nyilatkozva, Riss megállapítja, hogy fel lehet bizonyos általános szabályokat állítani, az eddigi tapasztalatok során. — Nem igaz, hogy az ellentétek vonzzák egymást — mondja. — Ellenkezőleg, az emberek magukhoz hasonló létektársat keresnek.

— Általános szabály — mondja a pszichológus — hogy a gazdagok gazdagokkal kívánának házasságot kötni. Ami különös, hogy a szegények is...

A magyarság zsidóság, amelyet a kelet-európai testvéreink „kiszáradt ágának a zsidóság fáján” szerettek nevezni, a szellemi élet néhány terén egyenesen páratlan alkotást tud felmutatni. Ilyen a dr. Munkácsi Ernő „Pészách ünnep története és művészete” című nagyszabású könyve. Ez 1942-ben, húsz évvel ezelőtt jelent meg és az eddig erről a tárgyról megjelent munkák messze felülmúlja. „Az alma nem esett messze a fájától”.

Dr. Munkácsi Ernő, a modern magyar zsidó szellemi élet eme kiváló reprezentánsa az összességében olyan művel gazdagította, amely a Hágádával kapcsolatos, az archeológiai kutatások által megvilágított bibliai és történelmi hátteret mutatja be nekünk, másrészt magának a Hágádának a keletkezéséről, fejlődéséről, szerzőiről, szövegének érdekes és értékes magyarázatát adja és a szederesti szertartás fejlődését is megvilágítja. A könyvet a legregibb és legértékesebb Hágádákon látható fa- és rézmetszetek díszítik.

A szerző impozáns külsejű, nagy formátumú műveiből nemzedékek, századok zsidó szelleme szól, sugárzik felénk — mintha csak mindaz, ami akkor történt, szemünk előtt megéledne. A bibliai múlt alakjai — akárcsak Ezékiel látomásában, húst és vért öltve — élnek, mozognak, beszélnek. Munkácsi Ernő ért hozzá, hogy azokat eleven életre keltse.

A bevezető szakaszban, „A szeder-est elé”, azt mondja, hogy „Az ember történelmi tény, utódja valakinek és szülője távoli jövendőknél. Láncaim az évezredek sorozatában, amelynek egyes tagjait a tradíció kapcsolja egybe, összeköti közös múltunknak távoli emlékeit, jelen életünkkel. Hagyományainknak magasba vezető útján olyan hegyfokra jutunk el, ahonnan a legtávolabbi messzeségbe tekinthetünk le és csodálatos tájakat láthatunk. „A megőrzés ezen éjjelén” a Gondviselés megőrzött minket az évezredek katasztróáiban. Tavasz éjjel volt a „Zmán óhéretenu” (a felszabadulás időpontja) amikor megszületett a zsidó gondolat és az ideál, amit évezredek létünk hirdető. Tavasz van ezen az ünnepi estén. Nyissuk fel a lezárt ablakokat. Engedjük be a tavaszi fuvallatot: beszéljen nekünk régi idők-ről, régi dicsőségről.”

Kevésbé hívő ember bizonyos kétkedéssel olvassa a József mesészerű egyiptomi karrierjéről szóló bibe-

Dr. MUNKÁCSI ERNŐNEK a pészáchról és a Hágádáról szóló műve

liai történetet. Nos hát dr. Munkácsi úgyszólván végigvezet minket a fáraók sírboltjaiban, emlékoszlópaik — és egész sor egyéb feliratok — mellett, melyek mind igazolják a Bibliának erre vonatkozó majdnem minden sorát. Így például Tutenkhamon fáraó sírkamrájában talált festmény, az egyiptomi művészet egyik remeke, azt a jelenetet ábrázolja, amint a fáraó ünnepléses audiencián fogadja az ajándékhozó sémieket, akiket a szertartásmester vezet be. Egy másik festmény III. Ramszesz sírboltjában a sítéményt a fején kosárban vivő udvari főszítőmester, majd egy másik a főpohárnok működését ábrázolja. Az egyik templom faliról még fáraó álma a „hét kövér és a hét sovány tehén”-ről is látható. Más képeken József beiktatását láthatjuk alkirályi méltóságába — amint fáraó a királyi aranyláncot a nyakára akasztja.

A zsidók egyiptomi rab-szolgálatát is — amit a német Delitsch-Wellhausen-féle bibliakritika sok mindennel együtt oly erősen tagadása vett — igazolt történelmi tényként látjuk. Itt Munkácsi, az archeológus, mindenekelőtt rámutat a még nemis olyan régén kiásított Pitom városára, ahol rengeteg, téglából épült magtárházat találtak. Egy-egy további sor magtárház téglából megállapítást nyert, hogy azok *szalma nélkül* készültek — szőszemint, amint azt a Biblia mondja. Igénis szakasztótan úgy. — III. Thutmosis sírkamrájának falfestménye például azt ábrázolja, hogy a felügyelők mint méricskő pálcával a téglakövek magasságát — vagyis a téglamennyiséget — nem számolták —, amit a Biblia úgy fejez ki, hogy „mátko-net hálvánim”. Egy mészkő táblára írt felirat az az egyik munkafelügyelő azon panaszkodik, hogy a rabzolgák elmaradoznak a munkából — mert hogy „áldozni mennek”, avagy mert „lusták”. (Nirpim átem nirpim.)

Mózes történetét és a kivonulás eseményeit is nem egy kép ábrázolja. Ezek a festmények nem holmi, későbbi keresztény biblia-képek művészi fantáziájának a termékei, hanem *korabeli, egyiptomi* alkotások, amelyeknek a célja volt — az egyiptomi történelem fontosabb eseményeit megörökíteni.

Dr. Munkácsi könyve elvezet minket a legregibb zsidó ősiségbe, a héber ókor tavaszi pásztorünnepének a közös múltba vesző világába, amely ünnepet a zsidó törzsek még a pészách-ünnep keletkezése előtt ünnepeltek. Ugyancsak bemutatja a „kovász-talan kenyér”-nek a szerepét még a rabzolgaság korát megelőző időből. Nagyon tanulságos mindaz, amit a pészách ünneplésének a kifejlődéséről ír, azaz, arról, hogy hogyan lett belőle a századok folyamán az a mai kiforrót, — annyira szívünkhoz-lékünkhez nőtt — ünnep.

Nagy szakértelmséget — és jártasságot a Mismában — árul el mindaz,

Dr. Tomaschoff Baruch

amit magáról a Hágádá keletkezéséről mond, sőt, a szeder-esti szertartás kifejlődéséről is. Nem egy dolgot a Talmudban jártas ember számára is új megvilágításban mutat be egyet-mást.

Nem volna tökéletes a nagy mű, ha az nem foglalkozna a Hágádá körül az évszázadok folyamán kifejlődött *művészettel* is. A poézissal teli lélek hogy is nem nyúlt volna a zsidó népiélet eme szubtilis megnyilatkozásához? „A mindenfelé kiteszított zsidó lélek a könyvbe temetkezett és ott igyekezett művészi készséggel megvalósítani” — mondja. — „Évszázadokon keresztül a zsidó képzőművészet a miniatűrökben és eisősorban a

festett Hágádákban élte ki magát. A nagyszabású művészeti bevezetés után azután valóságos *kiállítás* nyújt nekünk a legregibb és legértékesebb Hágádák egyes illusztrációiból — mint a XIII. századbeli Spanyolországból odakerült szejrajvói, a legelső teljes fametszetes prágai, a mantuai, velencei, a rézmetszetes amszterdami — és a budapesti Kaufmann-Hágádát díszítő képekből. — Egyesek valóságos történelmi források, amennyiben fényt szórnak az egyes országok zsidósága által gyakorolt szeder-esti szertartás, az arra való előkészületek módjára, a különböző évszázadokban. Mennyi szépség, mennyi poézis sugárzik ki ezekből az illusztrá-

ciókból! Sunt lacrimae rerum — képek is tudnak sírni, sőt könnyeket is tudnak kicsalni. — A legérdekesebb illusztrációk egyike a nürnbergi faj-német National-Museumban őrzött, ötszáz évvel előtti Hágádá, amelyen egy várszerű házat látunk, amelynek az első emeletén a — nyilván nagy-kivételesen — előkelő pozíciót elért zsidó a chometec takarítja, a földszinten a ház asszonya tisztogat, az udvarban a szolgálk hordókat és megieybet takarítanak — és madarak csipegetik a kiszórt morzsákat.

Nyilván egy velencei Hágádá illusztrációja fejezi ki a legjobban, hogy dr. Munkácsi nemcsak a zsidó múltot csüngött, hanem hogy szíve a zsidó jövőért is miel-yen melegen dobogott. A képen a világ négy tája felel az újból építendő jeru-

zsálemi Szentélyhez sereglenek a népek, Eljáhu próféta vezéri őket és a sár-nők sófár-kürttel jelzik a „megváltás hajnalát”. Ennek a nagy sóvárgásnak megfelelően a Hágádá egyik mondatával fejezi be dr. Munkácsi annak művészetéről szóló fejezetét: „Oh, engedd, hogy felderüljön a nappal világossága az éjjeli szomorú sötétsége után!”

Sötét felhők borították már akkor — 1942-ben — Magyarország zsidóságának egere, amikor dr. Munkácsi a lobogó fátylát hordozgatta lelkében. Pedig akkor már betegség is gyötörte. Büszkeséggel tölt el, hogy ezt a mélyszántó művet ajándékképpen kaptam tőle. Olvasásakor úgy érzem, mintha minden sorában az én lelkem húrjait is pengétné bennük. Nem is tudnék elképzelni szeder-estét, amelyen nem legeltetném a szememet a gyöngyszemmel telő oldalakon. Minden művelt zsidó ember könyvpólcát kell, hogy dicszítse ez a könyv, amelyet ivirtre, angolra is le kellene fordítani. Ha dr. Munkácsi szelleme, emléke az egész zsidó nép körében.

GALILI SÁROK

A szamarháton zöldecséget áruló orvos és a malária-elleni harc úttörője Ros-Pinán

Az első galili települést a 80 éves Ros Pinán látogattuk meg az elmúlt napokban. Serényen folytak már a munkálatok a május 3-án megtartandó jubileumi ünnepségekre.

A község háza a Bét Háám s a mozi már kitartározva. A falu múlt évben elhunyt bírójáról, Abu Fischiról elnevezett park, mint Ros Pina díszre büszkélkedik a felsőgalili országon járó utasok előtt. Az új neonfények s a házak előtti ápoit kertek mind-mind a nagy napnak szólnak. Hiszen a falu országra szóló ünnepségek elé tekint.

Csupán két esemény történt meg az ünnepre készülők munkáját. Vasárnap tartották a falu domboldalán elterülő temetőben az egy évvel ezelőtt elhunyt dr. Simson Junitsman, Kneszet képviselő átkérését. A Chéruv Kneszet képviselői, — akikhez az elhunyt is tartozott — Menáchem Beginnel az élen résztvettek a szerény gyász ünnepségen, melyen niszán hónapra való tekintettel egyetlen gyászbeszéd sem hangzott el.

A ZÖLDESÉGES ORVOS

Hogy miért pont itt fekszik Junitsman? Valamikor a ros-pinai Betár piugában szolgált. Itt volt Tabecsnik-Slomo Ben Jozsáf, később az angol világbíródalom 3118-as foglya az első — sajnos nem az utolsó — vértanúja a Harmadik Zsidó Államnak, kit az angolok 21 éves korában, 1938 június 29-én az akkori várbörténben kilátoztak majd a ros-pinai domboldalon temettek el.

Junitsman szerény volt s az maradt halálában is. Változatos s cselekedetekben gazdag életéből csak egy Ros Pinával kapcsolatos epizódot említünk meg: Orvosi diplomával, szamarháton járta be a felsőgalili településeket és áron alul árulta a zöldecséget csak azért, hogy az arabokat kiszorítsa a zsidó piacról. Itt a felsőgalili domboldalon kívánt pihen-ni az útban levő ország első vértanúja mellett.

Másnap a kis faluban ismét emlékünnepséget tartottak. Egyéves halálóváltó évfordulóját professor Mer Gideonnak, a malária ellenes harc bajnokának és izraeli úttörőjének.

A MALARIA LEGYÖZŐJE

A temetői gyászünnepség után a Bét Háám-ban, mintegy ötven orvos részvételével tudományos szimpozium tartottak, melyen a jeruzsálemi Héber Egyetem Goldemblum professzor az orvosi fakultás dékánja, míg az egészségügyi minisztérium dr. Zimon államtitkár képviselték. Ugyanaznap este az elhunyt professzor kutatóintézetében, valamint a felsőgalili Amir kibucban újabb megemlékezést tartottak. A fenti megemlékezések a nagy professzor emlékének méltó megőrkítésére szolgáltak. Professzor Mer három betűből álló neve már életében legendává avatta annak viselőjét. A malária elleni harc s Mer neve egyet jelentettek.

Most, amikor a nyolcvan éves falu évtizedes, csepregetős házai között a fekete bazalt kőből kirakott emelkedőn kapaszkodtam fel, hogy megkeressem az immár egy éve elárvult intézetet, ismét magam előtt látom a professzort. Özvegyén kívül a gyász-ünnepségre hazaérkezett gyerekeket találom az elárvult intézetben. Választ szerettem volna kapni arra a kérdésre, vajon az intézet továbbra is itt marad-e, megnyílik-e, avagy múzeumot nyitnak benne, mely Mer professzor munkásságának eredményeit átmentené a következő nemzedékek számára. Az elhunyt fia fenti kérdéseimre vonatkozólag a falu bírájához küldt válaszért. Ugyanis nem csupán a családom múlik a dolog.

Dov Goldstein közéleti tanácselnök szerint, nincs még végleges döntés az intézet további sorsát illetően. A falu a maga részéről a családdal együtt természetesen szeretné, ha az intézet mostani helyén maradna. Ezzel szemben Amir kibuc, melynek létesítése majd fennmaradása nem kis mértékben a professzor múltját, halálának jelölését terítetén szeretné a múzeumot felállítani. (Ugyanis a malária ellenes harc egyik mérföldkővet Amir kibuc jelezte a professzor életében).

HIRE A NAGYVILÁGBAN Most a jeruzsálemi Héber Egyetem, valamint az egészségügyi minisztérium kezében van a döntés joga.

Nagyon furcsán hangzana egy olyan döntés, mely elvitatná Ros Pina jogát az intézettől, mely a maga nemében nem csupán Izrael, hanem a Közelkelet első s egyetlen hasonló intézete volt. Két évvel annak alapítása után professor Mer 1929-ben vette át annak vezetését dr. Rekutól. 32 éves munkássága alatt oly tökélyre emelte, hogy azt nem csupán a szomszédos arab országok polgárai keresték fel, hanem a Kínáig elterülő ázsiai fölteké valamennyi országának ez volt a malária-ellenes Mekkája. A Zsidó Állam megszűléseivel természetesen mindez a múlté lett. Legalábbis papíron. Mert egyes arab országok kerülő úton, nemzetközi egészségügyi szervezeteken keresztül kérték a professzor tanácsát. Az utóbbi időben oroszországi tudományos intézetnek is készített tanulmányokat kutatásainak eredményeiről. A második világháború alatt az angolok is nagy hasznát vették tudásának. Burmában ezredesi rangban vezette a malária-ellenes harcot. Ugyan-ebben a rangban szolgált az izraeli hadsereget is. Több tudományos, nemzetközi konferencián képviselte Izraelt. 1956-57-ben a külföldi tanulmányútján levő dr. Betisch helyett az egészségügyi államtitkári tisztelet is betöltötte.

ÉS IDEHAZA

A széles tudományos világon kívül a Galili lakosai professzor Mer főképpen azokból az idők-ből ismerik, amikor a mai kiszáritott Chulia helyén még mocsár s az ezzel járó gyilkos kór a malária ült orgiát. Zsidó, arab, beduin, egyformán szenvedtek a kórtól, s mind ezek egyformák voltak a professzor előtt. Mindnyájukért harcolt. Főhadiszállását a helyszínen ültötte fel, hogy ott tanulmányozhassa a betegség okait. Esőben, sárban, télen, nyáron számár és teveháton járta az utat főhadiszállása, a Chule mocsár s szegényes ros-pinai laboratóriuma között. Itt boncolgatta a kis szünyököket, amíg csipésük ellenőztét megtalálta.

Kevés tanuja van már ezen napoknak. A malária val a számár és teveháton való utazások a legendává váltak a Chuleval együtt. Professzor Mer 1913-ban alijázott Litvániából. Re-

ehovot, Kvacát Kineret és Tel-Jozsáf voltak első állomásai. Mint a Zsidó Hódoló katonája a galili harcokban megsebesült. Felismerve a malária okozta romboló s pusztító hatást, 1924-ben Olaszországba utazott, hogy a Litvániában megkezdett tanulmányait folytassa. Négy év után visszatért s azóta minden idejét annak az eszmének szentelte, míg azután a múlt évben 68 éves korában meghalt, mint a malária ellenes harc bajnoka.

Mer professzor utolsó éveiben ráterít a Pyerthum termelésre. Ez a margaréta-szerű virág, mely a Pyerthumot adja a rovarirtás leghatékonyabb fegyveré a ma. Ebből munkásságában főszámszintaze a szombathelyi származású Erdész Gerő agronómus volt.

Mindössze egy hónappal a sziriai bombatámadás után a kibuc hangverseny-teremben minden készen áll a már tradícióvá vált pészách-féltünnepi zenefesztivál megtartására. Már nyomát is alig lát-ni az egy hónappal azelőtti bombakrátereknek s egyéb károknak. Szorgos munkásoknak a kibuc területén mindent kijavítottak s a négy estén át megforduló többezres zene kedvelő közönséget a régi Ejn Gev várja ismét.

A féltünnepek alatt négy koncertet tartottak. Ebből kettőt a faluharmónikusok adtak. Az elsőben április 19-én csütörtök este Kertész István, az augsburgi opera zenekarának főgazdátója, valamint Victoria de Los Angeles az ismert énekesnő léptek fel. Másnap, 20-án este Lorin Mazazel vezényletével, Clifford Curson zongorasólistá mutakozott be. A harmadik este három ismert s népszerű énekar, még az utolsó koncerten Bracha Eden, valamint Alexander Tamir zongoristák léptek fel.

Galili G. Ervin

TEL-AVIVI PARBESZED

Egyik ur: Mi a poligamia?
Másik ur: Az az állapot, mikor a férfi egy felesleges asszonnyal rendelkezik.
Egyik ur: És a monogamia?
Másik ur: Az ugyanez.

Akkor igen

Egyik péntek délután templomba menetel előtt. Schwartzné parázs veszekedés rögtönzött a férjével. Közben beesteledett és az asszony gyertyát gyújtott. A kisfiú, aki végig hallgatta a délutáni jelenetet, gyertyagyújtás után ezt mondta az anyjának:

— Mama, te a gyertyát megbencsolod, apát meg összeszedod.

Az asszony, akiben még forrt a délutáni düh, a gyereknek így válaszolt:

— Majd ha apád is úgy fog égni, mint a gyertya. Őt is megbencsolom.

GROSZ ELIEZER

KIADÁSÁBAN MEGJELENT A

magyar-héber szótár

16. IK FÜZETE.

Az eddig kiadott füzetek már 16,000 szót tartalmaznak. Kapható (az előbbi 15 füzet is) minden újságárúsnál, az ÚJ KELET megbízottainál és GROSZ ELIEZER-NÉL, P. O. B. 5179, TEL-AVIV ÁRA: 80 AGORA

.. SZINHÁZI ÉLET ..

Az éjngevi zenei fesztivál

Az éjngevi zenei fesztivál, amely évről-évre a pézszáchi művészeti események középpontjában áll, az építő kavics jegyében kezdődött. Amikor a kibucot 25 évvel ezelőtt megalapították a Kimeret keleti partján, semmilyen út sem vezetett oda. A külvilággal az egyetlen kapcsolatot egy motoros bárka volt, amely Ejn Gev és Tibériás között közlekedett.

A bárka karbantartása sok pénzbe került a kibucnak. Minthogy a nap túlnyomó részében a mozdító volt kötve, karbantartása nem volt rentábilis. Ezért a kibuc cháverjai elhatározták, hogy a Gilád hegységben fejtejt építő-kavics („zifif”) szállítására használnak Tibériásba.

A külvilágtól elvágyó cháverok önmaguk szórakoztatására élénk kulturális tevékenységet folytattak: néhányan közülük, akik hegedivel jöttek kibucba: alapítottak kamarazenekart alapítottak, Niszim Ron, aki a berlini operának volt az énekese, mielőtt Ejn Gevben telepedett le, hangversenyeket adott, a többi cháverok pedig énekkart szerveztek.

Az éjngevi zenei esteknek híre ment és itt-ott felült az étteremben, ahol a koncerteket tartották, egy-egy tibériási vendég. A bárkával érkeztek, amely lelakta a kavicsot Tibériáson és üresen indult vissza.

Azokban az időkben keveset építkeztek Tibériáson és a kavics iránti kereslet egyre apadt. Ezzel szemben szaporodott a koncertlátogató tibériási vendégek száma. Míg egy nap arra döbönt rá a kibuc titkársága, hogy a bárka több koncertlátogatót szállít — mint kavicsot. Elhatározták, hogy reális alapokra helyezik ezt a spontán megnyilvánulást és hirdették fettek között az újságokban „Hajókirándulás a Kimeret, holdfény mellett, koncerttel egybekötve”. És minthogy pézszáchi volt a legtöbb vendég Tibériáson, a pézszáchi félünnepre összpontosították a kiemelkedő hangversenyeket. Így alakult ki, hála a zififet szállító bárkának, az éjngevi zenei fesztivál.

gevi zenei fesztivál.

Az e heti program azt bizonyítja, hogy az éjngevi fesztivál megállja a versenyt a világ bármely zenei rendezvényével: az izraeli résztvevők mellett, beleértve a filharmonikusokat is, olyan világhírű művészek lépnek fel, mint Victoria de Los Angeles, Clifford Curson zongoraművész, Lorin Maazel és Kerész István karmesterek.

Az idei hangversenyt a szíriai és izraeli tűzérés koncertje előzte meg a nukeibi csata éjjelén. A kibucot tucatnyi találát érte, de a fesztivál megnyitására kicserélték a sérült pléneket, betéglázták és bemeszelték a falakat, eltávolították a földből kitépelt fákot s beföldelték az ágyugolyók okozta tölcseréket. A kibucban kiásott Salamón király korabeli romok fenséges nyugalommal szemlélnek a gyepen játszódozó kisgyerekeket: a romok is, a gyerekek is sok háborút és csatát éltek már túl.

Csak a kibuc vendéglőjének formaika asztalai veszik még magukon a nukeibi éj karcolásait és a 2400 lelket befogadó koncert-terem kapuját nem lehet becsukni, mert egy srappel megörbítette a kapu vaskerekét.

Az éjngevi zenei fesztivál minden bizonnyal a történelem egyetlen koncertje, melynek megrendezését bejelentik az Egyesült Nemzeteknek. Az UNO ugyanis értesíti a szíriaiakat a koncertek dátumáról, hogy ne ijedjenek meg, ha naplemente után nagyobb tömeg érkezését figyelik meg Ejn Gevben. 1951-ben az történt, hogy az utolsó pillanatban elhalasztották az

egyik koncert megtartását és a halasztásról elfelejtették értesíteni a szíriaiakat. A szíriaiak annyira idegesek lettek attól, hogy a közönség nem érkezik Ejn Gevbe, hogy örvöldözni kezdtek a kibuc irányába. Attól tartottak, hogy ha nincs koncert, akkor biztos valami készül.

A kibuc vendégházakat épített az ott éjszakázó művészek számára. A kedvesen berendezett házikó vendéglője, olyan mint egy lexikon. Jehudi Menuhin, aki 1952-ben lépett fel a fesztiválon, volt az első világhírű művész, aki Ejn Gevben játszott. Szergej Kuszevitzki aláírása arra emlékeztet, hogy a nagy karmester pénzt gyűjtött Amerikába a fesztivál jára. Leonard Bernstein 1953-ban az izraeli filharmonikusokat vezényelte, akik Pártos Ödön „Ejn Gev” című művét játszották. Marion Andersen, a legnagyobb néger énekesnő is fellépett Ejn Gevben. Isaac Stern, a világhírű hegedűművészt éppen akkor fényképezték le, amikor a kibuc vendéglőjében kimereti halat eszik. Ida Haendel hegedűművésznő aláírása pedig arra emlékezteti a fesztivál rendezőit, hogy miközben rák mászott fel a színpadra. A rák hátárlái kezdett Ida Haendel irányában, az ijedő művésznő ugyancsak hátrált és majdnem leesett a pódiumról.

A túlóladon Tibériás főnyel csillognak. A kibucból északra, úgyszólván kódobányira, Nukelb házai ástának a Kimeretbe. Amikor a filharmonikus zenekar Brahms II. szimfóniáját játssza, a déli szél békés dalmot sodor a szíriai állások felé...

Jemenita export

Az Inbal jemenita táncegyüttes pénteken indul európai turnéjára, amelynek során fellép Párisban a Népek Színházának nemzetközi fesztiválján. Az együttes, amely 28 tagot számlál, magával viszi diszleiteit és 300 népi öltözetet is, ami tíz tonna rakományt jelent. Az Inbal először Rómában lép fel, ahol televíziós felvételt is készítenek róla.

Az olasz fővárosból Firenzébe, majd Milánóba utazik, ahonnan Párisba folytatja útját. A Népek Színházában való fellépés után következnek Belgium, Hollandia, Svédország és Norvégia.

Ezzel szemben a Lengyelországba és más népi demokráciákban való fellépés terve esett. Lampel-Lapid Tamás

LICA ABRAMOVIĆI — AVRON BEMUTATÓJA

A SZEZON SLÁGERE:
HERSELE OSZTROPOLIER

VALÓDI SIKER:
HERSELE OSZTROPOLIER

FELEDHETETLEN ÉLMÉNY:
HERSELE OSZTROPOLIER

ZSUFOLT TERMEK NÉZIK VÉGIG:
HERSELE OSZTROPOLIER

FŐSZEREPBEN:

JÁNKELE

ALPERIN

• AZ ELŐADÁSOK RENDJE: •

Kedd, ápr. 24. GIVATÁJIM „NOGA”	Tel-Aviv „OHEL-SÉM”	SZERDA, április 25. 2 előadás 6.45-9.15
Péntek, ápr. 27. KIRJAT-CHAJIM „HAJOVEL”	Szombat, ápr. 28. RAANANA „OROT”	Vas. ápr. 29. ASDOD „DAGON”
Szerda, máj. 2 HERZLIA „TIFERET”	Csüt. máj. 3. AKKÓ „GAN-EDEN”	Péntek, máj. 4. TIVON „JUVAL-OR”
Szombat, máj. 5. HAIFA 2 előadás 6.45-9.15	Kedd, máj. 1. TVERIA „AVIV”	

Miért uszit ben Bella, az eljövendő Algéria vezére Izrael ellen?

— És ti mit tudtok adni? Mit gyártanak nálatok? Fizekakat?

Ez volt Ahmed Ben Bella válasza Nasszernak, midőn az szemére vetette az elmúlt hetén Kairóban, hogy „elárulta” az algériai népet, amikor hozzájárult a fegyverszüneti megállapodás aláírásához. Bár kifelé csak lelkeseidet mutatnak az arab vezetők, a valóságban nincsenek megelégedve a megegyezéssel. Túlsgodosan szoros marad az együttműködés Franciaországgal, különösen gazdasági téren. Ebben a vonatkozásban, a hol nap Algériája szinte függvénye marad az európai Közös Piacnak.

Ezért kellett a lázadó kormány miniszterelnök helyettesének azt kérnie barátjától, hogy vajon Egyiptom tud-e olyan segítséget nyújtani majd Algériának, amely helyettesítene a franciát? Ez a kérdés, különösen pedig a nyegle hang, súlyosan sértette a niluspartit diktátort. Ben Bella elfelejtette volna, hogy az ő, Nasszer kreatúrája, aki mindent, mindent neki köszönhet?

Nem, Ahmed nem felejtett el semmit. Már meg is bánta a sértést. Elhatározta, hogy más ténen tesz majd engedményeket. Mivel lehet igazán kedvében járni Nasszernak? Nem nehéz kitálatni.

Igy született meg az az interjú, amelyben Ben Bella kijelentette, hogy „az algériai forradalom nem ért véget, az a palesztinai testvérek nem szabadultak fel”, hogy „én magam boldog lennék, ha a sors abban a kegyben részesítene, hogy egyike lehessen az arab katonáknak, akik felszabadítják Palesztinát” és végül, hogy „az algériai forradalom hajlandó százezer katonáját a Palesztináért folyó felszabadító csatába küldeni”.

Ez az utolsó kijelentés némileg elgondolkodtat. Hogyan fog vajon az algériai forradalmi kormány százezer katonát küldeni Palesztinába, amikor egész hadsereg csupán ötvenezere fölé áll (tizenötezer partizán Algériában és harmincezer főnyi tartalék Tuniszban és Marokkóban)? Erre a hadsereg pedig egyelőre még erősen szüksége van.

A cionisták és az OAS

Az egész nyilatkozatot bizonyos fenntartással kell fogadni, mert azt Egyiptom hivatalos hírügynöksége terjeszti. Kétségtelen, hogy Tuniszban, az ideiglenes algériai kormány székhelyén, kínos érzéssel fogadták a miniszterelnöknek a harcias nyilatkozatot.

A miniszterelnök helyettes nem érte be az Izrael ellenes kijelentésekkel, hanem a francia és algériai zsidókra is kitért. Elmondta, mennyit kellett „szenvednie” az évek folyamán az imperialistákkal szövetkezett cionizmustól. És hogy semmi kétség se legyen, hozzátette: „Nem csupán az izraeli, de a francia és algériai cionistákra is gondolok. A cionisták jelentik a legfőbb erőt, amely az OAS mögött áll.”

A Le Monde, amely nevetésnek itéli e kijelentéseket, idézi a Dávárt, amely figyelmezteti az algériai zsidókat, hogy óvakodjanak az OAS bűnös tevékenységétől. Ezt a cikket az algériai lázadók hivatalos ügynöksége is idézi.

Sok külföldi lap a Jediot Achronota is hivatkozik, mely úgy véli, hogy a hatalmi harc még nem dönt el és remélhető, hogy a páncélos gondolatlan még kevésbé rokonszenvező erők jutnak érvényre az algériai kormányon belül.

A Le Monde egyébként így kommentálja a nyilatkozatot: „Hallatlanul kiros, hogy amikor az FLN-nek a nemzetközi közvélemény előtt bl-

zonyitania kellene érettségét, akkor egyik legfőbb vezetője ilyen harcias nyilatkozatot tesz.

Az efféle megnyilatkozások nem segítik elő a kormány belső egységét és már is feljegyeztek bizonyos elvlemlényeket Ben Bella, Izraelnek szóló „hadüzenetével” kapcsolatban. Az is biztos, hogy a kairói nyilatkozat nem alkalmas arra, hogy felkeltse az algériai zsidóságnak még a cionizmussal nem rokonszenvező rétegeiben is, a bizalmat.

Miért kellett hát az algériai politikusnak, akit úgy a nemzetközi közvélemény, mint honfitársai a „olnap algériai vezérének tartanak, két héttel a börtönből való szabadulása után Kairóba repülnie és Nasszer szája zserint nyilatkozatokat adnia? Milyen szálak fűzik egymáshoz az együtömi cikket, Algéria „el Saim”-ját, az eljövendő vezéréit? Ki ez a Ben Bella?

Gyarmati háború és bankrablás

Ben Bella, egy algériai paraszt fia, csak elemi iskolát végzett és mindaddig, amíg francia fogságban nem került, alig tudott írni és olvasni. A háború alatt, a franciák oldalán harcolt a németek ellen. Bizonyos batorságról tett tanúságot és számos kitüntetést kapott.

Bár az elmúlt évek folyamán nem szűnt meg a gyarmati elnyomás és a „piszkos gyarmati háború” ellen szavainál, ez nem akadályozta meg annakidején, hogy egy másik gyarmati sorban élő nép, az indokínaiak ellen harcoljon a franciák oldalán. Egyike volt a legszebben dekorált altiszteknek.

Már 1949-ben, tehát jóval a forradalom kitörése előtt részt vett a fiatal paraszti földalatti megmozdulásokban. Ebben az évben ő lett a vezére „Allah hadseregének”, egy akkoriban 1800 főt számláló partizánbandának. Legfőbb feladata a pénzügyi alap megteremtése volt. Nyilván Sztálin tíflii bankrablásán felbuzdulva (1907), megtámadta az orant főpostát és három millió frankot rabolt.

Nem lehet hát csodálni, hogy amidőn április tizenkettődikén, a párizsi katonai törvényszék az elnöklő bíró azt kérdezte Jouhaud tábornoktól, Salan vezértársától az OAS élén, hogy felelősenek érzik-e magat az algériai bankrablásokért (az OAS többszáz fegyveres támadást hajtott végre az elmúlt hónapokban és szákmánya többmilliárd frankra rug), akkor cinikusan így válaszolt: „Hallottam valamit bankrablásokról. Ha jól emlékszem, az első Ben Bella követte el, aki most a francia kormány nagybecsű barátja.”

1950-ben a francia rendőrség letartóztatja Ben Bellát és a bíróság hét évi fegyházra ítéli. Már két évvel később megszökik, előbb Franciaországba, majd hamis papírokkal Kairóba utazik.

Az algériai forradalom terve itt született Kairóban. Maga Nasszer és számos munkatársa, hosszú beszélgetések során tanítják meg a műveletlen parasztiut, az egykori banda-vezér bankrablót, hogy mi az igazi forradalom. Nasszer pénzt és fegyvert ígér arra az esetre, ha sikerül egy tényleges lázadást ki-robbantani. Mindent itt tanult meg Ben Bella. Mindent Nasszernak köszönhet. Ezt az adósságot akarta

Dr. FRED WEISS VALENTIN

(Bukarest)
IZRAELI CIMB:
TEL-AVIV
Dr. RUPPIN-UTCA 4.
Telefon: 222342

leróni a százezer nemlétező katoná igéretével.

EGY A NÉGY KÖZÜL

1954-ben Kairóból Genfba repül Ben Bella. Egy genfi szállodaszobában találkozik három másik arabbal: Mustafa Ben Bulaid, Murad Didus, Mohamed Budiaf és végül Ahmed Ben Bella volt az, aki elhatározta és megindította az algériai háborút, amely több, mint hét évig tartott, huszszor francia és négyszázezer arab katoná életébe került.

Csak két éven át irányította Ben Bella a lázadást, 1956-ban, a marokkói király meghívására, három másik algériai vezetővel együtt Rabatba készült. Ebben az időben, a Guy Mollet kormány hajlandónak mutatkozott megegyezést kötni a lázadókkal és a marokkói király felajánlotta közvetítői szolgálatait.

A marokkói légitársaság repülőgépet azonban francia vadászgépek leszállására kényszerítették Algírban. A francia pilóták készségesen teljesítették az utasításokat.

Azóta Ben Bella francia fogságban volt. Ez a fogság, amely szabályos fegyházban kezdődött, de egy fényűző kastélyban végződött, évről-évre enyhült, ahogyan a francia kormány közeledett a békés megegyezés gondolatához.

Ben Bellának sikerült a fogságban nem csupán megőriznie befolyását a lázadó kormányban, hanem erősíteni is azt. A döntő tárgyalásoknál, állandó telefon összeköttetésben állt tárgyaló miniszterkollegiával és nem volt olyan kérdés, amelyikben ne kérték volna ki véleményét.

Amikor mégis előfordult, hogy franciák és algériaiak úgy ütköztek a tárgyalasztalhoz, hogy megelégedettek a börtönből ütről, azonban éhségstrájkba kezdtek és ilyen módon zsarolta ki, hogy belevonják a tárgyalásokba. 1961-ben husz napot át tartott éhségstrájkot és csak egy hajszálon mulott, hogy a kórházban meg tudták menteni.

A fogságban szünet nélkül olvasott és tanult. Míg előzőleg csak egy primitív arabot és tört franciát beszélt, ma irodalmi arabot, folyékony franciát, jó angol és némi németet is tud. Természetesen az ideológiai művek sem hiányoztak olvasmányáiból. Ben Bella „gyakorlati szocialistának” valja magát, de semmiesetre sem tekinthető kommunista szimpatizánsnak.

Az évek folyamán valószínűleg mártíri legenda alakult ki körülötte. Midőn a fogságból való szabadulása után Marokkóba érkezett, olyan ünneplésben volt része, amilyenre még a könynyen delirumba eső araboknál is csak ritkán van példa.

Akár hitelesek a kairói nyilatkozatok, akár nem, Ben Bella, Nasszer embere. Ha döntő befolyáshoz jut az algériai politikában — amire minden valószínűség megvan — akkor Izraelnek egy halálos ellenséggel többel kell számolnia az arab táborban.

Tekintve azonban, hogy Algéria messze van, hogy még évtizedekre lesz szükség, amíg az új állam megoldja majd saját nehézségeit és mert a francia befolyás erős fog maradni, hiszen az eljövendő Algéria gazdasági, kulturális és szociális jövője a francia segítségén alapszik — ez az ellenfél teljesen elméleti marad.

Mert Ben Bella csak végzős frázisokat, de nem katonákat tud küldeni Izrael ellen.

Láng László

1962 IV 24 Uj Kelet 11

Telefon a tulvilágra

Eskol pénzügyminisztert erősen kihozták a sodrából a multhéten a Mápáj kibucainak a képviselői, akik azt követelték tőle, hogy vagy az állam, vagy a Szochnut utján nehéz helyzetük szanálása céljából olyan kölcsönöket folyósítsanak nekik, amelyek legálább 40 évre szólnak: és nem jelentenek nagyobb megterhelést számukra, mint három százalék évi kamatot.

A gyerekeknek szakértője

A multhéten a béna gyermekeket támogató „Ilensil polio” mozgalom közgyűlésén a jelenlévők nagy csodálkozására Jedidja Frenkel, a kis Joszele ügyben az utóbbi időben nagyon aktív rabbi is megjelent. Amidón Uri Alpert, a tel-avivi munkástanács titká-

ra a terembe belépett, a rabbihoz ezzel a kérdéssel fordult:
— Hát a rabbi ur mit keres itt?
Felelte neki ráv Frenkel:
— Nem tudja, hogy én gyerekek ügyére specializáltam magam?

Analizálni akarja

Zálmán Wachsmann, amerikai Nobel-díjas professzor, a sztreptomycin feltalálója, aki most Izraelben vendégeskedik, napok óta a Gálilt járja a haifai Technion tanárainak kíséretében. A kísérőknek feltűnt, hogy hiába próbálják a professzor figyelmét a gyönyörű gálili tájakra felhívni, ő minden esetben csak a földet vizsgálja és több helyen lehajolt, hogy egy maroknyi földet az előre elkészített vászonszákhba helyezzen bele. Így cselekedett a Chula-vidéken, Tibériásban és a Jordán deltájánál is.

A végén megkérdezték az ötszörös professzort, mi a je-

lentősége ennek az eljárásának. A professzor a legnagyobb természetességgel magyarázta el nekik, hogy meggyőződése szerint az izraeli föld valamilyen különleges alkotórészeket tartalmaz, valószínűleg eddig ismeretlen antibiotikumokat is. A professzor szerint ezeket az anyagokat ki lehet vonni belőle, valamilyen új fajta gyógyszer készítéséhez. A professzor ezt a tevékenységét „lyan komolyan fogja fel, hogy a különféle helyekről vett maroknyi földet pontos megjelöléssel látta el. A tiberiási föld zacskójára ez volt felírva: „R. Meir Báál Hánész.”

A tönkremenetel három módja

Pompidou, az új francia miniszterelnök új arc a politikában. Egyetlen politikai pártnak sem tagja és egyebhangzó vélemények szerint nincsenek politikai ambíciói. Ennek ellenére sem lehet rá azt mondani, hogy mint technikai ember veszi át a francia miniszterelnöki tisztséget. A technikusokról egyébként is meg van Pompidouknak a maga külön véleménye. Ezt

a megállapítást tulajdonítják neki:
— A tönkremenetelnek három módja van. Az egyik: a nők. A második: a hazard játékok és a harmadik: a technikusok. A nők miatt való tönkremenetel a legkellemesebb, a hazardjátékokon való tönkremenetel a leggyorsabb, de a legbiztosabb módja a tönkremenetelnek, — ha az ember technikusokat invitál meg.

Nem árthat

Jicchák Ráfáel egészségügyi alminiszter nagy energiával vetette magát bele a dohányzás elleni háborúba. Szerinte a dohányzás hatását a tüdőrák kifejlődésére az orvostudomány határozottan kimutatta. Ed dig állandóan cigarettával kínálta a vendégeit, de most már a hivatali asztaláról is eltávolította a cigarettás dobozt, e helyett minden látogatóját egy pohár forró teával kínálja meg. Az alminiszter vendégeinek a változást szóban is megokolja: „A guri rabbi már régen eldöntötte, hogy egy pohár tea és egy néhány fejezet zsohtar semmiképpen sem árthat.”

Smuél Askenázi első koncertsikere

Smuél Askenázi, a fiatal izraeli hegedűművész, aki a moszkvai Csajkovszki hegedűversenyen elért második helyezéssel világhírnévre tett szert, első elismerését 9 évvel ezelőtt kapta a jeruzsálemi ujságírók függetlenség napi bálján, ahol művészeti verseny is rendeztek. A zsüri, amelynek élén Márk Lávrí zeneszerző állt, az első díjat az akkor 12 éves Askenázinak ítélte. Askenázi már akkor elbűvölte játékaival a jelenlévőket és Lávrí azt mondta, hogy a choloni kisfiu előtt fényes jövő áll.

Csernichovszky múzeum

Csernichovszkyról, a költőről, elnevezett Irok Háza pompás nagytermetű múzeummá rendezték be a nagy költő relikviái számára. A múzeumban a költő képeit, leveleit, első költeményeit, a kiadásait és ezenkívül orvosi szakmájának a kellékeit is kiállították. Ott látjuk a költő aranytollát is, amelyet a megnyitáson is jelen volt unokájának hagyományozott. Ezenkívül egy finn érdemrendet, amelyet a költő a finn kormánytól a finn nemzeti éposznak, a Kalevalának, héberre való fordításáért kapott.

MEG ROSSZABB

Rabbi (egy gazdag, de fukar hívéhez): Seiffenstein, adjon nekem 100 ezer koronát kölcsön.

Seiffenstein: Rebelébn, hiszen csak tegnap prédikálta, hogy kamatra kölcsönt adni olyan bűn, mint a gyilkosság.

Rabbi: Nekem nyugodtan adhat, én nem akarok kamatot fizetni.

Seiffenstein: Hogy ne kapjak kamatot? Az még rosszabb. Az nem gyilkosság, hanem öngyilkosság.

1	2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11			12				13
14			15	16	17	18			
19		20			21	22			
23		24			25			26	
27				28			29		
30			31			32			
33			34			35			
36		37	38		39			40	
41			42	43			44		
		45	46	47	48	49			
	50								

Vizszintes: 2. Száműzött délamerikai diktátor, a napokban sokat szerepelt neve a lapokban, teljes név. 9. ...ovo. 11. Algériai Felszabadító mozgalom. — 12. Spion. 14. Nyelvtani fogalom. 15. Világtalan. 17. Bibliai hegység. Mőzes elhallozásának helye. 19. Azonos betűk. 20. A pesti síkság egy része 1286—1540, itt tartották az országgyűléseket. 22. Égítést. 23. Európai törpeállam fővárosa. 25. Erdélyi hegylakó román. 26. Olykor-olykor mássalhangzói. 27. Több norvég királyi neve. 28. A rovarok szövetség. 29. Friss. 30. Nemzeti első három betűje. 31. Angol megszólítás. 32. Uj-ezüst, egy szovjet város után elnevezve. 33. Szörzet mássalhangzói. 34. Görög törzs. 35. A modern Törökország megreformálója. — 36. B'szeder New Yorkban. 38. Fehéretett pamutvászt. 40. Skálahang. — 41. Katonai rendfokozat. 43. Szenved. 44. Anyagi veszteség. 45. Autóbusz vállalat. 47. Fűves terület. 49. Döntetlen a sakknban, fele. 50. Az Izraeli Bibliakutató Társulat elnöke.

Függőleges: 1. Az UNO köznevelési megfigyelőkarának főnöke, teljes név. 3. Betűvel a végén német filmvállalat. 4. A jármű kereke, amely a futóművön fekszik és hordja a szekrényt. 5. Héber számértékben a m. 50-50-1-100. 6. Nyilvánvaló első betűi. 7. Szarvasfajta. 8. Intőjel, előjel. 10. Orosz nemzeti hangszer. 13. Az 1961-es év legjobb színésznője, a napokban kapta meg az Oscar-díjat, teljes név. 16. Sötétenlátó. 18. Magyar költő, irodalomtörténész, a finn-ugor kérdés szakértője, teljes név. 20. Vissza: farag ikerszava. 21. Nagy mennyiség. 24. Makacság. 28. Kénes vasérc. 29. Héber testi hiba. 31. Mentsétek meg lelkeinket! — 32. Nagy víz fele. 35. Kettősorzott ázsiai ország. 37. Idegen vége, ék. fel. 39. A fácánfélék egyik faja. 42. Héber hát. 46. Biztatás. 48. T. H.

Nyereménykönyv:
Löbl Margit:
FŐZNI SEGITEK

UJ KELET

REJTVÉNYPÁLYAZAT-SZELVÉNY 975

Név:
Cím:

A 972. SZÁMÚ PÉSZACHI REJTVÉNY MEGFEJTÉSE
Vizszintes: 1. HAGA, 5. MORD, 19. ANDALUCIA, 22. TRADE UNION, ARTHUR MILLER, 52. COLUMBUS, 54. FALLADA, 56. MESSINA, 57. SALAZAR, 60. PILÁTUS, 65. CREMONA, 89. AMERIGO, 98. VANDALIZMUS, TEOBROMINA, — 103. SZÉDEREST, — 104. DAJAN.

Függőleges: 1. HORDÓ, - 2. ALAIN, - 3. GIDEON HAUSNER, 5. MANET, 8. DANIELL, 12. TARGUM, 36. PEGAZUS, 54. FALASÁK, 55. INGMAR BERGMAN, 60. PIRAMIS, 69. MISTRAL, 78. SINATRA, 88. ADULA.

Küldjön IKKA-csomagot

vámmentes magyarországi rokonainak és barátainak. Az áprilisi listát (május első felében) történő kiosztásra

ápr. 26-án, csütörtökön zárjuk

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEM: Váda Mose (délután 4-6 óráig) + TUV TAAM cukrászdában, King George 9.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. emelet, d. e. 10-15 óra délután 5-7 óra között. Telefon: 55032.
HAIFA: Léber ékszerüzlet, Nordas 21., d. n. 4-7 óráig.

Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27., címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

AKÉT

LEGGÖZELEBBI SZÁMA
RENDES IDŐBEN
CSÜTÖRTÖKÖN, APRILIS 26-AN REGGEL
JELENIK MEG.

Két eszköz az infláció elhárítására

(HAAREC). Korai volna még azt állítani, hogy konkrét tervek alakultak ki az inflációs jelenségek leküzdésére, amelyek a júliusban kifizetésre kerülő drágasági pótlék nyomában várhatók. A kormány és a más érdekelt testületek szóvivői, akik részt vesznek az idevonatkozó tárgyalásokon legalábbis egy ponton megállapodásra jutottak: a tárgyalásokat előkészítésnek, tapogatózásnak minősítik.

A legmeglepőbb az egész ügyben, hogy az 1962-es típusú leértékelés kezdettől fogva valamiféle időzített bombának tűnt, amelyet februárban helyeztek el, de robbanása csak júliusra várható. Szapir híres megállapodásai a gyárosokkal az árak megszüldítésére, 5-6 hónapra szóltak, azaz június-júliusig. Épp ezért furcsa, hogy az érdekelt miniszterek csak most kezdtek gondolkodni, milyen eszközöket foganatosítsanak a várható robbanással kapcsolatosan.

Amennyivel inkább értékeljük Eskol erőfeszítéseit az infláció megelőzésére, annál jobban látjuk, hogy milyen szűkek a lehetőségei. A leértékelés nyomában bekövetkező áremelkedést sikeresen csak két lépés összehangolásával lehet megfékezni: nem folyósítani a drágasági pótlékot és messzemenő módon liberalizálni az importot. Ez a két lépés biztosítja a leértékelés következtében kialakult terhek egyenlő viselését és ha nem is túlságosan bizonyos elkerülhetetlen nehézségeket, legalábbis megakadályozza egyesek meggazdagodását, akiknek becsú piacait a keletnél jobban védik az érvényben lévő rendelkezések.

A fizetésemelések okozzák az inflációt

(HABOKER). A leértékelés kiváló alkalom lett volna az árak megszüldítésére, ha a kormány el tudta volna hártani az importált áruk áremelkedését, a vámosok és közvetett adók megfelelő csökkentésével. Am, két szükségesszerűség; a magas állami költségvetés és a kiadásoknak adójövedelmek által való fedezése meggátolta ennek a célnak elérését. Épp ezért azonnal emelkedni kezdtek az importárúk, majd árak árai is — és megkezdődött a drágulási folyamat.

Inflációs jelenség nem minden esetben a nagy kereslet és kicsiny kínálat következménye. Ez az ok már régen nem létezik nálunk. A kínálat nagy és a kereslet nem is tudja követni. Van azonban egy másfajta infláció is, amelyet a fizetésemelések okoznak. Minthogy a leértékelés nyomában nem szállárlak meg az árak, emelkedett az index és felvetődött a drágasági pótlék azonnali, sőt visszamenőleges hatállyal való kifizetése. Ez ellentétben áll a gyáriparosok szervezetével kötött szerződéssel, amely megállapítja, hogy drágasági pótlékot csak kétszáz évig nyolcvan évig lehet kifizetni. Ez a határozat ellenében áll ugyan azzal a követeléssel, hogy azonnal folyósítsák a drágasági pótlékot, de még mindig messze van attól, amit a gyáriparosok követelnek. Így nem tudható, hogyan lesz elérhető az árak megszüldítése, amely az első lépés az államgazdasági megszüldítésére.

Az OAS haldoklása

(LAMERCHAV). - Maga Raoul Salan ex-tábornok, az OAS fogságba került főparancsnoka mondta, hogy a földalatti mozgalom amely kilátástalan harcot vív a francia hadsereggel és az FLN-nel, egyre jobban széthullik. Az OAS terrorcselekményeinek fokozódása a fegyverszüneti egyezmény aláírása után, nem az erő, hanem ellenkezőleg: a gyengeség jele. Nem katonai hadművelet ez, hanem a haldoklás előjele. Lehetséges, hogy az OAS embereinek terrorcselekményei — amelyeknek során, megkülönböztetés nélkül gyilkolnak mindenkit, aki útjukba kerül — folytatódhatnak még egy darabig, azonban az OAS-szel együtt rövidesen végleg megszűnnek. Titkos katonai szervezet, legyen bár, milyen kislétszámú is, fennmaradhat és végrehajthat terrorakciókat, ha van célja cselekedeteinek, ha harca eredménnyel bíztat. De milyen kilátással kecsegtethet az OAS küzdelme, amely kibúvik a történelmi fejlemények és az erőviszonyok reális mérlegelése alól?

MIT GONDOL?

Az egyik lakodalmi vendég így szól a menyasszonyhoz:
— Riffkele, fogadjunk, hogy kitalálom, mire gondoltál...
— Fúj! Szégyellje magát, maga disznó.

5.

Megmutattam neki, hogy menjen kezét mosni és lesimitani a haját, s míg ő csinosította magát, likórt rendeltem számára. Amikor belépett a társalgóba, felálltam a helyemről és cigarettával kínálтам. — Mivel töltötte a hétvéget? — kérdeztem, miközben tüzet adtam és helyetfoglaltunk az asztal mellett. — Vidám, görbeestet rendezett az örökség megünneplésére?

Megrázta a fejét.

— Semmi ilyesmit... Az irodából egy kolléganőmmel megbeszéltem, hogy szombaton este együtt vacsorázunk és utána megnéztük a legújabb Bette Davis-filmet, ennyi volt az egész.

— Elujságolta neki, milyen szerencse érte?

Ujra megrázta a fejét.

— Nem beszéltem erről senkinek. — Elhallgattott és egy kortyot ivott a likórból. Nagyon finoman ivott és a cigarettát is ügyesen kezelte. — Még mindig olyan valószínűtlennek tűnik — mondta nevetve — még azt sem tudom, hogy elhiszem-e?

Vele mosolyogtam.

— Semmi sem valóság, míg meg nem történt — jegyeztem meg bölcse. — Majd elhiszi, hogy igaz, ha megkapta tőlünk az első csekkjét, de hiba volna túlságosan beleélni magát, mielőtt megvalósul.

— Nem is teszem — mondta nevetve. — Csak azt az egyet nem értem, miért veszteget olyan sok időt ezzel az ügygel, ha nem történt semmi.

— Igaza van — feleltem és kis szünet után tovább folytattam. — Gondolt már arra, mihez fog egy-két hónap múlva, amikor a hagyaték kamatait kézhezkapja? Ez az adók levonása után, körülbelül hetvenöt fontsterlinget tesz ki havonta. Nem hinném, hogy tovább akarja folytatni a munkáját, ha a csekkek kezdenek befutni?

— Nem... — A lány egy pillanatig némán nézett maga elé. A cigarettafüst lassan gomolygott körülötte. — Nem akarom abbahagyni a munkát. Egy darabig még szívesen ott ülnek a Pack és Levy cég irodájában, mintha semmi sem történt volna, ha érdemes lenne tovább dolgoznom. De — nem érdemes. A cég női cipőt és kiegészítőket gyárt, Mr. Strachan, meg díszes aktatáskákat az uriközönség számára. Olyan cikkeket, amit harminc guineáért árusítanak a Bond-streeten ostoba asszonyoknak, akiknek több a pénzük, mint a sütnivalójuk. Puderdobozokat drága, exotikus bőrből és más, hasonló dolgot. Ha az embernek dolgoznia kell, hogy fenntarthassa magát — rendben van, nincs más választása, azt a munkát kell végeznie, amit lehet. És ezenkívül érdekes is megtanulni a kereskedelemnek ezt a módját.

— A legtöbb munka érdekes, ha az ember tanulás céljából végzi — vettem közbe.

A lány felém fordult.

— Ez igaz. Eddig én is nagyon jól éreztem magam. De most, ennyi pénzzel nem folytathatom tovább. Az embernek valami értékesebb munkát kell végeznie, csak nem tudom, mit. — Kis kortyot ivott a likórból. — Tudja, nem tanultam semmit, semmit, csak gyors- és gépírást és valami kevés könyvelést. Soha nem tanultam komolyan, nem kaptam technikai nevelést, nem érettségiztem... ilyesmire gondolok.

Egy percig gondolkodtam.

— Szabad valami nagyon személyes természetű kérdést megkockáztatnom, Miss Paget?

— Tessék.

— Nem gondolt arra, hogy előbb-utóbb férjhez megy.

Elmosolyodott.

— Nem, Mr. Strachan, arra egyáltalán nem gondolok, hogy férjhezmegyek.

Szóltalanul bólintottam.

— Nos, akkor talán volna kedve továbbtanulni? A lány szeme tágranyílt.

— Nem, erre sem gondoltam. Nem is tehetném, Mr. Strachan, nem vagyok elég okos. Nem iratkozhatom be az egyetemre... — Elhallgatott. — Az iskolában annakidején sosem vittem többre közepesnél és tizenhat éves koromban befejeztem a tanulást.

— Eppen csak eszembejutott... kíváncsi voltam rá, vonzza-e a tanulás gondolata?

— Most már nem ülhetek vissza az iskola padjaiba. Ehhez már öreg vagyok.

Rámosolyogtam.

— Nonono... nem is olyan nagyon öreg még...

— Amikor összehasonlítom magam az irodában dolgozó valamelyik lánnyal — mondta halkán és ebben nem volt semmi tréfás — úgy érzem, mintha hetven éves lennék.

Most már kezdtem tudni róla valamit, de hogy a helyzet komolyságán könnyítsek, azt ajánlottam,

menjünk vacsorázni. Miután a pincérrel elintézték a rendelést, tovább folytattam a kérdezősködést.

— Mesélje el nekem, mi történt magával a háború alatt. Odakünn volt Malayában, ugye?

Bólintott.

— Kuala Perakban egy ültetvényes társaságnál dolgoztam irodában. Ennél a cégnél volt alkalmazásban apám és Donald bátyám is.

— Mi történt a háború alatt? — kérdeztem. — Hadifogoly volt?

— Valami hadifogoly-féle.

— Fogolytáborban?

— Nem — mondta ő. — Meglehetősen szabadon mozogtunk. — Ezután határozott hangon témát változtatott és ő kérdezett.

— És mit csinált ön, Mr. Strachan? Londonban volt a háború egész tartama alatt?

Nem kényszeríthettem arra, hogy háborús élményeiről beszéljen, ha nem akart, tehát én meséltem neki az enyémeiről, úgy, amilyenek voltak. És egyszerre csak azon vettem észre magam, hogy a két fiamról mesélek, Harryról, aki Kínában állomásozott a csapattestével és Martinról, aki a Közelkeleten harcolt. A háborús élményeiről, családjairól, gyermekeiről. — Háromszoros nagypapa vagyok — jegyeztem meg lemondón — és hamarosan itt lesz a negyedik is... azt hiszem.

— Milyen érzés? — kérdezte a lány nevetve.

— Semmiben sem különbözik az előzőtől — mondtam. — Semmi különös. Ha az ember öregszik, már nem érzi a különbséget. Csak annyit, hogy már nem olyan tevékeny, mint valaha volt.

A társalgást újra a lány személyes ügyei felé tereltem. Felhívtam figyelmét arra, milyen életmódot folytathat kilencszáz fontsterling évi jövedelemből. Példaképpen megemlítettem, hogy vásárolhat magának egy kis villát Devonshire-ben, autót tarthat és fogadhat magának egy állandó szolgálatot a házába. Ezenfelül még mindig marad annyi pénze, hogy szórakozni tudjon utazásokat megengedhessen magának.

— Nem is tudom, mihez kezdenék magammal, ha nem kellene dolgoznom — mondta Jean. — Világéletben mindig volt valami elfoglaltságom.

Ismertem néhány jótékonyági intézményt, ahol mindenkor szívesen látnak egy elsőrangú gép- és gyorsírónt, aki nem kér fizetést, valóságos istenküldötte az ilyen és meg is mondtam Miss Paget-nek. Ő azonban nem helyeselte az elgondolást, sőt, erősen bírálta. — Ha valaminek van értéke, azt meg kell fizetni — szökött. Nyilván erősen fejlett üzleti érzék lappangott benne. — Nem volna szabad ingyen munkerőt foglalkoztatniok.

— Jótékonyági intézmények szeretik az alacsony rezsiköltségeket — jegyeztem meg óvatosan.

— Nem hiszem, hogy olyan szervezetnek, amelyekben nincs meg a fizetett munkaerők iránti készség, — valóban képesek jótékonytáskát gyakorolni — felelte. — Ha én munkát vállalom, azt akarom, hogy az érdemes munka legyen.

Megemlítettem a kórházi szociális nővérek munkáját s ő ezt nagyon érdekesnek is találta. — Ilyesmi már sokkal jobban tetszik, Mr. Strachan — szökött — és csakugyan azt hiszem, ez az a fajta munka, ami mellett az ember kitart s valóban komolyan veszi. Kár, hogy betegekkel kapcsolatos. Mert az emberben vagy megvan a betegek iránti áldozatkészség, vagy nincs... én azt hiszem, azok közé tartozom, akikben nincs meg. De érdemes gondolkodni rajta.

— Rendben van, ráér gondolkozni — válaszoltam. — Semmit sem kell elhamarkodni.

Rámnevetett.

— Azt hiszem, ez az uralkodó szabály a maga életében. Soha semmit nem elhamarkodni!

Elmosolyodtam.

— Soha rosszabb ne legyen.

A vacsora utáni feketekávé mellett a művészekről kezdtem érdeklődni nála. Zenéről semmit sem tudott, mint mondta, de varrás közben szívesen hallgat rádiót. Nem volt járatos az irodalomban, de kedvelte a szerencsés befejezésű történeteket. Szerette a festményeket és ismert néhány híresebb képről készült reprodukciót, de sohasem volt még múzeumban. És még ennél is kevesebbet tudott szobrokról.

Egy fiatal nő, akinek évi kilencszáz font a jövedelme Londonban és ilyen keveset tud a művészekről, a társadalmi élet kellemességeiről, az én szememben sajnálnivaló teremtés.

— Volna kedve egyik este eljönni velem az operába? — kérdeztem.

— Gondolja, hogy megérteném? — kérdezte mosolyogva.

— Igen, majd utánanézek, mi a műsor. Kikeresek valami könnyű dolgot — angolul.

— Borzasztó kedves magától Mr. Strachan, de biztosan tudom, sokkal jobban örülne egy bridgejatszónak.

— Szó sincs róla, válaszoltam. — Már hosszú évek óta nem voltam operában vagy valami hasonló helyen.

Jean tovább mosolygott.

— Nagyon szívesen elmegyek. Életemben se láttam még operaelőadást. Azt se tudom, mi fán terem.

Egy óra hosszat, vagy tán még tovább is elbeszélgettünk ezekről a dolgokról és féltizkor felállt, hogy hazamenjen. Háromnegyed óra hosszat kellett utaznia londonkörnyéki szállásáig. Természetesen elkísértem a Szent James Park-állomásra, mert nem akartam, hogy magányosan vágjon át a parkon az éjszaka e kései órájában. Amikor megálltunk a vasútállomás előtt, a sötét, nedvesen csillogó gyalogjárón a fényesen kivilágított váróterem mennyezete alatt, felémnyújtotta a kezét:

— Nagyon szívesen elmegyek. Életemben se láttam Mr. Strachan és mindent, amit értem tett.

— Nekem szerzett örömet, Miss Paget — válaszoltam és valóban így is éreztem.

Egy pillanatig tétovázott, majd mosolyogva megjegyezte:

— Mr. Strachan, sok megbeszélhivalónk lesz egymással a közeljövőben, a nevem: Jean. Kérem, ne szólítson többé Miss Paget-nek.

— Vén kutyát nem taníthat meg új trükkökre — feleltem ügyetlenül.

A lány elnevette magát.

— Hiszen nemrégiben még azt mondta, hogy nem érzi magát öregnek... igazán megpróbálhatná megtanulni.

— Igyekszem nem megfélekezni róla — mondtam. — Szóval gondolja, hogy innen már hazaengedhetem egyedül is?

— Természetesen. Jó éjszakát Mr. Strachan.

— Jó éjt — feleltem és megemeitem a kalapomat. — Az operaelőadásról majd értesíteni fogom.

★

A következő hetek folyamán, mialatt az örökösödési eljárás folyt, gyakran vittem őt mindenfelé. Néhányszor együtt mentünk operába, vasárnap délutánként az Albert Hallban rendezett hangversenyekre és múzeumba, tárlatra, kiállításra. Viszonzásul ő elvitt engem egyszer-kétszer moziba.

De nem állíthatom, hogy valami nagy fejlődésen, változáson ment keresztül a művészetek értékelése szempontjából. A festményeket jobban kedvelte, mint a hangversenyeket. Ha zenéről volt szó, szívesebben hallgatta az operát s minél könnyebbet. Mig fülét lefoglalta a zene, szívesen elnézegetett valamit. S a tavasz közeledtével kétszer is kirándultunk a Kew-Garden-be.

E kirándulások folyamán feljött hozzám néhányszor a Buckingham Gate-i lakásomra, megismerkedett a konyhámmal és egyszer-kétszer teát készített, amikor hazajöttünk valami kirándulásról, vagy hangversenyéről. Ebben a lakásban sohasem láttam vendégül hölgylátogatót, menyemint kivéve, akik nagynéha, londoni tartózkodásuk idején egy-két éjszakára igénybevétték a vendégszobámat.

Jean örökösödési ügye befejezés felé közeledett és már meg is kapta az első csekket. Az állását nem adta fel azonnal, még tovább járt irodába, úgy, mint azelőtt. Nagyon bölcse egy kis tartalékokat akart összegyűjteni magának a havonta kézhezvett összegekben mielőtt feladja állását, sőt ebben az időben még afelől sem határozott, hogy mihez kezd később.

Ez volt a helyzet egy áprilisi vasárnap. Erre a napra egy kis kirándulást terveztem vele. Meghívtam ebédelni a lakásomra s innen készültünk lemenni Hampton Courtba, ahol ő még sohasem járt. Azt gondoltam, hogy az ódon palota és a tavaszi virágok tetszenek majd neki és már napokkal előbb türelmetlenül vártam a kirándulásra. És a végén persze, — eleredt az eső.

Jean pontosan ebéd előtt érkezett csöpögő esőköpenyben s a kezében egy nagyon nedves esernyővel. Elvettem a kabátját s felakasztottam a fogastra, ő pedig bement a vendégszobába, hogy kissé rendezze magát. Aztán odalépett hozzám az ablak mellé és együtt néztük szóltalanul, miként veri a zápor szemkőzt a királyi palota istállóinak falát. Arra gondoltam, mihez kezdünk kirándulás helyett a mai délutánnal.

Még mindig nem döntöttünk, amikor ebéd után egy csésze feketekávéval leültünk a kandalló elé. En megpendítettem egy-két témát, de úgylátszott, Jean másféle gondolatokba merült. Végre megszólalt:

— Elhatároztam már, hogy mihez kezdek mindennek előtt Mr. Strachan.

— Igazán? — kérdeztem. — Mihez?

Egy pillanatra tétovázni hallgatott.

— Tudom, hogy különösnek fogja találni s talán azt mondja majd, hogy bolond vagyok ilyesmire költönni a pénzemet. De... — ez az, amit akarok. Azt hiszem legjobb, ha megmondom most, mielőtt elmegyek.

A zsidó nép már Bar-Kochba idejében is különböző ember típusokból állott

Érdekes eredmények a Holttenger-menti barlangban talált koponyák antropológiai vizsgálata alapján

A „STELLA” GYŐZÖTT BEER SEVÁN

Az Izraelben időző francia kézilabda csapat, a Stella, legyőzte a Hápoel válogatott csapatát 11:9 arányban. Ez már a harmadik mérkőzése volt a STELLA csapatának. Az első két mérkőzésen vereséget szenvedett, egyfelől a Hápoel válogatotttól 27:19 arányban, másfelől a Hápoel Rechovottól 16:14 arányban. — Mostani győzelmét a beer-sévai fülves pályának köszönheti, ahol a labda nem pattan eléggé fel, ami az izraeli játékosoknak igen szokatlan. Az izraeli csapat technikailag nem állt eléggé magasra és a vereséget megérdemelte. Nagyszámú közönség nézte a mérkőzést végig. — Negyedik mérkőzését a Stella a Makkabi válogatottja ellen játszta. A mérkőzést a francia nagy követt, Rámát Gán város vezetői és a Makkabi vezetői megnézték.

A NEMZETKÖZI TENISZ-VERSENY TEL-AVIVBAN

A teniszverseny érdekességét a két külföldi játékos adja meg. Allan Lane, az ausztrálai játékos 6:0, 6:0 arányban győzött Cvi Levin fölött, míg az amerikai Pit-telson 7:5, 6:1 arányban vereséget szenvedett Appeltől. Az első szettben még játszott és küzdött, a másodikban már feladta a mérkőzést. — Davidman és Dubiczki, akik megérkeztek Franciaországból, ma már szintén játszanak. Davidman az utolsó mérkőzésen Monte-Carloban Mandarino brazil játékosától kapott ki 6:4, 6:4 arányban.

A TARTALÉK CSAPATOK BAJNOKSÁGA

A tartalék csapatok bajnoksága is a végéhez közeledik. Az 1961-62-ik évi bajnokság ugyan még nem ért véget, de a bajnok már megvan. A Hápoel Petach Tikva olyan fölényrel vezet, hogy azt behozni nem lehet, s így a tartalékok bajnokságát már megnyerte. A bajnoki táblázat a következő (az első szám a lejátszott mérkőzések száma, a második, az eddig elért pontok száma):

Table with 2 columns: Rank, Team Name, Points. 1. Hápoel P.T. 21 35, 2. Hápoel Jeruzs. 20 28, 3. Makkabi T.A. 19 27, 4. Hápoel Haifa. 21 27, 5. Hápoel T.A. 18 21, 6. Makkabi Haifa 21 21, 7. Bné Jehuda 19 17, 8. Makkabi Nat. 21 15, 9. Simon T.A. 21 15, 10. Makkabi Jaffa 21 14, 11. Hápoel Tibériás 20 12, 12. Makkabi P.T. 20 10

A KÜLFÖLDI SPORTJA

Az uruguayi válogatott csapat harmadik mérkőzését játszotta Európában, Prágában a cseh ellen. 50.000 néző előtt 3:1 arányban, (1:1) vereséget szenvedtek a csehtől. Az uruguayi csapat mérlege igen kedvezőtlen, Németországtól 3:0 arányban kapott ki, Magyarországgal 1:1 arányban végzett. — A cseh válogatott néhány nappal ezelőtt tréning mérkőzésen a brazil élecsapatot, a Flamen-gót 4:1 arányban verte meg.

Ujpest — Ausztria 0:0 arányban játszottak egymással az osztrák-magyar husvéti tornán.

Hollandia ifjúsági csapata Bukarestben az Európa bajnokságban 3:0 arányban győzte le Anglia csapatát.

Portugália 0:0 arányban végzett Romániával és ugyancsak 0:0 volt Bulgária — Jugoszlávia, valamint Magyarország — Spanyolország mérkőzése is.

New York. (STA). — A New York Times jezsuita tudósítója érdekes cikket közöl dr. Hillél Nátánról, a jezsuita egyetemi klinika anatómiai osztályának orvosa által végrehajtott antropológiai vizsgálatokról. Dr. Nátán és a vezetője alatt álló tudóscsoport felülvizsgálta a Holt-tenger környéki barlangokban talált koponyákat és azokból következtet a zsidó nép származási összetételére. Annyi már világos, hogy antropológiai szempontból az ókori zsidók is több típust képviseltek. A koponyák Bár-Kochba harcseitől és családjaiktól származnak, akik 132-ben éltek.

Lehetséges, hogy a vizsgálatok eredményeként meg kell változtatni a zsidóság faji eredetéről szóló elméletet. A feltevés eddig az volt, hogy a zsidóság belől tapasztalható ember típusok a kétezeréves gálut idején alakultak ki, különböző éghajlat, életmód és táplálkozás hatására. Még a nyelv is hatással van az arizmokra és így az arckifejezésre.

A Bár Kochba-harcosok koponyáinak felülvizsgálá-

sa nyomán lehetséges azonban, hogy revidálni kell ezt az álláspontot. A barlangokban talált 49 koponya közül 24 az ugynevezett „rövid” koponya (bra-chiceplai) típusú képviselői is. Ilyenek ma a jemenita és iraki zsidóság köreiben találhatók. Tizenkét koponya az ugynevezett közelméleti típushoz tartozik, amely ma spanyol és portugál származású zsidók között lelhető fel.

MOSZKVA ELÜZI A BÉKEGALAMBOKAT

Ragályos betegségeket terjesztenek

Moszkva. (IFP). — A szovjet főváros hatóságai úgy határoztak, hogy elűzik Moszkvából a galambok millióit, amelyeket az utóbbi időben megkedveltek a lakossággal, már csak azért is, mert — mint ismeretes — a békét szimbolizálják. A hivatalos jelentés szerint azonban a békegalamboknak egyéb tulajdonságaik is vannak. Így például ragályos betegségeket terjesztenek, amely főleg a gyerekeket és öregeket veszélyeztetik. Valószínű azon-

ban, hogy még ennél is nagyobb szerepet játszott „kivátsátásukban” az, hogy rendkívül szavariak a forgalmat és a gépjárművek úgyzólván átig tudnak közlekedni miattuk. A galambokat eredeti módján fogdoszók össze: teherautókra szerelt hatalmas porszívó-szerű lészűlékek szippantják magukba a madarakat, ami nem veszélyezteteti festi épségüket, majd pedig, miután összefogdoszták, a fővárosból távolesó szabad területen elengedik őket.

Simon Luriát ugyanabban a párisi börtönben őrizték, mint az OAS parancsnokait

Cemach Luria hazaérkezett és elmesélte a fiával való találkozásait — A gyilkos az apja előtt arra tett célzást, hogy az asszony és a gyermek megölésével fenyegették zsarolási céllal — Ki az az Erik?

Tegnap érkezett vissza az országba Cemach Luria, a gyilkos Simon Luria apja, aki két hetet töltött Franciaországban és Belgiumban. Cemach Luria április 4-én indult Franciaországba és az izraeli konzulátus segítségével sikerült belépési engedélyt szereznie a párisi Santé-börtönbe, ahol a fiát őrizték kiadatásáig és a női börtönbe is, ahol Ira Luriát tartják fogva. Az apa Nachmiász izraeli alkonzul kisvétében jelent meg a börtönben, ahol szigorú igazoltatáson ment át, mert ugyanott őrzik az OAS néhány vezetőjét, köztük Jouhaud tábornokot. A börtön területén is gépisztályos őrség vette körül a látogatókat. Kiderült azonban, hogy Simon Luriát vizsgálati fogásának meghosszabbítására átkísérték a bíróság épületébe, emiatt további engedélyre volt szükség, hogy az apa itt találkozhasson fiával. Közben kitudódott, hogy Simon Luria feleségét is idehozzák, hogy Belgiumnak való kiadatását tárgyalják. Cemach Luria a bíróság épületében délután 5 órakor találkozott először fiával. A kísérő rendőröket és a bírót is megrázta a jelenet, csupán egy valaki maradt nyugodt: Simon Luria. Ez-alkalommal azonban nem engedélyezték a beszélgetést és Simon Luriát rövidesen elvezették. A vizsgálóbíró elmondta, az apának, ez az első eset, hogy olyan gyilkos áll előtte, aki még csak meg sem kísérel a védekezést. Cemach Luria másnap is találkozott fiával, ezalkalommal a börtönben, ahol ismét Nachmiász alkonzul kíséretében jelent meg. Több mint két órát beszélhetett fiával, akinek első kérdése az volt, hogy van a felesége és a kislánya. „Simon, az Istenért, mondja el, mi történt veled — kérdeztem — mesélte az apa. Simon a kezét kezdte törölni és érthetetlenül morgogott valamit, majd la-

Irak bojkottálja a kairói bojkottülést

Bagdad, (Reuter). — Irak nem vesz részt az arab államok gazdasági konferenciáján, amely május 5-én nyílik meg Kairóban. Az „Elachad al Dzsidad” című lap szerint az iraki kereskedelmi minisztérium egyik vezető személyisége kijelentette, hogy Irak kötelezettséget vállalt az Izrael elleni gazdasági bojkottban való együttműködésre, de nem az Arab Liga keretében. Irak azért nem vesz részt az ülésen, mert az Arab Liga megértette a saját alapokmányát, amikor tagjai sorába felvette Kuweitit. Irak a maga részéről „konstruktív” javaslatokat tett az arab bojkottirodának Izraellet kapcsolatban.

APRÓHIRDETESEK

GOTTILIEB JENŐ (Dóva) és családja kellemes ünnepeket kíván. Natánja, Solám-u. 7. — Lakás: Dóva Láda 205/1.

KISEBBSÉGI MUNKASSZABÁLYBAN szándékozik változtatni: Szabályozás — Zoltán — Zoltán — Stanislaw 1944 június 1944 augusztus. Keresem Radó 26. szl, Lázár, Vadász, négykötlet, vagy másokat, kölcsönös igazságtalanság, Verhőtnér Tibor, Bó-Ján, Keren Kálmán 18.

BAJTARÉSÉK, Dr. Kónal Eugen keresel bajtarés, akik vele egy században szolgáltak 1942-1944 között Nagybánya — Zsuk — Dös — Budapest — Galícia és vissza és szabadultak Tiszánálkán 1944 novemberében. Szívás értesítések: POB 2618, Tel-Aviv.

SPORN PIRIT (Dósró) keresel Moscovit Dávid, Givát Hámorez 210/3., Atala. Akik tudnak laknyel, kérem, írja meg. — A nagyméretű Amerikából nálam van.

Keresés LAJTA TESTVÉREK, Budapest (Dob-u. VII. ker.) keresel rokonok Lebevit József, 089. Crown Str. Brooklyn, NY, USA. Néhány napig megtalálható a Saron Hotelben. Akik fontvelezték, írják meg, írjanak: Judit Jechiel Hauscamping Sharon Hotel, Herzlia, címre.

VOLT MÁRY „Diszkreció” hűtlen iróháza? Ott megtalálják Göt-társát: túristát, gyáros, szándék, gazdag asszonyokat, lányokat, jog-jobbakat, legszebbeket. Dóvátám-ként, Moria-u. 115/2.

GYAKORLOTT KEZIMUNKAS, (női) konzultációhoz azonnal fel-vesz Szonit, Tel-Aviv, Arlonov 118/10.

HAIJARTASI ALKALMAZOT-TAT felvezek, Munkabóv 8-3-g. Saronit, Tel-Aviv, Arlonov 118/10

SZARACNOT, vagy hávaspárt keres ELGRABLY bar-restaurant, Haifa, Geula 51.

RITKA ALKALOM! 25.000.- fontért 3 szoba, front, Kincse, T.A., Makkabi-u. 9., („Orion”-nal szemben), d. a. 2-601.

ATADÓ Petach-Tikva központ-jában 161 bevezetett ótörém, terem és kertteliség. Biztos meg-élethet 2 család részére. „Dacia”, Petach-Tikva, Montefiore-u. 13., „150020” számom.

ONALLOAN DOLGOZÓ MÉSKA-BOST keres „Háború” mészár-szék, Kirját-Smone.

HABIMA H

Tel-Aviv, április 24., kedd délelőtt 11 órakor

Emil és a detektívek Tel-Aviv, április 25., szerda MAJOMPER „Inherit the wind”

S. DZSIGAN és Shifra Lehror

Abi gezini... Kedd, április 24., Naharia, „Hod”, 8.00 Szerda, apr. 25., 7.15 és 9.15-kor Rámát-Gán, — „Rama” Péntek, április 27., Haifa, — Ora — 8.45

IZRAELI OPERA Szerda, apr. 25., este 8.00 DENEVÉR Ünnepi előadás külföldi vendégművészek részvételével

1963 IV 24 UJ Kelet 16

Uj alkotmányra tettek javaslatot a Legfelsőbb Szovjet megnyitó ülésén

Chruscsev vagy Gromiko ma tart beszámolót a leszerelési és atomtilalmi tárgyalásokról, valamint a berlini kérdéstről — A Pravda munkatársa azzal vádolja Sztálint, hogy Lenin hűgának a halálát okozta

Moszkva. (IFP). — Tegnap megnyílt a Legfelsőbb Szovjet új ülészaka, a március 18-án megválasztott 1443 képviselő jelenlétében, akik lelkes tapsokkal fogadták Nikita Chruscsevet, amint az a terembe belépett. A miniszterelnököt Breznev, a Legfelsőbb Szovjet elnöke, valamint Frol Kozlov és Mihail Szuszlov követték. A vendégek emelvényén ott volt Vorosilov marsall, mellén két Lenin-éremrenddel, Budjenij marsall, Iván Konyev marsall és a Legfelsőbb Szovjet lelépő elnökségének tagjai.

A tegnapi ülésen, amely csak egy órát tartott, tárgyalási elnököket és két alelnököt választottak és megállapították az ülészak napirendjét, amely nyolc pontból áll. A Legfelsőbb Szovjet két háza ma külön ülésekre ül össze. Ma fog elhangzani a külpolitikai beszámoló Andrej Gromiko külügyminiszter, vagy pedig Nikita Chruscsev miniszterelnök részéről. A referátum valószínűleg magában fogja foglalni a genfi tárgyalásokat, a berlini és a német kérdésben folyó megbeszéléseket, valamint a Szovjetunió álláspontját a leszerelési és atomrobbantások kérdésében.

Külön érdeklődést váltott ki, hogy az elnökség benyújtotta a Szovjetunió új alkotmányáról szóló javaslatot. Megfigyelők szerint a Legfelsőbb Szovjet valószínűleg bizottságot fog ki-

nevezni az új alkotmány megfogalmazására, hogy az ilközbe vissza a Szovjetunióban beállott változásokat Sztálin halála óta, akinek 1936-ban megalkotott alkotmánya mindmáig érvényben van. Az új alkotmánynak magában kell foglalnia a kommunista párt 1961 végén megszületett új programjának azon rendelkezéseit, amelyek szerint a Szovjetunióban 20 éven belül meg kell teremteni a teljes kommunista rendszert.

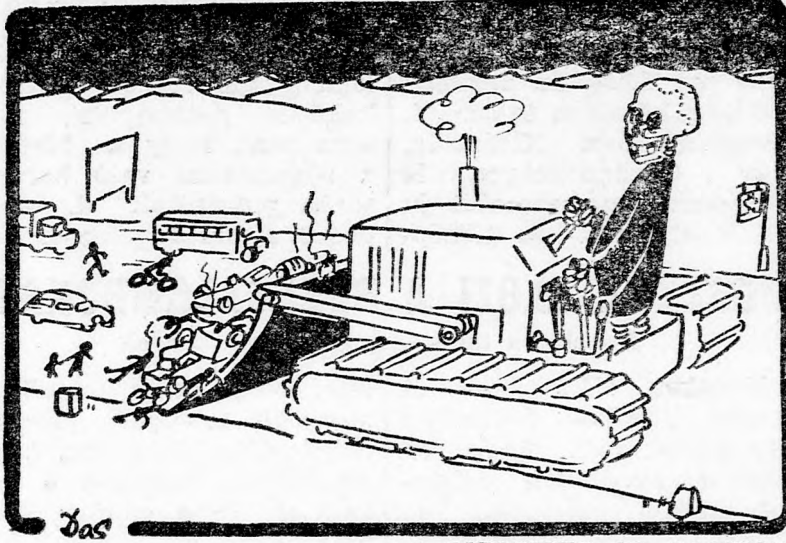
A Legfelsőbb Szovjet ülésén meg fognak emlékezni Lenin 92-ik születésnapjáról is. Ezzel kapcsolatban érdekes, hogy Nikolaj Podogin nevű munkatársa től lából, aki 1921 óta tagja a szerkesztőségnek a Pravda cikket közöl, amely azzal vádolja Sztálint, hogy ő

okozta Lenin hűgának, Mária Lenin a Pravda szerkesztőségének tehetséges titkárnője volt, míg egyszer csak el-

terjedt a híre, hogy Sztálin el akarja távolítani, ami meg is történt.

Mária Lenin is a Sztálin-féle terror áldozata lett, de erről először beszélni nyílt városban a Szovjetunióban. Chruscsev, aki vasárnap a Bolsoj színház termében beszélt a Lenin-ünnepségen, élesen támadta politikai ellenfeleit és azt hangoztatta, hogy a kommunista párt jelenlegi programja az igazi lenini vonalat képviseli.

UTJAVITÁS

„COPYRIGHT BY MAARIV”

India a kínai csapatok által elfoglalt területek kiürítését követeli

Ettől teszi függővé új kereskedelmi egyezmény megkötését — Mahendra nepali király befejezte tárgyalásait New-Delhiben

New-Delhi (Reuter, UPI). — India újabb jegyzéket intézett Kínához, amelyben a kínai csapatoknak indiai területekkel való eltávolítását követelte. Az április 11-én kelt jegyzék válasza volt Kína március 3-iki javaslatára, hogy kezdjenek tárgyalásokat új kereskedelmi egyezményről, mert az 1954-ben kötött megalapozás érvénye az év júniusában lejár. Az indiai kormány azt válaszolta, hogy nincsenek elvi kifogásai a szerződés meghosszabbítására, nem kezdhet azonban tárgyalásokat, amíg meg nem győződik arról, hogy az India tiszteletben fogja tartani.

A jegyzék szerint Kína felelős a határmenti zavargásokért s konfliktusokért, amelyek nagy elégedetlenséget keltettek Indiában. A jegyzék azt követeli Kínától, hogy vonja vissza csapatait és állítsa vissza a régi helyzetet a határokon, mert csak ez teremtheti meg azt a baráti légkört, amely szükséges volna a kereskedelmi szerződés meg hosszabbítására irányuló tárgyalásokhoz — hangzik az indiai jegyzék.

Nehru miniszterelnök a felsőházban hozzáfűzte kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy Kína magatartásában nem mutatkozik semmi változás.

New Delhi, (Reuter). — Mahendra nepali király befejezte tárgyalásait Nehru indiai miniszterelnökkel és tegnap visszatért országának fővárosába, Katmanduba. A látogatásról kiadott nyilatkozat a két ország közötti békés együttműködésről és szuverenitásuk kölcsönös tiszteletben tartásáról beszél, ugyanakkor azonban beismerte, hogy nézeteltérések merültek fel a két tárgyaló fél között. A nyilatkozat megemlíti Nepál vádjait, amelyek szerint Indiában tartózkodó nepáli emigránsok terrorakciókat hajtottak végre Nepál ellen és a király ezzel kapcsolatban a két ország közötti „félreértésről” beszélt.

Megállapodtak abban, hogy a „tények kivizsgálására” közös bizottságot fognak kinevezni, de India ugyanakkor kijelenti a nyilatkozatban, hogy mint demokráta államnak nincs módjában megakadályozni, hogy az országa területén tartózkodó emigránsok szabadon kifejezzék a véleményüket és politikai tevékenységet folytassanak, különösen ha az a demokrácia érdekeit szolgálja.

Ezzel a nyilatkozat lezárta Indiának azt a véleményét, hogy az alkotmányos Kóirala-kormány lemondatása óta Nepálban nincs demokratikus rendszer.

Vasárnap avatják fel a dr. Weissburg Chájim utcát Rechovoton

Mint jelentették, Rechovot városa a Hitachdut Olé Hungária helyi csoportjával karöltve, április 29-én, vasárnap délután és este tartja a dr. Weissburg Chájimról elnevezett utca avatási ünnepségét, valamint az ezzel kapcsolatos emlékünnepséget.

A felszólalók: Jicchák Katz rechovoti polgármester, Mose Barzilaj alpolgármester, a névadó bizottság elnöke, dr. Simon Latar, a Weizmann intézet biológiai intézetének kutatója, Spiegel Jehuda h. államtitkár, a Magyar Zsidók Világszövetségének izraeli elnöke és a Hitachdut Olé Hungária országos elnöke, dr. Grotto Mose, a Makkabea elnöke, Kaczér Illés, Jámbor Ferenc, Salpeter Julius, Riesel Jakab, dr. Frenkel Jenő főrabbi, valamint különböző testületek képviselői.

A délutáni utcaavatást Glüek Lajos mérnök nyitja meg, míg az emlékestet Krets Sándor, a rechovoti HOH elnöke vezeti le és Drori Dávid alelnök nyitja meg. A művészi részben Róza Marika előadja Halmágyi Mária-nak dr. Weissburgról írt versét.

1548 közlekedési kihágás egy nap alatt

Ugyanakkor 268 gyalogjártót is felírtak a rendőrök

A rendőrség közlekedési ellenőrzési akciójának 7-ik napján vasárnap rekord-eredményt ért el a feljelentések amennyiben 1548 járművezető és gyalogjáró ellen indítottak eljárást különböző közlekedési kihágásokért.

42 sofört gyorsahajtásért, vagy szabálytalan előzésért 79 motorkerékpárvezetőt pedig szabálytalan hajtásért jelentettek fel a rendőrszolgálatok. Ugyanakkor 268 gya-

logjáró ellen indult eljárás, mert szabálytalan ponton kelték át az úttesten, vagy tilos jelzésnél mentek át. A rendőrség ellenőrző csoportjai 109 gépjárművet vizsgáltak felül és 15-öt tiltottak el a közlekedéstől, mert nem voltak kielégítő állapotban.

Az ellenőrzési akció — mint ismeretes — két hétig tart és jövő vasárnap ér véget.

A Herzlia-gimnázium első végzettjeinek 50 éves jubileuma

A tel-avivi Herzlia gimnázium új épületében tegnap este összegyűltek az iskola végzettjei, hogy megünnepeljék az első évfolyam befejezésének félévszázados jubileumát és együttal felavassák az új épületet a Jabotinszky utcában. Az ünnepség díszelnöke az első évfolyam végzettje, Mose Sárét volt miniszterelnök, a Szchnout vezetésének elnöke volt. Megjelent Mordechaj Namir polgármester és Aba Even közoktatásiügyi miniszter is, valamint

számos ismert közéleti személyiség aki egykor az iskola növendékei közé tartozott.

Az ünnepélyen az iskola énekara szerepelt és megemlékeztek azokról a növendékekről, akik az országról áldoztak életüket.

A jubileum alkalmából a gimnázium füzetet adott ki, amely ismerteti az intézet történetét. Az ünnepség kezdete előtt a jelenlévők megtekintették az új iskolaépületet.

Ma déli 12 órakor jár le Frenkel rabbi gyámogondnoki megbízása

A hatóságok eljárását támadták a Neturé Karta bné-bráki gyűlésén

Mint jelentették, ma déli 12 órakor lejár Jeddija Frenkel rabbi gyámogondnoki megbízása Joszele Schuhmacher fölött. Mint ismeretes, a tel-avivi törvényszék abban a reményben hosszabbította meg a megbízást, hogy ez idő alatt a kisfiu vissza kerül szüleihez. Frenkel rabbi tegnap kijelentette, hogy nem kéri a megbízás további meghosszabbítását és ezzel az ügy visszatért kiindulópontjára, a jelek szerint anélkül, hogy bármi haladás történt volna. A kisfiu szülei tegnap reggel megígérték, hogy a-

mennyiben Joszelét fogvatartói saját jószántukból eljuttatják hozzájuk, vagy ügyvédjükhez, nem közlik a hatóságokkal, ki adta vissza a gyereket és gondoskodnak arról, hogy az érdekeltek megbocsátó magatartást tanúsítsanak mindazokkal szemben, akiknek részük volt az ügyben.

A Neturé Karta vasárnap este gyűlést tartott a bné-bráki Zichron Meir negyedben a szatmáriak templomában. A mintegy 200 főnyi hallgatóság előtt Joszajahu Schönberger, a Neturé Karta „külügyminisztere” Nachmán Straksz, Joszele nagyapja magatartását méltatta, aki „két éve szenved a rámlai börtönben.” Hogyan lehetséges az, hogy a szülők évekig elhanyagolták Joszelét, míg az utóbbi időkben egyszerre észükbe jutott az ügy? „Vajon nem a Mápám, vagy a Mákai uszítására történt-e, hogy a szülők egyszerre törődni kezdtek az ügygel?” — kérdezte Schönberger rabbi, majd élesen kikelt a hatóságok ellen, „amelyek olyan módon kutatták Joszelét, mint annakidején az angolok az Écel embereit, az éjszakai razziaik pedig a náciák és az orosz titkosrendőrség módszereire emlékeztettek. Miért járt ez rabbi Nachmánnak? Hiszen ő nem diák, aki három darabra vágott egy holtestet, nem Jiszráel Beer, vagy Margalit ügyvéd, hanem csak azt akarta, hogy az unokája jó zsidó nevelésben részesüljön.”

EGY MONDATBAN

● Kairóban 1936 óta először felhangzott tegnap a francia himnusz, amikor egy franciaországi vívó megnyerte a nemzetközi vívóversenyt és megkapta a Nasser elnök által adományozott serleget.

● Lemnizer tábornok, az amerikai hadsereg egyesített vezérkarának parancsnoka tegnap Londonba repült, ahol részt vesz a Központi Szövetség konferenciáján Anglia, Perzsia és Törökország megbízottjaival együtt.

● Észak-Rhodéziában két bennszülött párt tagjai között véres összecsútközés volt, amelyek következtében Ndula és Jamessohn városban hét ember meghalt és több megsebesült.

● Egy török repülőgép tegnap véletlenül egy titkos egyiptomi katonai repülőtéren szállt le, amelyet a pilóta a kairói légikikötőnek nézett, de rövid vizsgálat után a 40 mohamedán turistát szállító gépet tovább engedték.

Munkáspárti egységfront az Eskol-Szapir terv ellen

(Folytatás az első oldalról) Eskol pénzügyminiszter, valamint Pinchász Szapir ipar- és kereskedelemügyi miniszter tegnap a Mápáj gazdasági bizottságához fordult és azt követelték, hogy az új drágasági pótléknak egy részét valamilyen formában fagyasszák be. Megbízható értesülések szerint Eskol miniszter kabinetkérdést csinál az ügyből és tervének visszautasítása esetére lemondással fenyeget.

A Hisztadrut vezetőségi tagjai a Hisztadrut határozatainak tiszteletben tartását követelték és utaltak arra, hogy a teljes drágasági pótlék ki nem fizetése júliusban lehetetlen helyzetbe hozná a Mápajt a munkásság előtt.

A TOBBI PARTOK ALLASPONTJA

Az Achdut Háavoda titkársága csütörtökön ül össze, ahol előreláthatólag elhatározza, hogy követelni fogja a teljes drágasági pótlék kifizetését valamilyen bémunkásnak.

A Liberális Párt hisztadruti frakciója vasárnap tart ülést, ahol Hillél Seidel főtájtár határozati javaslatot nyújt be, amely szerint minden alkalmazottnak április elsejéig visszamenően fizessenek drágasági pótlék előleget. Ezenkívül megvitatják az Eskol-Szapir féle javaslatot, amelyet a liberális frakció is élesen elítél, mert a Hisztadruthoz tartozó pártok megkérdezése nélkül dolgozták ki Seidel tegnap este közölte, hogy ezzel kapcsolatosan a Hisztadrut központi bizottságának vasárnap délelőtti ülésén panaszt fog benyújtani.

Hisztadruti szövívők ezzel kapcsolatban kijelentették, hogy a Hisztadrut ünnepélyes ígéretet tett a drágasági pótléknak júliusban való kifizetésére és ezen most már alig lehet változtatni. A szakszervezeti központ főtájtára szerint „ha a munkások haj-

landok a pótlék egy részét állami értékpapírban elfogadni, a Hisztadrutnak nem lesz ez ellen kifogása.” Valószínűnek tartják, hogy pészách után a gazdaságpolitika körüli harc elérni majd kulminációs pontját.

Aláírták a Vörös-tengeri városok szövetségét

Nem várt sikerrel zajlottak le Éjlát pészách ünnepségei

A Vörös-tenger ünnepségei keretében tegnap írták alá Éjlátban a Vörös-tengeri városok szövetségét, amelyhez Éjlát és két tanganikai város, Lindi és Tangara tartozik. A szövetség célja az idegenforgalom kölcsönös fejlesztése, municipális információk cserélése és a köztet kereskedelmének felélénkítése.

Tegnap délen Éjlát egyik főutcáját Lindiről neveztek el. Az ünnepségen jelen volt Amiu Lindi város polgármestere és Lévi éjláti polgármester. Lindi 15 ezer lakosú kikötőváros tanganikai városok polgármesterei is, valamint a tanganikai főváros, Dar esz Szalam polgármestere is, aki elmondotta, hogy a maga részéről najlandó volna csatlakozni a szövetséghez, de városi tanácsa még nem hagyta jóvá az egyezmény szövegét és így ő nem írhatja alá. A Vörös-tengeri városok szövetségét tagjai Gibraltár polgármestere, Jehosua Chászán is üdvözölte, aki ugyanancsak résztvevett az ülésen.

A szövetség bevezetője megemlékezik arról, hogy az ókorban szoros kapcsolat állt fenn a Vörös-tengeri partvárosok és az Indiai Óceán nyugati szigetvilága között és ez a kapcsolat

60% דיביות

HOLNAP-UTÁN MIFAL HÁPAJISZ SORSOLÁS

שורם

147

ר. פ. טל-אביב

JAFFO 147